

W Wilnie otwarto wystawę, poświęconą Prymasowi Tysiąclecia

Bohater Kościoła i Narodów

W kościele Bernardynów otwarto wystawę, poświęconą 100 rocznicy urodzin Prymasa Polski, Jego Eminencji Kardynała Stefana Wyszyńskiego pt. „Najmilsze dzieci Boże, dzieci moje!...”.

Zaczął się zwykle, raczej banalnie. Dyrektor Instytutu Polskiego w Wilnie pani Małgorzata Kasner początkowo zupełnie prywatnie podzieliła się wrażeniami o Prymasie z kolegami litewskimi, potem delikatnie napomknęła, że warto by było tę postać przybliżyć Kościołowi na Litwie. Idea chwyciła. Staraniem Fundacji Dziedzictwa Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Instytutu Prymasowskiego Stefana Kardynała Wyszyńskiego oraz Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” przygotowano wystawę o Jego Eminencji Wyszyńskim pt. „Najmilsze dzieci Boże, dzieci moje!...” Z 25 tysięcy zdjęć o Kardynale wybrano około 500.

Ponadczasowy i ponadgraniczny

Tak określił wielkiego Polaka projektant wystawy Henryk Górski. – Jego nauka – powiedział – jest i ponadczasowa i ponadgraniczna przede wszystkim dlatego, że jest skierowana do ludzi. Więc nie przekazanie tego potomnym byłoby dużą stratą nie tylko dla Polski, ale i dla całego Kościoła.

Praca nad doбором zdjęć nie należała do łatwej. Z całego ogromu materiału należało wybrać minimum, ale tak, żeby bez najmniejszego uszczerbku maksymalnie pokazać postać Prymasa.

– O Wyszyńskim mówi się, że to wielki uczony, znawca Praw Kanonicznych, dyplomata i nawet polityk. W archiwum mamy mnóstwo

Wystawa fascynuje każdego

zdjęć Wyszyńskiego z wybitnymi ludźmi świata, ale w tym zestawie chciałem pokazać głównie człowieka – mówi Henryk Górski.

Bez względu na zajmowane stanowisko, każdy jest przede wszystkim człowiekiem. Celem organizatorów wystawy było przedstawienie wielkiego człowieka jak najbardziej dostępne, pokazanie jego zainteresowań, prywatnego życia. Dlatego w kolekcji tej znalazło się wiele zdjęć z prywatnych albumów, najwięcej z osobistych albumów autorstwa Marii Okońskiej nigdzie dotąd nie wystawianych i nie publikowanych.

Od Zuzeli po piuskę kardynalską

Kwiaty! Zachwycamy się ich pięknem.

One nas po prostu zniewalają i odmieniają.

Człowiek, który kocha kwiaty i pielęgnuje, odmienia się.

Staje się subtelniejszy i delikatniejszy.

Wystawę otwierają zdjęcia z rodzinnego albumu, przedstawiające małego Stefanka na ojca kolanach. Następnie w chronologicznym porządku obrazki z lat szkolnych, studenckich. Wiele zdjęć ukazują zain-

teresowania Prymasa, uchwycone są momenty, jak spędzał wolny czas. Człowiek ten interesował się wieloma sprawami: teatrem, muzyką, sportem. W kolekcji fotografii jest sporo zdjęć traktujących o prywatnych zainteresowaniach Wyszyńskiego. Raz wędrując po górach pochyła się i długo zachwyca się zwykłym polnym kwiatkiem, innym razem bawi się z domowymi zwierzątkami, a jeszcze kiedyś z rozwieszoną czupryną na boisku gra w piłkę z aktualnym papieżem, wówczas również studentem Karolem Wojtyłą itp.

(Dokończenie na str. 3)

Fot. Marian Paluszkiwicz

Zapowiedź pogorszenia się stanu szkolnictwa polskiego – Uczyć w języku ojczystym czy języka ojczystego?

Ponoć najlepszymi zamiarami kierowali się współautorzy projektu „Założeń Oświaty Mniejszości Narodowych”, którzy ostatnio zorganizowali serię spotkań z kierownictwem szkół polskich Wilna oraz rejonów solecznickiego, wileńskiego i trockiego.

Spółeczność pedagogiczna szkół polskich dokument ten odebrała jako zapowiedź pogorszenia się stanu szkolnictwa polskiego, a nawet szkodliwy dla Litwy, dążący do Europy.

Pracownik naukowy Centrum Rozwoju Oświaty Irma Neseckienė, st. specjalistki MONu Danutė Koleśnikowa i Barbara Kosinskienė zaznaczyły, że przez pewien czas czekały na pisemne uwagi czy propozycje od polskiej społeczności pedagogicznej na temat projektu, ale nie doczekały się. Jedynie Stowarzyszenie Szkół Polskich „Macierz Szkolna” swoje propozycje zgłosiło

do odpowiednich instytucji oświatowych (zamieszczono je w „Kurierze Wileńskim” z 20 września).

Przy okazji spotkań wyszło na jaw, że nauczyciele szkół polskich mają sporo uwag, i to wcale nie pochlebnych, co do projektu „założeń”, opracowanych na zlecenie Ministerstwa Oświaty i Nauki Litwy. Podstawowy zarzut sprowadza się do tego, że w żadnym artykule projektu nie mówi się o nauczaniu na poziomie szkoły średniej w języku mniejszości narodowych.

W Solecznickim – na pierwszy ogień

W rejonie solecznickim najbardziej dyskutowanym był artykuł 10 p. 1, o „uznaniu szczególnej roli szkoły początkowej i podstawowej w zachowaniu tożsamości kształcącej osoby”.

(Dokończenie na str. 7)

Na polskiej drodze kolejna katastrofa – Podróż jest kontynuowana

Jeszcze jeden obywatel Litwy zginął na polskiej drodze na skutek zderzenia autokaru turystycznego z ciężarówką, prowadzoną przez obywatela Bułgarii.

Do wypadku doszło w piątek w nocy o godz. 0.20, w odległości 7 km od Łodzi.

Na skutek zderzenia ciężkich obciążonych doznał siedzący obok kierowcy autobusu jego zmiennik, 49-letni Jonas Ivickas, który zmarł w szpitalu.

Według danych policji łódzkiej, turyści jechali autokarem wileńskiego przedsiębiorstwa transportowego „Julna”, który wynajęła wileńska firma turystyczna „Nilara”.

48 jadących tym autokarem turystów poważniejszych obrażeń nie doznało i kontynuuje podróż do Słowacji wynajętym w Polsce autobusem.

Do wypadku doszło w chwili,

gdy autobus „Neoplan” w chwili wymijania uderzył w ciężarówkę marki „Renault”.

Kierowca autobusu, 44-letni Michaił Chomienko został zatrzymany.

Jest to już siódmy wypadek w Polsce w tym roku, w których śmierć ponieśli obywatele Litwy. Najtragiczniejszy z nich wydarzył się w końcu marca i pochłonął 9 istnień ludzkich.

W tym tygodniu za kaucją z więzienia polskiego zwolniony został zatrzymany 3 miesiące temu w Polsce Sigitas Cedronas z Szawel, którego autobus 9 lipca w okolicach Ostrowi Mazowieckiej zderzył się z ciężarówką polską. Na skutek wypadku dwie osoby zginęły i około 20 zostało rannych.

Prokuratura polska oskarżyła Cedronasa o spowodowanie wypadku. Sąd odbędzie się w Polsce. (BNS)

Prenumerata na listopad trwa tylko do 20 października!

2001

W NUMERZE

Kraj **2**

Młodzież? Nad poziomem!

Młodzież ucząca się i studiująca już do ZPL nie powróciła – z różnych przyczyn. Związek pozostał organizacją ludzi przeważnie w wieku starszym, nie mającą dopływu świeżej krwi, co w dużym stopniu przesądziło, że dziś można z uzasadnieniem mówić, że misja Związku Polaków na Litwie już została spełniona i że w takiej formie i treści, jakie są, wyczerpał on możliwości swojego działania.

Wywiad **5**

Legendarny dziekan polonistyki

Wywiad z jednym wśród wileńskich weteranów wojny uczestnikiem bitwy pod Lenino, profesorem Włodzimierzem Czeczotem.

Sport **14**

Zakończenie sezonu

W niedzielę ostatnią tegoroczną eliminacją mistrzostw świata Formuły 1.

Sentencja

Ktoś, kto potrafi pisać aforyzmy, nie powinien rozdrabniać się w artykułach.

KARL KRAUS

9 771 392 040 011

Kalejdoskop aktualności

Przedstawiono projekt nowej ustawy

Prezydent Valdas Adamkus spotkał się wczoraj z grupą roboczą, pracującą nad ustawą edukacyjną na czele z byłą wiceminister oświaty i nauki Vaivą Vėbraite.

Przywódcy kraju przedstawiono projekt nowej ustawy o oświacie oraz zawarte w nim nowości w tej dziedzinie.

Prezydent zgodził się z opinią, że w dalszym redagowaniu ustawy należy w jak największym stopniu uwzględnić opinię społeczną. Zdaniem przywódcy kraju, w tym procesie szczególną aktywność powinni wykazać ludzie ze świata nauki, kultury i przedsiębiorczości.

Centrysta krytykuje dyrektora Departamentu Cel

Przewodniczący niedużego opozycyjnego Litewskiego Związku Centrum poseł Kęstutis Glaveckas krytykuje dyrektora Departamentu Cel Valerijonasa Valickasa i oskarża go o pasywność w walce z naruszeniami trybu importowania oraz nieumiejętność pobierania opłat celnych.

Na wczorajszej konferencji prasowej w Sejmie centrysta wyraził oburzenie z powodu tego, że Departament Cel, wiedząc o istniejących lukach ustawowych, zwlekał z podjęciem jakichkolwiek kroków. Z tego powodu, powiedział Glaveckas, importerzy sprowadzane towary szacowali nierealnie tanio, unikając w ten sposób znacznych cel importowych.

Polonia amerykańska popiera Litwę

Dyrektor Kongresu Polonii Amerykańskiej Kuczyński potwierdził poparcie Polonii amerykańskiej dla członkostwa Litwy w NATO.

Zdecydowane poparcie Polaków dla litewskich aspiracji Kuczyński przekazał przebywającemu obecnie w USA wiceprzewodniczącemu Sejmowi Artūrasowi Skardžiusowi.

Zaproszenie do Aliansu Litwa zamierza otrzymać podczas przyszłorocznego szczytu NATO w Pradze.

Zgodnie z komunikatem, na spotkaniu omówiono również kwestie mniejszości narodowych, oświaty, wymiany kulturalnej oraz inne problemy współpracy litewsko-polskiej. Na spotkaniu odnotowano znaczenie współpracy Polonii amerykańskiej z Litwinami tego kraju.

Skardžius w tym tygodniu gości w Chicago, gdzie się odbywa posiedzenie komisji przedstawicieli Sejmu litewskiego i Wspólnoty Litewskiej USA.

Paksas otrzymał zadanie wojskowe

Do udziału w pokazowych lotach z okazji obchodzonego wczoraj święta eskadry lotniczej im. Dariusza i Girėnasa Ochotniczych Sił Ochrony Kraju zaproszeni zostali znani mistrzowie akrobatyki lotniczej, a wśród nich pierwszy dowódca eskadry, poseł Rolandas Paksas.

Minister ochrony kraju Linas Linkevičius podpisał rozporządzenie o powołaniu 12 października oficera rezerwy, majora Paksasa do wykonania zadania wojskowego. Leciał on na czele grupy pilotów samolotem wojskowym JAK-52.

Dymisja sekretarza odpowiedzialnego Związku Centrum

Rezygnację z obowiązków sekretarza odpowiedzialnego — kierowniczki sekretariatu Związku Centrum złożyła Rūta Rutkelytė. Zarząd partii przyjął jej dymisję.

Rutkelytė twierdzi, że „czas przekazać pracę organizacyjną partii młodszym kolegom, pełnym nowych idei i energii”.

Przewodniczący zarządu Związku Centrum Algis Čaplikas, komentując jej rezygnację odnotował, że w okresie pełnienia przez Rutkelytė funkcji sekretarza odpowiedzialnego Związku Centrum, sytuacja w partii była bardzo skomplikowana — po wyborach do Sejmu pozostało sporo długów, zmniejszyła się aktywność członków partii.

Rutkelytė pracowała w Sejmie poprzedniej kadencji. Podczas wyborów 1996 r. z listy Związku Centrum została wybrana do parlamentu. Rutkelytė jest żoną przewodniczącego Związku Centrum Glaveckasa.

Przemysłowcy krajów bałtyckich w Moskwie

Przedstawiciele stowarzyszeń przemysłowców krajów bałtyckich oraz wielu przedsiębiorcy zgromadzili się wczoraj w Moskwie na międzynarodowe forum.

Jak głosi komunikat administracji Międzynarodowego Kongresu Przemysłowców i Przedsiębiorców, 12 października w Moskwie odbyło się VII Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze, reprezentowane przez 115 delegatów byłych krajów socjalistycznych. Państwa bałtyckie na tym forum reprezentują 23 osoby.

Delegacją Litwy kieruje prezydent Konfederacji Przemysłowców Bronislovas Lubys, Łotwy — prezydent Zjednoczenia Eksportowego tego kraju Ivaras Strauminis, Estonii — przewodniczący zarządu Stowarzyszenia Wielkiej Przedsiębiorczości Urmas Siirumaa.

„Lietuvos energija” zastosuje sankcje

Spółka „Lietuvos energija” zamierza zastosować surowe sankcje wobec dłużników — w listopadzie odłączy dla nich prąd.

Na dzień 1 października długi litewskich konsumentów za wykorzystaną elektryczność wynosiły 79,4 mln Lt, w tym 37,1 mln Lt stanowią długi, których już raczej nie uda się odzyskać. Zgodnie z komunikatem spółki, na dzień 1 października przedsiębiorstwa przemysłowe za elektryczność były dłużne 36,3 mln Lt, komercyjne — 14,5 mln Lt, rolnicze — 5,66 mln Lt.

„Lietuvos energija” twierdzi, że zadłużonych użytkowników jest coraz więcej — przedsiębiorstwa przemysłowe stanowią 24 proc., komercyjne — 15 proc., rolnicze — 12 proc. ogółu dłużników.

(BNS, ELTA)

Opinia

Młodzież? Nad poziomy!

Jaki jest udział młodzieży Wilna i Wileńszczyzny w życiu społecznym naszego środowiska? Czy jest on dostateczny? Jeśli nie, to jakie są przyczyny obiektywne i subiektywne takiego stopnia zaangażowania młodzieży? Na tych kilka pytań postaram się, nawiązując do trwającej właśnie w Wilnie konferencji międzynarodowej „Młodzież w społeczeństwie obywatelskim”, poszukać odpowiedzi.

Zacznę od Związku Polaków na Litwie — organizacji, która pierwsza się w naszych stronach 13 lat temu pojawiła i przez pewien czas była stowarzyszeniem reprezentatywnym, sztandarowym, macierzystym, pączkującym obficie coraz to nowymi organizacjami „branżowymi”. W okresie początkowym istnienia ZPL udział w nim młodzieży był znaczący. Poczynając od samych inicjatorów, których 13 lat temu — nieco naciągając — jeszcze można było do młodzieży, choć już nieco dojrzalszej, zaliczyć. Ówczesne prawo litewskie jeszcze pozwalało na posiadanie przez Związek kół w szkołach, z czego żeśmy skwapliwie korzystali.

Po kilku latach jednak, kiedy ZPL pełnił zaczął również funkcje polityczne (udział w wyborach), odnośne władze, w ramach odpolitycznienia placówek oświatowych, zakazały obecności struktur związkowych w szkołach i na uczelniach.

Młodzież ucząca się i studiująca już do ZPL nie powróciła — z różnych przyczyn. Związek pozostał organizacją ludzi przeważnie w wieku starszym, nie mającą wpływu świeżej krwi, co w dużym stopniu przesądziło, że dziś można z uzasadnieniem mówić, że misja Związku Polaków na Litwie już została spełniona i że w takiej formie i treści, jakie są, wyczerpał on możliwości swojego działania. Organizację należy albo z gruntu reformować, albo rozwiązać.

W swoim czasie kierownictwo Związku podejmowało próby powołania tzw. „młodzieżówki” związkowej poprzez zaangażowanie do organizacji środowiska studenckiego, okazały się jednak mało skuteczne. Jedną z przyczyn miernego sukcesu było z pewnością to, że wszystkim nam wówczas brakowało doświadczenia autentycznej działalności społecznikowskiej.

Odrzucać też młodzież mogły rozgrywki i intrygi, jakie się toczyły w samym Związku, jego bardzo nieraz radykalne postawy w relacjach z partnerskimi organizacjami litewskimi.

O ile jednak radykalizm polityczny był w pewnym stopniu uzasadniony przez specyfikę sytuacji, to takie usprawiedliwienie trudno było znaleźć dla postępowania władz ZPL wobec członków, mających nieraz odmienne zdanie i potrafiących konsekwentnie go bronić.

Z próby, jaką było połączenie funkcji społecznych i politycznych (wymagających dość sztywnej dyscypliny partyjnej) Związek nie wyszedł zwycięsko.

Przeważały względy natury partyjnej, kiedy tylko prezes ma rację, a kto się nie zgadza, musi odejść. Odeszła więc inteligencja, nie przy-

szła młodzież i mamy dziś w ZPL głęboki kryzys, z którego nie bardzo wiadomo, jak można wyjść.

Istnieje jeszcze jedna istotna przyczyna, osłabiająca zaangażowanie młodzieży. Związana jest ze zmianami ustrojowymi. Jeśli zmiany polityczne dają szerokie pole do popisu wszelkim formom aktywności społecznej, to zmiany ekonomiczne bardzo drastycznie pole to ograniczają. 10 lat temu, kiedy nasze środowisko osiągnęło szczyt zaangażowania społecznego, nikt nawet nie myślał o odpłatnych studiach, a rodzinne zasoby finansowe przeważnie były wystarczające i na naukę w szkole, i na studia.

Ten komfort minął — i chyba na długo. Niewielu dziś może pozwolić sobie na luksus poświęcania na działalność społeczną czasu, który życie zmusza do wykorzystania na działalność zarobkową.

Warto w związku z tym wskazać na pewną cechę szczególną, jaka się ukształtowała w naszym społecznikowskim środowisku. Wydaje się mianowicie, że od pewnego czasu dominować w nim zaczęła dość dwuznaczna postawa: nam się coś z Macierzy i od niej należy. My urządzimy festyn, przegląd, konkurs, koncert czy inną jaką imprezę, ale pieniądze na to musi nam dać Polska. Wachlarz argumentów na uzasadnienie tej bezapelacyjnie roszczeniowej postawy jest rozpięty — od Jałty, PRL, która o nas zapomniała, po Kresy, które są však jak obwarzanek, patriotyzm, uczucia narodowe i Piłsudskiego...

Do chlubnych zaliczyłbym wyjątki, kiedy organizacje społeczne utrzymują się i działają, mając za bazę finansową wyłącznie składki swoich członków. Zaznaczyć przy tym należy bardzo niski często poziom poinformowania i kompetencji, jeśli chodzi o docieranie do funduszy poza Polską, które, zgodnie z ich przeznaczeniem, mogą być przez nasze organizacje społeczne wykorzystywane.

Umiejętność znalezienia źródła, sporządzenia, zgodnie z wymogami, projektu, merytorycznego jego uzasadnienie — to wszystko jest jeszcze w stadium początkowym. Tu jednak sytuacja zaczyna się jakby poprawiać i na kompletny zasługuje przede wszystkim współorganizator wspomnianej konferencji — Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych.

Ani Związek Polaków, ani Akcja Wyborcza nie dorobiły się własnej kadry młodzieżowej. Nie znaczy to jednak, że młodzież nie zaznacza swego udziału w życiu naszej społeczności. Najwyraźniej bodajże czynią to harcerze. Choć też nie potrafili się obejść bez pewnych wewnętrznych perturbacji, a ze wzrostu liczby swoich członków świadomie nie czynią priorytetu — z tychże nieszczęsnych względów materialnych — jest to jednak organizacja w naszych stronach widoczna i ciesząca się autorytetem.

Do tutejszych specyficznych form aktywności społecznej należy zaliczyć, bez wątpienia, udział młodzieży w amatorskich zespołach twórczych. Gwałtowna eksplozja w ostatnim dziesięcioleciu naro-

dzin chórów i zespołów tanecznych zasługuje chyba na miano fenomenu.

Zauważalny jest udział młodzieży w życiu parafialnym. Wiele tu jednak zależy od inicjatywy i zaangażowania kapłanów, którzy nadają mu kierunek i ton.

Nietaktem byłoby pominięcie milczeniem Wileńskich Włóczęgów — organizacji, nawiązującej do chlubnych tradycji międzywojennych.

Ciszej jakoś o nich ostatnio, ale to może tylko wynika z niedostatecznej informacji w mediach. Jest to w każdym razie organizacja czysto młodzieżowa — może i z tego też powodu, że hasanie po turystycznych szlakach jest cokolwiek ponad siły tej „młodzieży dojrzalszej”...

A teraz, na zakończenie, mała prowokacja. Większość istniejących w naszym środowisku organizacji społecznych powstała jako stowarzyszenia nowe. Niektóre jednak — w nazwie przynajmniej i w idei — są świadomą kontynuacją wcześniejszych, nawiązaniem do działających na Litwie międzywojennej.

Otóż jest jeszcze jedna organizacja, której na razie nikt jeszcze nie ruszył. To Towarzystwo Szubrawców — poprzedników Filomatów i Filaretów, wśród których byli m. in. Jędrzej Śniadecki i Joachim Leleweł. Organizacja do cna wileńska. Elita umysłowa i obywatelska miasta.

W dużej części młodzieżowa — i w duchu, i w treści. Zawierająca wszystkie elementy, charakterystyczne dla życia młodzieży w każdym stuleciu: szlachetny idealizm, szczere pragnienie samodoskonalenia się, chęć naprawy świata, a jednocześnie zdrowy wobec niego krytycyzm, wyrażany często w ostrej satyrze.

W formie zaś — dyskusje i publicystyka. Mająca też wiele z dobrej zabawy: te rytuały (to nic, że często nawiązujące do masonskich, bo je raczej parodiujące i wyśmiewające), te pseudonimy członków, struktury (urbanowie i rustykanowie — pasujące jak najbardziej do dzisiejszej sytuacji)... W dodatku, „szubrawiec” — w ówczesnym znaczeniu — oznaczał m. in. „gołysz”, a to jak najbardziej współbrzmie z dzisiejszą naszą mierną kondycją materialną.

Nie byłaby to pierwsza reanimacja Szubrawców. Podjął się tego na początku ubiegłego wieku Tadeusz Wróblewski. Neo-Szubrawcy Wróblewskiego nie zostawili po sobie zbyt wielu materiałów. Po nim przez czas jakiś dzieło to kontynuował Ferdynand Ruszczyk, ale ciężka choroba nie pozwoliła mu tej inicjatywy należycie rozwinąć. W latach ostatnich próbę przypomnienia idei szubrawskiej podjął syn Ferdynanda, Edward. Ferment więc brodzi.

Może warto więc, zacna młodzieży wileńska i podwileńska, urbanowie i rustykanowie, zając się odrodzeniem Szubrawców w kolejnej generacji, wznawieniem „Wiadomości Brukowych”, by ten świat — i bliższy, i dalszy — do woli wykpiwszy, jak sobie na to zasługuje, zacząć też po trochu naprawiać?

Jan Sienkiewicz

Młodzież w społeczeństwie obywatelskim Studenci i profesorowie dyskutują

Wczoraj w DKP rozpoczęła się dwudniowa polsko-litewska konferencja na temat: „Młodzież w społeczeństwie obywatelskim”, której organizatorami są Wydział Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości im. Bogdana Jańskiego w Warszawie oraz Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych w Wilnie.

Konferencja została zorganizowana przy wsparciu finansowym kancelarii prezydenta RP. Rozpoczął konferencję witając zebranych gości, dr Marek Konopczyński, rektor WSZIP i prezes Zarządu DKP. W konferencji wzięli udział studenci warszawskiej WSZIP, profesoria, studenci uczelni wileńskich.

„Nasze pokolenie jest świadkiem przełomu historycznego, zmiany ustrojów. Patrząc z odległości tych 10 lat, jaką szansę ten ustrój demokratyczny, który współtworzymy, daje młodemu pokoleniu? Czy daje perspektywę rozwoju, czy je zabiera? Demokracja źle rozumiana jest totalitaryzmem, dając szansę większości — jaką zostawia dla mniejszości? W okresie, gdy minęły niektóre zasady — jaki jest system wartości wśród młodych ludzi? Społeczeństwo się rozwarstwia, jakie w tej sytuacji są szanse ekono-

miczne?... Odpowiedzi na te właśnie pytania będziemy szukać na konferencji” — powiedział dr Konopczyński.

Prof. Leszek Korporowicz zaznaczył, że nie może być prawdziwej demokracji bez demokracji edukacji. Prezes Macierzy Polskiej Józef Kwiatkowski mówił o edukacji młodzieży w społeczeństwie obywatelskim Litwy. Prof. dr hab. z Warszawy Andrzej Kojder rozważał na temat autorytetu prawa i państwa w społeczeństwie obywatelskim. Po przerwie na kawę, wypełnionej dyskusjami, Jan Sienkiewicz podzielił się „subiektywnymi notatkami o Wileńszczyźnie”.

Studentki z Warszawy dzieliły się spostrzeżeniami o reakcji młodzieży polskiej na zajęcia w Ameryce, o współczesnych subkulturach młodzieżowych, o roli mediów w kształtowaniu świadomości obywatelskiej młodzieży, o udziale młodych ludzi w small businessie.

Po południu odbyły się dyskusje panelowe, a wieczorem uroczysta, integracyjna kolacja.

W sobotę uczestnicy konferencji wysłuchają referatu posła Artura Płockiego o udziale młodego pokolenia w polityce.

Inf. wł.

Wzmocniona ochrona granicy z Białorusią Wspólny patrol

W związku z tym, że litewscy pogranicznicy w tym tygodniu wzmocnili ochronę granicy litewsko-białoruskiej, na tym odcinku granicy jest znacznie mniej przypadków naruszeń granicy państwowej i przemytu.

Jak informuje Służba Ochrony Granicy Państwowej (SOGP), od poniedziałku do piątku nie odnotowano wcale prób nielegalnych imigrantów przedostania się na Litwę, natomiast udaremniono dwie próby nielegalnego przekroczenia granicy państwowej i zatrzymano dwóch podejrzanych. Był to pierwszy przypadek, gdy w takim okresie pogranicznicy odnotowali oczywisty spadek naruszeń.

Zazwyczaj na tej granicy funkcjonariusze SOGP codziennie mieli do czynienia z co najmniej 2-3 naruszcicielami. Również od poniedziałku odnotowano jedyny przypadek drobnego przemytu, gdy zatrzyma-

no osobę z 2 litrami białoruskiego alkoholu. Przed zastosowaniem dodatkowych środków ochrony granicy z Białorusią, na tym odcinku odnotowywano dziennie co najmniej 1 przypadek przemytu.

Jak informowano, w związku z operacją antyterrorystyczną USA i ich sojuszników w Afganistanie oraz wzrostem liczby nielegalnych imigrantów, podróżujących przez Litwę, w ubiegły poniedziałek wzmocniono ochronę granicy litewsko-białoruskiej, liczącej 656 kilometrów.

W punktach kontrolnych na pograniczu z Białorusią, gdzie funkcjonariusze SOGP również zastrzyli kontrolę osób, przekraczających granicę państwową, zatrzymano dwie poszukiwane przez policję osoby, do Litwy nie wpuszczono 13 obcokrajowców, przeważnie z powodu niedokładności w dokumentach.

(BNS)

Kowno jest gotowe do przyjęcia przestępcy

Bez paniki

Przedstawiciele instytucji praworządności nie odrzucają możliwości, że szczególnie niebezpieczny przestępca Romas Zamolskis może zjawić się w Kownie lub na jego przedmieściach. Jednakże kowieńscy funkcjonariusze uważają, że nie musi to koniecznie nastąpić i proszą, aby zachować spokój i nie wyczynać paniki.

Jak powiedział Albinas Zuveičius, komisarz wydziału porządku publicznego policji publicznej Kowna, policjanci są przygotowani do ewentualnego spotkania z prze-

stępcą. W mieście patrolują pracownicy służby biura kontroli ruchu oraz funkcjonariusze służby patrolowej. Ekipom policji wydawane są dodatkowe środki ochrony i broń automatyczna. Przeprowadzono odpowiednie instruktaże, ćwiczenia taktyczne i wzmocniono pracę służb operacyjnych. Funkcjonariusze grup specjalnych sprawdzają wszystkie zawiadomienia o możliwym miejscu pobytu Zamolskisa. Obserwowane są miejsca, gdzie przestępca może szukać schronienia.

Oprac. I. L.

W Wilnie otwarto wystawę, poświęconą Prymasowi Tysiąclecia Bohater Kościoła i Narodów

Pieśni maryjne chyba najbardziej chwytają za serce

(Dokończenie ze str. 1)

W fotografii celowo prawie pominięto okres wojny, bowiem Prymas nie znosił przemocy. Są natomiast zdjęcia z okresu więziennego z przepiękną dedykacją Kardynała: „Wszystko jest łaską.

Łaską jest uwieszenie i łaską jest uwolnienie.

Nie wiem, za którą z nich bardziej Bogu dziękować...

Wy dziękujcie ze mną za jedną i drugą...”.

Stosunkowo niewiele jest zdjęć z przedstawicielami najwyższych władz państwowych i innymi dostojnikami, gdyż Prymas też tego raczej nie lubił.

Dziękuję Bogu za ten dzień — mówi prezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” Wiesław Turzański

Niół pokój i spokój

Proboszcz kościoła Bernardynów ojciec Julius Sasnauskas szczególnie ciepło powiedział nie tylko o Wyszyńskim, ale także o obydwo naszych narodach.

— Nie często w naszym kościele spotykają się te dwa narody — powiedział — a przecież ci, co budowali ten kościół, z pewnością mówili w dwóch językach — dodał. — Przykro mi, ale niewiele wiem o Wyszyńskim. Coś niecoś dowiedziałem się o nim w latach 70, gdy rodziło się nasze podziemie.

— Myślę, że Kardynał ma wiele do powiedzenia nie tylko Polakom, ale i Litwinom. Gdy patrzę na te zdjęcia, na twarz Prymasa, czuję jak bije z niej głęboka miłość do ludzi — podkreślił podczas otwarcia wystawy ojciec Julius.

Prezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” Wiesław Turzański ze wzruszeniem mówił, że dziękuje Bogu za ten dzień, a szczególnie za to, że wystawa odbywa się w tej świątyni, bowiem tu tyle lat nie było miejsca dla Boga. Wiesław Turzański jest zdania,

że Jego Eminencja Kardynał Wyszyński bardzo zrećnie i umiejętnie przeprowadził Kościół i Naród Polski przez okres ateizacji.

— Jak kiedyś Bóg Izraelitów przeprowadził ich przez Morze Czerwone, tak Stefan Wyszyński przeprowadził Polaków przez „morze czerwone komunizmu” aż do zwycięstwa — powiedział.

Gdy dokładniej przestudiujemy wystawę, wnikliwie przyjrzymy się twarzy Prymasa, zobaczymy nie tylko dostojnego Człowieka, ale też człowieka ze wszystkimi jego marzeniami i rozterkami, bo takie wszak też miał, zobaczymy kogoś, kto miał w życiu cel i uparcie do niego dążył. Z pewnością jego myśli trwać będą po wieczność i będą łączyć różne narody, różne Kościoły wierzące w tego samego Boga, bowiem myśl Prymasa: „Powinniśmy mieć szacunek do zdobywcy innych narodów, ale wierność ślubowaliśmy naszej Ojczyźnie” — jest wezwaniem dla wszystkich ludzi tej Ziemi.

Z epoki „Dziadów”

Cicho paliły się świece, ludzie w zadumie przyglądali się każdemu zdjęciu, a wszystkiemu temu tło nadawał śpiew Chóru Żeńskiego Uniwersytetu Wileńskiego „Vigro” pod kierownictwem Rasy Giedgaudienė. Trudno właściwie było określić, co lepiej wypadło: słynne „Agnus Dei”, czy pieśni maryjne, które Wyszyński tak kochał. Cała at-

mosfera i samo wnętrze kościoła miało w sobie coś tajemniczego i z epoki mickiewiczowskich „Dziadów”. Miłym akcentem otwarcia wystawy była dość licznie zebrana publiczność. Cieszy, że przybyło sporo młodzieży, studentów, osób mówiących po litewsku, dla których postać Wyszyńskiego niewiele mówi. Byli wyraźnie tym zainteresowani, a to znak, że ich zainteresował.

Dla zainteresowanych pragniemy przypomnieć, że w kinie „Lietuva” 14 i 15 października br. o godz. 18.30 będzie wyświetlany film Terezy Kotlarczyk „Prymas” (14. X wersja litewska, 15. X — polska).

Wystawa o Prymasie w Bernar-

Zgłębiać życie Prymasa

dynach potrwa dwa tygodnie, następnie będzie przeniesiona do kościoła Dominikańskiego.

Julitta Tryk

Fot. Marian Paluszkiwicz

POLISH AIRLINES

(Zam. 147)

LOT Przez Warszawę bliżej!

PRZEDSTAWICIELSTWO W WILNIE, RODŪNIOŠ KELIAS 2, TEL. (8-22) 739020

Wyrazy głębokiego współczucia
Stanisławowi Balukiewiczowi
z powodu śmierci Ojca
składają dyrekcja i grono nauczycielskie
Wileńskiej Szkoły Średniej im. Jana Pawła II.

Konkurs „Kuriera wileńskiego” i konsula generalnego RP w Wilnie

„Polak Roku 2001”

Plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego” — „Polak Roku” od lat jest potwierdzonym świadectwem zainteresowania naszych Czytelników sprawami polskiej społeczności na Litwie. Przekonaliśmy się, że nie są oni obojętni wobec ludzi, którzy wkładają wiele pracy na rzecz zachowania polskości na Litwie.

Pragniemy poinformować, że w regulaminie konkursu nastąpiły pewne zmiany. Mamy nadzieję, że nie odstraszą one Państwa od udziału w konkursie, a przyczynią

się do wytypowania najbardziej godnych osób.

1. Każdy Czytelnik „K. W.”, dowolna organizacja, urząd mają prawo zgłosić swego kandydata (kandydatów) do listy „Polak Roku 2001” (Imię, nazwisko, krótką charakterystykę kandydata, trzeba też podać własne nazwisko i imię, adres i telefon). Zgłoszenie należy wysłać na adres redakcji: „Kurier Wileński”, „Polak Roku 2001”. Birbynių 4a, Vilnius, Lietuvos Respublika.

Propozycje-zgłoszenia przyjmowane są do końca października tego roku.

2. Po otrzymaniu propozycji-zgłoszeń komisja wytypuje 10 kandydatów do tytułu „Polak Roku 2001” i zaproponuje Państwu, aby z tej dziesiątki wyłonić zwycięzcę.

Podsumowanie konkursu nastąpi w końcu bieżącego roku, o czym poinformujemy dodatkowo.

Informacja pod tel. 60 84 44.

Redakcja

Konkurs

"Dziewczyna "Kuriera 2001"

Zanita Dulko. Jestem uczennicą 12 klasy. Uwielbiam czytanie książek i podróże. Czasem układam wiersze. Mam wspaniałe poczucie humoru. Moje marzenie: ukończyć dobrze szkołę, zdać maturę i wstąpić na Uniwersytet Pedagogiczny.

Atrakcyjne nagrody

Na laureatki czekają trzy nagrody główne. Zostaną wybrane Dziewczyny: "Kuriera" oraz dwie jej zastępczynie (wice I i wice II) — nagrody główne; Czytelników, Publiczności, Elegancji, Foto, Talentu. Zostaną również wylosowane nagrody specjalne. Wielkie show z loterią, muzyką, śpiewem, tańcem odbędzie się tradycyjnie 6 stycznia. O godzinie i miejscu imprezy informujemy dodatkowo.

„Mūs praeities beieškant” — kompendium dla mitomanów litewskich

Historyczne dzieło Gedgaudasa (1)

Państwowe wydawnictwo „Aušra” w r. 1994 wydało solidne, ponad 350-stronicowe „dzieło” historyczne Česlovasa Gedgaudasa „Mūs praeities beieškant” („W poszukiwaniu naszej przeszłości”) w nakładzie 10 tysięcy, które może być kompendium dla najbardziej zjadliwych i obsesyjnych mitomanów litewskich.

Jak wyznaje autor, chce on otworzyć oczy tym, którzy byli otumanieni obcymi wpływami w historii. Etnocentryzm narodowy, wysławianie pogaństwa, nienawiść do chrześcijaństwa i skrajna litwomania, a także niepomiarna awersja do naukowców Polaków, jak również Niemców, sięga w książce granic absurdu.

Tytułem wstępu

Kalendarz pewnej pani Balsytė z zapędami imperialnymi, który narobił tyle zamieszania i nawet wywołał reakcje polityków najwyższego szczebla, jest w porównaniu z niniejszą pracą niewinną delikatną broszurką. Czytając owe „Mein Kampf” litewskiego szowinizmu, można podziwiać bezgraniczne widnokę fantazji człowieka, który tworzy mity, nieświadomie odzwierciedlając kompleks niższości narodowej, a który w istocie rzeczy powinien zainteresować psychiatrę. Ale czy ktoś odważy się leczyć chorobę, na którą zapadła część społeczeństwa litewskiego i nawet działacze piastujący wysokie stanowiska? Książka, moim zdaniem, kompromituje trzęswo myślących postępowych naukowców Litwy, którzy dotychczas na nią nie zareagowali. Pozory naukowej argumentacji prowadzą na

manowce skrajnego nacjonalizmu i na pewno nie przyczynią się do tolerancji narodowej, wręcz odwrotnie. Szerzowanie faktami historycznymi pod pozorami naukowych stwierdzeń i chęć przyswajania ciekawszych i wybitniejszych stronic obcej historii, to już dobrze dla nas znana chroniczna choroba niektórych pseudopatriotów litewskich i w tym nie ma nic nowego. Ale fakt pozostaje faktem, książka ukazała się nakładem wydawnictwa państwowego, które było wówczas kontrolowane przez lewicowe ugrupowanie, będące obecnie u władzy. Czy ono i nauczycielstwo litewskie będzie czerpało „wiedzę” z tej cuchnącej obsesją etnocentryzmu książki? Nie wiadomo. A więc pokrótce przejrzymy niektóre tylko perelki tego jadowitego traktatu.

Caligula czy Kaulys Gaulys

Zapędy litwomani autoru sięgają czasów starożytnej Grecji i Rzymu. Dowiedzieć się można, że Centaurus, to nikt inny tylko litewski Kin-

tavyris, czyli taki zmieniony na wpół koń, na wpół mężczyzna, a Prometeusz to Pramatejus (od słowa pramateiti). Bardzo prosto, bez żadnego żaźnienia autor stwierdza: „Nie tylko ogień pierwi wynaleźliśmy”. Diana, jak się okazuje, to Deina, a Apollo to zniekształcona nazwa boga Upelionisa, Demetra zaś — Didmotere. Bóg Kronos, nazywa się Kuronis. Szkoda, że Kuroń nie czytał tej książki, wszak mógłby dowiedzieć się o swoim boskim pochodzeniu. Z książki dowiadujemy się, że w zasadzie praplemiona Litwinów wywodzą się z Troi, a Homer, Herodot i Kassiodorus zakłamał historię. Gorliwy Litwin przeczyta słowa, że „Schliemann (archeolog) odkopał grzy „mūs sostinēs Taurojos (Trojos)”. A więc nie Voruta, nie Kierno, nie Troki czy Wilno, ale Troja była pierwszą stolicą Litwinów! Mogłoby powstać zawołanie: „Mes be Trojos nenurimsim!”. Starożytna Grecja miała bezpośredni wpływ na Starożytny Rzym, a stąd, jak się okazuje, i wpływy Litwinów. Imperator Caligula, według „prawdłowej” wersji autora, musi nazywać się Kaulys Gaulys, imperator Vespasianus — to Litwin Vespacionis, imperatorzy Tytus i Augustus — to Taucius i Aukstolis. Aleksander Macedoński nie był Grekiem, ale na wpół Gudase, na wpół Trakijczykiem. A uwzględniając słynną teorię patriarchy litewskości J. Basanavičiusa, że Litwini przywędrowali z Tracji, wszystko, według autora, się potwierdza. O tym, rzekomo świadczą nawet antropometryczno-ekshumacyjne prace podczas jego wieloletniego życia w Bułgarii.

Zbigniew Siemienowicz (Cdn.)

Gwiazdy mówią, że w sobotę...

BARAN. To odpowiedni dzień do nawiązywania nowych znajomości oraz omawiania spraw osobistych. Spotkania towarzyskie dostarczą Ci być może okazji do poznania ciekawych osób.

BYK. Dzień upłynie Ci pod znakiem spotkań towarzyskich i nawiązywaniu nowych znajomości. Niektóre z nich mogą dobrze procentować na przyszłość. Jeżeli tylko będziesz właściwie rozwiązywał wszelkie problemy związane ze współpracą z nowymi ludźmi.

BLIŹNIĘTA. Wszelkie zaległe sprawy i obowiązki postaraj się dokończyć w pierwszej części dnia. Później możesz już poczuć się rozkojarzony i zmęczony. Powinieneś także unikać wszelkich konfliktowych sytuacji i niedomówień.

RAK. Możesz się dziś poczuć nieco zmęczony. Zrób więc wszystko, aby jak najlepiej zregenerować swoje siły. Dokończ prace i obowiązki, które tego wymagają, a resztę czasu poświęć na przyjemności.

LEW. Musisz dziś bardzo panować nad swoimi emocjami. Rozczarować Cię mogą zarówno sprawy zawodowe jak i osobiste. W pewnych sytuacjach Twoja wyobraźnia znacznie podsuwa Ci błędny obraz niektórych spraw.

PANNA. Księżyc w Twoim znaku będzie dziś miał na Ciebie znaczący wpływ. Największą satysfakcję dadzą Ci zajęcia intelektualne. Nie ominie Cię także możliwość nawiązania nowej ciekawej znajomości.

WAGA. Nie unikniesz dziś pewnych napięć i konfliktów. Dotyczyły one będą szczególnie zawodowej sfery Twojego życia. Potrzeba Ci będzie wyjątkowo dużo wyrozumiałości wobec zachowania współpracowników. Składane dziś obietnice prawdopodobnie nigdy nie zostaną spełnione.

SKORPION. Nie planuj na dziś zbyt wielu spraw i obowiązków. Wszystko Ci pójdzie jak po grudzie, a Twoje wysiłki nie przysporzą Ci satysfakcji. W wielu sytuacjach będziesz działał zbyt emocjonalnie.

STRZELEC. Nie sugeruj się dziś żadnymi informacjami. Część z nich może niepotrzebnie narazić Cię na zbyt ryzykowne decyzje. Unikaj wszelkich działań, które mogłyby postawić Cię w trudnej sytuacji.

KOZIOROŻEC. Dzisiaj gwiazdy będą dla Ciebie łaskawe. Mimo, że Twoja kondycja fizyczna ma wiele do życzenia, uda Ci się dokończyć niektóre sprawy. Staraj się też odpuścić i doładuj swoje energetyczne baterie. Unikaj dużych wysiłków i zmień swoją dietę na lekkostrawną, ale energetyzującą.

WODNIK. Dzień zapowiada się mało harmonijnie. Zwłaszcza druga jego część może się skomplikować. Nie wiele spraw uda Ci się załatwić, a stare kłopoty mogą wrócić niespodziewanie.

RYBY. Nie będziesz dziś w rewelacyjnym nastroju. Przede wszystkim problemy finansowe będą miały niekorzystny wpływ na Twoje samopoczucie. Nie panikuj, ale przeanalizuj swoje wydatki jeszcze raz. Nie podejmuj dziś także żadnych życiowych decyzji.

21 października —

Dzień „Kuriera Wileńskiego” w Magunach

Kapela „Wujka Mańka” z Wilna

zaprasza na koncert

do klubu w Magunach (rejon święciański)
w dniu 21 października br. na godz. 13.30.Jednocześnie odbędzie się spotkanie
z dziennikarzami „Kuriera Wileńskiego”.KURIER
WILEŃSKI

Wywiad z jedynym wśród wileńskich weteranów wojny uczestnikiem bitwy pod Lenino, profesorem Włodzimierzem Czczotem

Legendarny dziekan polonistyki

W 58. rocznicę bitwy pod Lenino I Polskiej Dywizji im. T. Kościuszki przedstawiamy sylwetkę uczestnika historycznego boju pod tą miejscowością — majora Ludowego Wojska Polskiego, doktora nauk humanistycznych, profesora Włodzimierza Czczota.

Może na wstępie trochę o sobie, z okresu, nazwijmy go, „przedwojennego i wojennego”?

Urodziłem się 5 września 1919 roku w polskiej rodzinie na Białorusi — miasto Chojniki, obwód homelski. Ukończyłem Moskiewski Uniwersytet Państwowy im. Łomonosowa. Uzyskałem dyplom (z wyróżnieniem) wykładowcy wyższej szkoły z tytułem naukowca w dziedzinie historii. Po ukończeniu uniwersytetu (czerwiec 1942 rok) zwróciłem się do odpowiednich władz z prośbą o skierowanie mnie do wojska. W maju 1943 roku zostałem skierowany do Sielc nad Oką, gdzie wziąłem udział w formowaniu I polskiej dywizji im. T. Kościuszki. Byłem pomocnikiem szefa sztabu 2 pułku piechoty. Uczestniczyłem w historycznej bitwie pod Lenino, brałem udział w wyzwoleniu ziem białoruskich, polskich, brałem udział w bitwie o wyzwolenie Warszawy, także na Pomorzu, forsowałem Odrę. Szlak bojowy zakończyłem w Berlinie w 1945 roku. Rozpocząłem wojnę jako szeregowy, zakończyłem w stopniu majora; w tym czasie byłem pomocnikiem szefa sztabu pułku do spraw operacyjnych, szefem sztabu 2 Berlińskiego Pułku Piechoty. Mam ponad 25 bojowych orderów i medali. Po wojnie nadal pełniłem służbę w Wojsku Polskim jako szef sztabu 2 Berlińskiego Pułku Piechoty, następnie — jako szef wydziału operacyjnego sztabu I dywizji piechoty im. Kościuszki. W tym okresie brałem też czynny udział w odbudowie zburzonej Warszawy. W czerwcu, po spełnieniu swego obowiązku przed Macierzą, powróciłem do ZSRR, gdzie rozpoczął się nowy etap w moim życiu — praca w dziedzinie oświaty i szkolnictwa polskiego.

Mam żonę Walentynę, która uczestniczyła w ruchu partyzanckim na Białorusi. Córka Tatiana jest docentem i kierownikiem katedry języka rosyjskiego w Wileńskim Uniwersytecie Pedagogicznym. Syn Włodzimierz przez 23 lata był komisarzem policji wileńskiej.

Jak powstała I Dywizja Kościuszkowska i jak profesor do niej trafił?

W marcu 1943 roku Wanda Wasilewska (1905-1964, działaczka polityczna, powieściopisarka, pułkownik Armii Czerwonej) w imieniu Związku Patriotów Polskich (ZPP) zwróciła się do przewodniczącego Państwowego Komitetu Obrony Józefa Stalina z prośbą o pozwoleńie sformowania na terytorium ZSRR pierwszej polskiej dywizji piechoty. 8 maja 1943 roku rząd radziecki postanowił zadośćuczynić prośbie ZPP — postanowiono utworzyć na terytorium ZSRR Polską Dywizję im. Tadeusza Kościuszki. Dywizja wspólnie z Armią Czerwoną miała walczyć przeciwko najeźdźcy niemieckiemu.

Jestem dumny z tego, że brałem udział w formowaniu dywizji i przeszedłem w jej szeregach drogę bojową od bitwy pod białoruską wsią Lenino do Berlina i Łaby.

W najkrótszym czasie dywizja została wyposażona w najnowszy sprzęt bojowy i 1 września 1943 r. — w czwartą rocznicę napaści Niemiec na Polskę — wymaszerowała spod Sielc nad Oką na front. Dywizja liczyła 11 tys. 444 żołnierzy. Tworzono ją z Polaków, którzy po wybuchu wojny zostali wywiezieni na tereny radzieckie.

W czym składzie działała I Dywizja Kościuszkowska?

Działała ona w składzie 33 armii radzieckiej. Dowódcą dywizji był generał Zygmunt Berling, który określił zadanie bojowe dywizji: przelać obronę nieprzyjaciela, sforsować bagnistą rzekę Mieręję i, współdziałając z jednostkami radzieckimi, wyzwolić miejscowość Lenino, następnie, kontynuując natarcie, wyzwalać spod okupantów

osiedla białoruskie.

Należy podkreślić, że Dywizja Kościuszkowska zapoczątkowała szlak bojowy Ludowego Wojska Polskiego.

Proszę opowiedzieć o samej bitwie pod Lenino?

12 października, po czterdziestominutowym przygotowaniu artyleryjskim, kościuszkowcy ruszyli do natarcia. Polska piechota, wspierana przez artylerię radziecką, sforsowała Mieręję, przełamała silnie umocnioną obronę nieprzyjaciela i posunęła się na linię frontu w głąb o 3-4 km. Dochodziło do walki wręcz — na granaty i bagnety...

Dywizja toczyła bój przez dwa dni. Zadaliśmy nieprzyjacielowi duże straty — 1500 żołnierzy zabitych i 329 wziętych do niewoli. Jednakże i nasze straty były poważne: 510 poległych, 652 zaginionych i 1776 rannych. Po bitwie 239 kościuszkowców zostało uhonorowanych polskimi i radzieckimi odznaczeniami; dwóm przyznano tytuł bohatera Związku Radzieckiego. Osobiście zostałem odznaczony bardzo dla mnie drogim „Krzyżem Bitwy pod Lenino”.

Jakie znaczenie dla II wojny światowej miała bitwa pod Lenino?

Bitwa ta mocno utkwiała w pamięci narodowej. Rangi jej nikt nie kwestionował: ani w ZSRR, ani w Polsce. Jest to wydarzenie o nieprzemijającym znaczeniu. Chodzi o to, że na główny front II wojny światowej — front wschodni — wkroczył żołnierz polski, który walczył wspólnie z żołnierzem radzieckim. Tworzono nowe, regularne polskie formacje wojskowe. W ślad za Pierwszą Dywizją Kościuszkowską, powstają 2 dywizja piechoty im. Henryka Dąbrowskiego, brygada pancerna im. Bohaterów Westerplatte i in., które zakończą swój szlak bojowy w Berlinie. Bitwa pod Lenino była pierwszą próbą bojową, chrztem bojowym żołnierzy polskich.

Po wojnie, jak już wspomniał profesor, poświęcił się Pan pracy

Zdaniem profesora Czczota, bitwa pod Lenino była pierwszą próbą bojową, chrztem bojowym żołnierzy polskich
Fot. Marian Paluszkiewicz

w dziedzinie oświaty i szkolnictwa polskiego. Bardzo wiele tu Pan zdziałal. Proszę o tym opowiedzieć.

W latach 1948-51 pracowałem jako dyrektor szkoły średniej w Postawach (obwód Mołodeczno — obecnie obwód witebski — Białoruś), w roku 1951 byłem zastępcą kierownika młodoczańskiego obwodowego wydziału oświaty, 1951-55 — dyrektorem polskiej szkoły średniej w Niemenczynie, 1955-61 — dyrektorem polskiego Instytutu Nauczycielskiego w Nowej Wilejce (Instytut ten wypromował około 2 tys. nauczycieli do szkół polskich), 1961-69 — dziekanem wydziału języka polskiego i literatury w Wileńskim Instytucie Pedagogicznym, w latach 1969-1988 — w związku z przekształceniem wydziału polonistyki Instytutu Pedagogicznego w oddział języka polskiego i literatury — zajmowałem stanowisko prodziekana tego oddziału.

Jestem docentem, doktorem nauk humanistycznych, a od roku 1987 byłem profesorem katedry politologii w Wileńskim Instytucie Pedagogicznym.

Bardzo chciałem rozwijać oświatę i szkolnictwo polskie na Litwie. Oczywiście, wówczas na to trzeba było mieć dużo odwagi, wszelkie decyzje bowiem, dotyczące szkolnictwa polskiego, zapadały w Moskwie. Ale „przykrywało” się wtedy tym, że to radziecki oficer bojowy, doszedł do Berlina itd., itp.

Jest pan legendarnym dziekanem polonistyki wileńskiej. Trudno jest przecenić i policzyć zasługi profesora dla tego oddziału...

W okresie, gdy kierowałem oddziałem języka polskiego i literatury, mury Instytutu Pedagogicznego opuściło ponad tysiąc polonistów.

Zależało mi na polskości... W roku 1969 z mojej inicjatywy nawiązano współpracę naukowo-dydaktyczną między Wileńskim Instytutem Pedagogicznym a Uniwersy-

tetem Wrocławskim. Dzisiaj można z pewnością stwierdzić, że współpraca ta przyniosła dużą korzyść obu wyższym uczelniom, m. in., jeśli chodzi o lepsze przygotowanie specjalistów. W ramach tej współpracy odbywała się wymiana grup studenckich obu uczelni. Pozwalało to naszym studentom pogłębiać wiedzę w zakresie języka polskiego, a nierzadko były jedyną okazją zwiedzenia Polski.

Przeprowadzaliśmy też wiele imprez, mających na celu zapoznanie się z życiem, kulturą, sztuką Polski. Polonistyka miała przyjazne i koleżeńskie grono profesorskie. Było też bardzo bogate życie studenckie — mieliśmy, np., kółko dramatyczne. Niewiele wydziałów posiadało takie kółko. Studenci polonistyki należeli do najpilniejszych. Co do tego byli zgodni wszyscy wykładowcy Instytutu. Polonistyka wiele lat przodowała pod względem postępów w nauce w całym Instytucie Pedagogicznym. A i teraz wielu moich wychowanków — obecnie wykładowców, z powodzeniem kontynuuje chlubne tradycje polonistyki wileńskiej, z czego bardzo się cieszę.

Wiele udzielał się Pan społecznie...

Przez ponad 25 lat pełniłem funkcje zastępcy prezesa litewskiego oddziału

Towarzystwa Przyjaźni Radziecko-Polskiej. Upowszechnialiśmy wiedzę o Polsce, organizowaliśmy wymiany turystyczne, konkursy, poświęcone przyjaźni radziecko-polskiej, dni kultury polskiej, polskiej książki, różnego rodzaju wystawy i in.

Opublikowałem także 15 prac naukowych i ponad 50 artykułów. Wszystkie te prace były poświęcone przyjaźni i współpracy polsko-radzieckiej i polsko-litewskiej.

Paweł Kobak

Oficerowie 2 pułku piechoty omawiają wyniki operacji wojskowej (w środku kapitan Włodzimierz Czczota) — 1944 rok

Fot. archiwum prof. W. Czczota

W rejonie trockim

Kto pożyczycy nauczycielom rejonu trockiego?

To jest pytanie, które obecnie nurtuje wielu pedagogów tego rejonu. Zdaniem Tadeusza Użdela, administratora rejonu trockiego, uwzględniając obecną finansową sytuację samorządu, pierwszej wypłaty w nowym roku szkolnym nauczyciele rejonu trockiego powinni spodziewać się, w najlepszym wypadku, na początku listopada.

Jednak nauczyciele znajdują się nie w najgorszej sytuacji, ponieważ otrzymali urlopowe za sierpień, natomiast personel techniczny szkół rejonu, jak dotychczas, nie otrzymał wynagrodzeń za sierpień. Trwające już od kilku lat opóźnienia w wypłacaniu wynagrodzeń pedagogom rejonu trockiego już nie budzą emocji w społeczeństwie. Cierpliwość przedstawicieli tego zawodu jest godna podziwu. Kilkutygodniowe opóźnienia w wypłacaniu pensji nauczycielom w wielu rejonach stały się normą w okresie reformy oświaty i samorządów na Litwie. Brak szacunku wobec pedagoga ze strony władz również nie wywołuje sensacji. Zwiększająca się liczba radnych — nauczycieli też nie zmienia sytuacji. Nauczyciele rejonu telszewskiego grożą rozpoczęciem 15 października bezterminowego strajku, o ile władze terenowe i krajowe nie rozstrzygną problemu płac. Być może, że to jedyny sposób w naszym kraju na przypomnienie władzom o prawie otrzymania wynagrodzenia za wykonaną pracę.

Chcą zostać szkołą imienia Sienkiewicza

Polska szkoła w Landwarowie ubiega się o otrzymanie imienia Henryka Sienkiewicza.

Już w kwietniu ubiegłego roku szkoła średnia nr 2 w Landwarowie wystosowała list-prośbę do wydziału oświaty o nadanie szkole imienia wielkiego Polaka Henryka Sienkiewicza. Tu, w rejonie trockim, w Hanuszyszczkach znajdował się majątek (niestety, do dziś nie zachowany) rodziców pierwszej żony Sienkiewicza Marii Szetkiewicz. Ojciec Marii Szetkiewicz stał się prototypem sienkiewiczowskiego Zagłoby.

— Urządziliśmy kąpiel poświęcony Sienkiewiczowi, we wrześniu była czynna wystawa książek pisarza. W pierwszym tygodniu października uczniowie 5-12 klas mieli możliwość obejrzenia najsłynniejszych ekranizacji utworów wielkiego powieściopisarza. Prócz tego planujemy nawiązanie kontaktów z muzeami, szkołami im. Sienkiewicza w Polsce. W najbliższej przyszłości mamy też zamiar zorganizować konferencję na temat motywów litewskich w twórczości wielkiego Polaka — zaznaczył dyrektor szkoły Franciszek Żeromski.

Alina Sobolewska

W rejonie wileńskim

Pieniądze za mleko

Od lata ubiegłego roku trwa wypłacanie pieniędzy właścicielom krów za wyprodukowane mleko. Na podstawie specjalnego rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa dotacje te otrzymuje każdy rolnik posiadający jedną lub kilka krów. Warunkiem koniecznym jest to, aby były one oznakowane.

Jak poinformował Vytautas Sarpalius, kierownik wydziału rolnictwa i melioracji rejonu wileńskiego, pierwsza część tej dotacji państwowej — po 45 litów — była wypłacana bezpośrednio w starostwach. Natomiast druga została przelana na specjalne konto wydziału rolnictwa. Każdemu właścicielowi przeznaczona jest po 55 Lt. Jednak, jak podkreślił Sarpalius, wielu rolników rejonu wileńskiego jeszcze nie odebrało tej sumy. Informujemy, że mogą oni codziennie zwracać się do wydziału rolnictwa, mieszczącego się w biurcu samorządu, przy ul. Rinktinės 50, piąte piętro, pokój 502 lub 506. Telefon 75 08 24. Warto, aby starostowie poinformowali swoich mieszkańców, trzymających krowy, że mogą otrzymać należne im pieniądze.

J.P.

W rejonie solecznickim

Przyjaźń i pomoc

Zbliża się jubileusz Jaszun — w roku przyszłym zostanie uczczona 600. rocznica założenia miasteczka. Starosta Jaszun Danuta Wasilewska mówi, że w przygotowaniach do obchodów bardzo pomaga mieszkańcom Jaszun stowarzyszenie kulturalne polskiego miasta Ranina.

Jest to rodzinna miejscowość Śniadeckich, która chce wnieść swój wkład w renowację pałacu Śniadeckich w Jaszunach. Jak poinformowała starostka, w pałacu ma powstać ośrodek kultury i wypoczynku. Projekt renowacji już jest. Ponadto współpraca z Raninem ma charakter wszechstronny.

Aktywność

Przeszło 70 osób pokrzywdzonych przez los łączy rejonowy oddział Towarzystwa Niewidzących i Niedowidzących. Wspólnie jest im łatwiej przezwyciężyć swoje problemy.

O tym właśnie była mowa w ubiegły czwartek na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym rejonowego oddziału. Przewodnicząca Jadwiga Dawidowicz złożyła sprawozdanie z czteroletniej działalności. Zarówno w referacie, jak też przemówieniach członków stowarzyszenia odnotowano, że te lata cechowała wielka aktywność. Ludzie pracują w miarę możliwości i aktywnie odpoczywają. Zebranie jednomyślnie wybrało Jadwigę Dawidowicz na kolejną kadencję. Administrator rejonu Bolesław Daszkiewicz wysoko ocenił działalność stowarzyszenia i zapewnił swą pomoc.

Gotowi do ogrzewania

W Ejszyszczkach już przez cały miniony sezon działała kotłownia, zbudowana przez administrację samorządu rejonowego, co pozwoliło obniżyć wydatki organizacji budżetowych na ogrzewanie.

Jednocześnie, jak powiedział starosta Ejszyszek Leonard Talmont, głównym problemem przygotowania do zbliżającego się sezonu grzewczego jest brak pieniędzy. Paliwo trzeba kupić na kredyt. W mieście jest wysoka stopa bezrobocia i wielu jego mieszkańców nie płaci za ogrzewanie. Mimo trudności służba komunalna przygotowała kotłownię do pracy.

Piotr Ryngiewicz

Biuro na Wileńskiej Starówce, przedsiębiorstwo w Mościskach

Ludzie nas widzą

Gdy wiosną bieżącego roku przygotowaliśmy dzień „Kuriera Wileńskiego” w Mościskach, dowiedzieliśmy się o tej pani wielu ciekawych rzeczy. Na przykład, że 29 uczniów w miejscowej szkole podstawowej otrzymuje dzięki niej bezpłatne obiady i do tego świeże pulchne buleczki.

Następnie, że otwarty 31 grudnia ubiegłego roku w Mościskach kościół, mieszczący się w dawnym wiejskim klubie, ma tak piękny wystrój też dzięki tej hojnej sponsorce. I wreszcie, że na odnowienie dzwonnów w ławaryskim kościele pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela ta pani ofiarowała 6 tys. litów. Podczas otwarcia nowego gmachu w Ławaryskiej Szkole Średniej też wystąpiła jako sponsor niezbędnego dla początkowych klas wyposażenia. Ponadto niektórzy mieszkańcy zawdzięczają jej pracę, inni po prostu pomoc w ciężkiej chwili. Ostatnio udzieliła ona środków na wykonanie krzyża na kościółku w Mościskach. Niezadługo odbędzie się jego poświęcenie i ustawienie.

Biuro i mieszkanie

Przy ulicy Skapo (dawnej Skopówce), leżącej w sercu Wileńskiej Starówki, znajduje się biuro firmy „ERELENA”. Właśnie tutaj zastaliśmy panią dyrektor i właścicielkę Helenę Makowską, o której słyszeliśmy tak wiele przychylnych opinii. Gustowny wystrój jej biura robi wrażenie, które jeszcze bardziej się potęguje, gdy się obejrzy zdjęcia sprzed 8 — 9 lat. Wówczas robotnicy wynajęci przez nową właścicielkę rozpoczęli prace renowacyjne. Dom nr 8 na Skopówce wyglądał jak ruderka.

— Gdy nabyliśmy to pomieszczenie od osoby prywatnej — opowiadała pani Helena — to była właściwie ruina. Nie nadawała się ani do celów komercyjnych, ani też do mieszkania. Architekci, historycy, a przede wszystkim pracownicy ochrony zabytków Litwy czuwalni nad odnawianiem tych murów, obawiając się, żeby nie zniszczono ewentualnych polichromii, bo to przecież budowla XVI wieku. Gmach ten częściowo należał w dawnych czasach do Uniwersytetu Wileńskiego, częściowo był zamieszkiwany przez ludzi, a od strony podwórza mieściła się w nim piekarnia. Żadnych malowideł ściennych tu nie znaleziono. Natomiast na suficie pod warstwą tynku z czasów sowieckich udało się natrafić na resztki dawnego sufitu, takiego staroświeckiego, ze szczerbiastymi belkami.

Postanowiono ten sufit odrestaurować i zachować, zarówno w tej części, gdzie jest biuro i pomieszczenia do wydzierżawienia, stanowiące własność pani Heleny i jej syna oraz pomocnika Eryka Makowskiego. Za bramą, też przypominają-

W piekarni najwięcej pracy jest wieczorem, bywają tu wówczas właściciele

ca dawne wieki, gdzie w głębi mieści się mieszkanie Makowskich, również jest sufit z belek, a całe wnętrze wykończono boazerią. Wszystko w ciepłych kolorach, aż wierzyć się nie chce, że tak niedawno były tu brudne wilgotne mury.

W Bułgarii znalazła dostawców

Nie wszystko można przeliczyć na pieniądze. Jeśli chodzi o te odrestaurowane mury, stanowią nie tylko wartość historyczną i materialną, są cenne również dlatego, że wiele duszy i serca włożyła w nie ich właścicielka, która tchnęła w nie nowe życie.

— Skoro mieszkanie i biuro znajdują się w stolicy, to co mają tu wspólnego Mościszki? — pomyślałam.

Jakby zgadując moje myśli, moja rozmówczyni powiedziała:

— Od wczesnej młodości mieszkam w stolicy, studiowałam ekonomikę na Uniwersytecie Wileńskim, ale emocjonalnie i z racji interesów jestem związana z rodzinną ziemią, ze wsią Galwiszki, gdzie się urodziłam i gdzie dotychczas mieszka moja mama — mówiła pani Helena. — To nie jest daleko od Mościsk, w których obecnie zamieszkali we własnym domu moi najbliżsi: syn, synowa i 4-letnia wnuczka. — Tutaj założyliśmy własną piekarnię, otworzyliśmy kawiarnię. Mieszczą się pod dachem mojego domu. Dlatego teraz zajmam się jego rozbudową. Lubię, gdy coś się u nas w rodzinie buduje — uśmiechnęła się. — Zresztą w tym mościskim domu najlepiej wypoczywam, a gdy mam chwilę czasu, idę do lasu na grzyby. Znajduję w grzybobraniu wielką przyjemność — opowiadała pani Helena.

— No, a biznes, kto się nim zajmuje? — zapytałam.

— Większość transakcji dokonujemy wspólnie z synem. Sprowadzamy z Bułgarii elektryczne wózki widłowe, części zamienne i akumulatory do nich. Obecnie na Litwie jest zapotrzebowanie na takie urządzenia. Dawne sowieckie „awtopogruzcziki” już wyszły z użycia. Różnorodne wyroby i części sprowadzamy też

z innych krajów, ale Bułgaria była tym krajem, w którym spotkałam przyjaciół i uczciwych biznesmenów, od kontaktów z którymi rozpoczęła się moja dobra passa w interesach, a później przyszedł sukces. Zresztą o tym, że można polegać na nich przekonałam się jeszcze wtedy, gdy pracowałam w państwowej służbie zaopatrzeniowej, zwanej w tamtych latach „gossnab”. Z dostawcami z Bułgarii nie było nigdy kłopotów i tak zostało dotychczas.

Nie wszyscy widzą naszą pracę

O takich ludziach, jak Helena Makowska mówi się, że są obrotni, przedsiębiorczy, że są ludźmi interesu i sukcesu. Pani Helena mówi o sobie, że jest pracoholiczką, że żyłkę do biznesu odziedziczyła po swoim dziadku, Janie Narwojszu, który przed wojną miał dużo ziemi, piękny dom i wiele innych dóbr, za które przyplacił wywózką na Syberię. Ale i tam potrafił uratować rodzinę od biedy i głodu. Następnie, gdy pozwolono Polakom-syberiakom wyjechać do Polski, pomimo wieku i braku zdrowia, Jan Narwojsz z Wileńszczyzny szybko się urządził na nowym miejscu i zapewnił sobie i rodzinie dostatnie życie. Helena, podobnie jak dziadek, z każdej trudnej sytuacji stara się znaleźć pomysły i wyjście. Uczy też syna nie tracić ducha w razie niepowodzenia. Ponadto, jak sama zapewnia, spokój i ukojenie znajduje w modlitwie. Odbyła w swoim czasie podróż do Palestyny na Ziemię Świętą, skąd przywiozła krzyż z drzewa oliwkowego z męką Chrystusa. Jest przekonana, że dodaje jej mocy.

— Budzę się o piątej rano, planuję zajęcia na cały dzień. Obejrzę, czy się udał nocny wypiek chleba i buleczek w piekarni, a mam tu niezawodną pomocnicę, technologa Irenę Owczarową i zaraz jadę do Wilna — mówi. — Tutaj spotykam się z przedsiębiorcami, prowadzę interesy. Cieszę się, że zawsze mogę polegać na mojej administratorce Mirosławie Kolbie, na swoim zastępcy Włodzimierzu Bielczenkowie, piekarskich Lilii Siawro, Irenie Kisiel i kierownicze produkcji Janinie Rynkun, jak też innych naszych pracowników, bez których firma nie mogłaby tak sprawnie funkcjonować.

— Rozumiem, że niektórzy zazdroszczą nam, ale ludzie widzą nas i naszą dobrą, natomiast nie widzą naszej pracy, niepokojów, kłopotów — stwierdziła Makowska.

Dało się zauważyć w jej oczach pewną troskę — być może myślała o kolejnej transakcji czy nowym transporcie z Bułgarii, który należy odebrać z komory celnej. A tam formalności, że hej...

Jadwiga Podmostko
Fot. Zbigniew Markowicz

Helena Makowska z wnuczką, synową i synem

Zapowiedź pogorszenia się stanu szkolnictwa polskiego

Uczyć w języku ojczystym czy języka ojczystego?

(Dokończenie ze str. 1)

Leonarda Stančikienė, dyrektor Szkoły Podstawowej w Kamionce, uważa, że pominięcie poziomu średniego w tym punkcie może przyczynić się też do tego, że rodzice będą się obawiali posyłać dzieci do polskiej szkoły nawet podstawowej czy początkowej, gdyż, według tych założeń, w klasach starszych dzieci będą musiały zmienić język nauczania.

Łączy się to z problemem wydawania podręczników polskich dla klas starszych, co również pominięte jest w projekcie, gdyż artykuł 11 p. 4 zakłada, że dla polskiej i rosyjskiej szkół z oryginalnych i tłumaczonych podręczników można korzystać nie ze wszystkich przedmiotów, a w starszych klasach zaleca się wprost korzystanie jedynie z podręczników litewskich. Dyrektorzy szkół pytali, czy ten punkt jest podyktowany względami finansowymi oświaty, czy też politycznymi.

— Gdyby dziś absolwenci nie mogli wstąpić do wyższych uczelni, być może, taki punkt byłby potrzebny — mówili pedagodzy. — Tymczasem wskaźniki wstępowania na studia absolwentów szkół polskich nie są niższe niż w całym kraju, a w niektórych szkołach nawet wyższe.

Nie ujednolicać

Dyrektor Szkoły Średniej im. J. Śniadeckiego Stefan Dudojć stwierdził, że w tym przypadku, jeśli nie przewiduje się wydawania podręczników polskich dla klas starszych, to los szkoły polskiej jest przesądzony: przedmioty będą wykładane po litewsku. Czyli przedstawiane założenia jedynie pogarszają stan polskiego szkolnictwa. Zdaniem dyrektora, należy założenia uzupełnić punktem, który ustaliłby, że o sprawie wyboru języka wykładowego w klasach starszych szkół mniejszości narodowych ma decydować rada szkoły. Przykład Żydów, że uczą się oni w swojej szkole w języku litewskim, nie pasuje, bo, jak powiedział dyrektor Dudojć, chociażby z tego powodu, że Polacy w rejonie sołecznickim stanowią 80 proc. ludności i mieszkają w zwartym skupisku.

— Jeżeli jakiejś innej społeczności narodowej, np. rosyjskiej, odpowiada taki stan, to niech sobie mają, natomiast, jeśli polskiej nie odpowiada, należy to uwzględnić, a nie ujednolicać — powiedział dy-

rektor największej szkoły polskiej w rejonie sołecznickim.

Optywowe określenia nie pasują do dokumentu

Pedagodzy, między innymi dyrektorzy Jaszuńskiej Szkoły Średniej im. M. Balińskiego Kazimierz Karpicz, Butrymańskiej Średniej Teresa Sawel, Turgielskiej Średniej im. M. Brzostowskiego Łucja Jurgielewicz widzą w „założeniach” dokument, który ma ustawowo wprowadzić w polskich szkołach nauczanie dwujęzyczne. Jeden z artykułów warunkuje nauczanie w szkołach mniejszości narodowych języka ojczystego jako przedmiotu. Karpicz pytał, jak w dokumencie mogą istnieć takie optywowe określenia, jak „popierać”, „analizować”, i inne.

Neseckienė powoływała się na kontekst europejski, nie ukrywając, że właśnie ten dokument miał na celu wprowadzenie dla wszystkich mniejszości narodowych nauki języka ojczystego, a nie nauczanie w języku ojczystym. Ponoć jest to podyktowane aktualiami naszego życia.

Egzamin wspólny?

Henryk Danulewicz, inspektor wydziału oświaty, w artykule 11. p. 12 widzi również zagrożenie dla abiturientów szkół polskich. Zawiera on takie sugestie: „w celu zapewnienia wszystkim uczniom jednakowych możliwości studiowania w wyższych uczelniach Litwy, zamierza się zorganizować wspólny, administrowany w sposób scentralizowany kryteriowy egzamin ze znajomości języka litewskiego”. Czy to nie jest proponowane w związku z tym, że tegoroczne egzaminy z litewskiego wypadły w szkołach polskich dostatecznie pomyślnie, czego nie można powiedzieć o wynikach egzaminów maturalnych w szkołach litewskich? — pytali kierownicy szkół polskich.

Przeciwstawienie nie bez podstaw

Odczuwało się w dyskusji siośte przeciwstawienie, brak zaufania polskiego środowiska pedagogicznego do posunięć władz oświatowych. Goście zapewniali, że to spotkanie ma na celu usunięcie niepewności, zaniepokojenia,

gdyż, najprawdopodobniej, sugestie, wypowiedziane przez nauczycieli, znajdują odzwierciedlenie w ostatecznej redakcji dokumentu.

Prezes Macierzy Szkolnej Józef Kwiatkowski przypomniał gościom, że ten brak zaufania jest nieprzypadkowy. Wiele posunięć władz oświatowych nie było przychylnych dla szkolnictwa polskiego na Litwie. Jeszcze w roku 1995 r. podjęto próbę, aby w ogóle nie wydawać podręczników w językach mniejszości narodowych. Tylko, zawiązując konsekwentnej postawie nauczycielstwa polskiego, zapobieżono temu ustawowo. Przypomniał sławetne rozporządzenie ministra oświaty nr 150, gdy jedynie szkoły litewskie na Wileńszczyźnie miały prawo istnienia, niezależnie od liczby uczniów, natomiast szkoły mniejszości narodowych musiały mieć niezbędną liczbę. Była to wyraźna dyskryminacja szkolnictwa polskiego. I znów dzięki zdecydowanym działaniom społeczności polskiej, dwukrotnemu zgłoszeniu tej kwestii na forum polsko-litewskiego zgromadzenia parlamentarnego rozporządzenie to zostało odwołane po półtora roku. Były też próby wykładania w klasach starszych niektórych przedmiotów w języku litewskim i in.. Czyli, zdaniem prezesa Macierzy, ten brak zaufania wynika z tego, że władze nie zwracają uwagi na potrzeby mniejszości narodowych.

Według konwencji — szkodzi

Kwiatkowski zaproponował, aby do artykułu 10 p. 7.1. wpisać sformułowanie, że w szkołach mniejszości narodowych w klasach I-XII nauczanie odbywa się w językach tradycyjnych.

Zgodnie ze wspomnianą Ramową Konwencją Praw Mniejszości Narodowych, tak często cytowaną przez współautorów „założeń”, jak podkreślił prezes Macierzy Szkolnej, żadne posunięcia władz nie powinny pogorszyć sytuacji mniejszości narodowych, a ten projekt wyraźnie to pogarsza.

Kierownik wydziału oświaty Antoni Jankowski przypomniał, że podstawowy dokument regulujący stosunki polsko — litewskie to Traktat o przyjaźni i dobrosąsiedztwie. Wygląda na to, że zgodnie z tym dokumentem, w naszej drodze do Europy musimy proponować też zmianę Traktatu. Dlatego, że w nim wyraźnie powiedziano, iż mniejszości narodowe mają prawo uzyskać wykształcenie średnie w języku ojczystym.

Jak zaznaczył kurator szkolny, samorząd rejonu sołecznickiego nie zamierza zmienić profilu szkół polskich. Zarzucił on grupie redakcyjnej, że spełniają życzenie superpatriotów litewskich, wykonując ich zamówienie polityczne.

W rejonie wileńskim — spokojniej

Spotkanie odbyło się w Rudomińskiej Szkole Średniej. Przybyli na nie kierownicy szkół polskich nie tylko z rejonu wileńskiego, ale też trockiego.

Jako pierwszy Jan Zacharzewski, dyrektor Połukniańskiej Szkoły Średniej, zapytał współautorów za-

Poseł Jan Mincewicz postawił kropki nad „i”

łożeń, jaki cel przyświecał autorom projektu? Czy edukacja w języku ojczystym nie zadowala państwa litewskiego? Istnieje tradycyjna szkoła polska i jej wskaźniki nie są najgorsze.

Goście tłumaczyli, że jest on potrzebny, gdyż od roku 1992, kiedy powstały obowiązujące dotąd założenia integracji szkół mniejszości narodowych z systemem oświaty Republiki Litewskiej, wiele się zmieniło. Irma Neseckienė przypomniała, że wielu Rosjan i Polaków uczy się w szkole litewskiej, toteż powinien być dokument, zapewniający tej części przedstawicieli mniejszości narodowych naukę języka ojczystego. Prócz tego, przygotowuje się nową redakcję dwóch ustaw — „O oświacie” i „O mniejszościach narodowych”.

Rekomendacje przerodzą się w ustawę

Pedagodzy szkół polskich mieli uzasadnione obawy, że zatwierdzone „założenia”, które są rekomendacjami, co podkreślały redaktorki, staną się podstawą ustaw. Zakończono, że założenia w zamierzony sposób przekreślają średni poziom nauczania w języku ojczystym, na co szkoły polskie nie mogą się zgodzić. Podobnie, jak nie mogą się zgodzić, że system szkolnictwa Polaków, mieszkających na Wileńszczyźnie od wieków i w zwartych skupiskach, zrównany jest z mniejszościami narodowymi, bardzo nielicznymi, dla których te założenia mogą, zapewne, być do przyjęcia.

Szkodliwe dla Litwy

Wszystkie kropki nad „i” postawił poseł na Sejm Jan Mincewicz.

Przypomniał on, że to nie po raz pierwszy zarówno MON, jak i poprzedni Instytut Pedagogiki, a dziś Centrum Rozwoju Oświaty, tworzą dokumenty niekorzystne dla szkół mniejszości narodowych. Przypomniał zniesienie obowiązku matury z języka ojczystego, mimo sprzeciwu 25 tys. rodziców, uczniów i nauczycieli, jak też opracowanie czterech modeli szkoły mniejszości narodowych, które wniosły niezdrowy ferment do pracy tych szkół. Znów szkolnictwo polskie musiało proponować swój model, żeby bronić tradycyjnej szkoły narodowej.

Od zgłoszenia tamtych „mode-

li” minął zaledwie rok i już mamy nowy projekt, również niekorzystny dla szkoły polskiej.

— „Dlaczego więc, pyta poseł, zjawiają się te same punkty w nowym dokumencie, skoro władze szkolnictwa znają nastroje społeczności polskiej i jej niezachwiane dążenie do zachowania na poziomie średnim nauczania w języku ojczystym? Nie może być żadnego priorytetu jednej szkoły wobec drugiej, bo każdy priorytet kryje dyskryminację. Nie może być przekreślenia nauczania średniego w szkołach polskich, gdyż te procesy już od lat zostały ustalone w Traktacie polsko — litewskim”.

— Jeśli w przygotowywanej ustawie o oświacie ma być zmieniony zapis w sprawie nauczania średniego w szkole narodowej, to przede wszystkim ma być podpisane nowe porozumienie między państwami z Polską, które powinno być ratyfikowane przez parlamenty tych krajów itd. W dzisiejszej sytuacji więc wyeliminowanie poziomu średniego w szkole polskiej jest po prostu awanturą, gdyż wiadomo, że dokumenty między państwami górują nad dokumentami państwowymi — powiedział Jan Mincewicz.

Czy zostaną uwzględnione

Jak zaznaczył poseł, takie zapisy, które wywołały dyskusję na zebraniach pedagogów, tylko obciążają stosunki między Litwą i Polską, żeby nie określić ich jako antypaństwowe.

W sytuacji, kiedy Litwa dąży do struktur europejskich, przyjmowanie takich dokumentów jest szkodliwe, tym bardziej, że Litwie już dwukrotnie zwrócono uwagę na niewłaściwe traktowanie mniejszości narodowych.

16 października członkowie grupy redakcyjnej, którzy uczestniczyli w dyskusji, przedstawili uwagi grupie roboczej, redagującej „założenia”. 30 zaś października mają one być przyjęte na posiedzeniu kolegium ministerstwa.

Protokoły spotkań ze społecznością pedagogiczną szkół polskich zostaną w najbliższym czasie przekazane autorom. Jak zaznaczył prezes Józef Kwiatkowski, będzie to jeszcze jeden sprawdzian tego, jak władze oświatowe Litwy traktują opinie swoich obywateli.

Krystyna Adamowicz
Fot. Marian Paluszkiwicz

Goście z Wilna uważnie słuchali kierownika wydziału oświaty rejonu sołecznickiego Antoniego Jankowskiego

Warzywo szczególnie bogate w witaminę C

Niemieź — „stolica” chrznanu

Odległy zaledwie o kilka kilometrów od Wilna Niemieź słynie z uprawy chrznanu. Tu prawie co druga rodzina, głównie tatarska, w ten sposób sobie dorabia na życie. Z jednego ara można zebrać od 50 do 100 kg korzeni chrznanu, a spółka przetwórcza „Gerové” skupuje je na miejscu po 1,20 Lt za kilogram.

Włodzimierz Sipowicz, starosta gminy niemieżańskiej, na co dzień styka się głównie z bardzo przyziemnymi kłopotami. Mówi, że największą plagą jest bezrobocie. O stałej pracy i normalnych zarobkach raczej trudno marzyć, ale ludzie się zadowolają nawet zajęciem sezonowym.

— Aktualnie właśnie trwa zbiór chrznanu — powiedział. — A ponieważ ludzie mają tego całe plantacje, więc zatrudniają czasem robotników sezonowych. Zarówno jednym, jak i drugim, to się oplaca.

Podwójny zbiór

Jesteśmy przyzwyczajeni, że chrzan rośnie niemal na każdym miejscu: łąkach, obrzeżach, a nawet w lesie. To prawda, tylko że jest to chrzan dziki, nie tylko gorszy gatunkowo, ale także jakościowo i smakowo. Ma mniej witamin, natomiast ten, przydrożny, często bywa „wzbogacony” o związki ołowiu.

Urodzony w Niemieżu Aleksy Aleksandrowicz przez wiele lat mieszkał i pracował w Wilnie, teraz znów przeniósł się do domku po rodzicach w tej miejscowości. Zastaliśmy go właśnie przy zbiorze chrznanu.

— Wiosną sadzę wczesne ziemniaki, a chrzan „odpoczywa” sobie głęboko w ziemi. Po wykopkach zaczyna „wylazić” i rośnie przez resztę lata. Najlepszy zbiór jest właśnie w październiku — powiedział. — Czasami na chrzanie udaje się więcej zarobić niż na ziemniakach — dodał.

Pan Aleksy ma około 50 arów plantacji chrznanu i twierdzi, że z jesiennego zbioru udaje się mu zarobić 1000 — 1200 litów. Zresztą, zarobić też trzeba umieć. Jeśli sprzedaje się chrzan jesienią i do skupu, to na kokosy raczej nie należy liczyć. Najlepszy „chrzanowy” biznes jest wiosną, szczególnie przed Wielkanocą. Wówczas przyjeżdżają kobiety z Wilna i za kilogram płacą po 5 litów. Sprzedają na bazarach, przy

sklepkach tarty w małych (200 g) słoiczkach po 2 litry. Z kilograma można uzyskać od 5 do 6 takich słoiczków, szczególnie jeśli dodać nieco soku z czerwonych buraczków, śmietany, albo tartych na ziemniaczanej tarce jabłek.

Pochodzenie i walory

Chrzan pochodzi z południowej Europy i Azji. Jako warzywo stał się popularny i dobrze znany już w XII wieku. Swoją ostrą smak zawdzięcza olejki eterycznemu, zwanemu synigryna. Chrzan ma dużą wartość kaloryczną i witaminową, a najbardziej jest bogaty w witaminę C. Dobrze działa na wszelkiego rodzaju przeziębienia nie tylko jako dodatek do potrawy. Używa się go w postaci kompresów, zamiast gorczyczników, przy stanach zapalnych i reumatycznych. Lekarze twierdzą, że chrzan obniża także ciśnienie krwi. Chyba wszyscy się zgodzą, że chrzan dodaje smaku niemal każdej potrawie. Używa się go do mięs, ryb, jaj, a nawet śledzi. Śledź, zalany sosem majonezowo-chrzananym, jest wspaniałym daniem na zimno i „pod kieliszeczek”. Chrzan, poza tym, bardzo dobrze działa na układ trawienny. W Niemieżu opowiedziano nam taką historię, że kiedyś na Wielkanoc dwaj faceci założyli się, kto więcej zje jajek na twardo. Oboje zjedli po 60. Jeden jadł jajka z masłem, drugi zaś z chrznanem. Żołądek pierwszego nie wytrzymał, natomiast drugi facet wyszedł z tego bez większego szwanku.

Sam rośnie

O chrzanie się mówi, że właściwie sam rośnie i nie potrzebuje większej pielęgnacji. Jednak, to głównie ten dziki, o gorszych walorach zarówno leczniczych, jak i smakowych. Tak naprawdę, chrzan lubi, jak każde zresztą warzywo, raczej dobrą ziemię. W trakcie rośnięcia wprawdzie nie wymaga większej pielęgnacji, co całkiem nie oznacza, że nie trzeba się przy nim napracować. Sporo się trzeba narobić przy wykopkach, używając do tego specjalnej wąskiej długiej łopaty z twardej stali. Korzenie chrznanu rosną bardzo głęboko, niektóre sięgają nawet ponad metr. Oczywiście, nie da się ich do końca wykopać, dzięki czemu następnego

Wykopki chrznanu — to nie tylko męska robota — mówi pani Felicja Asanavičienė, która przyszła, by sobie trochę dorobić

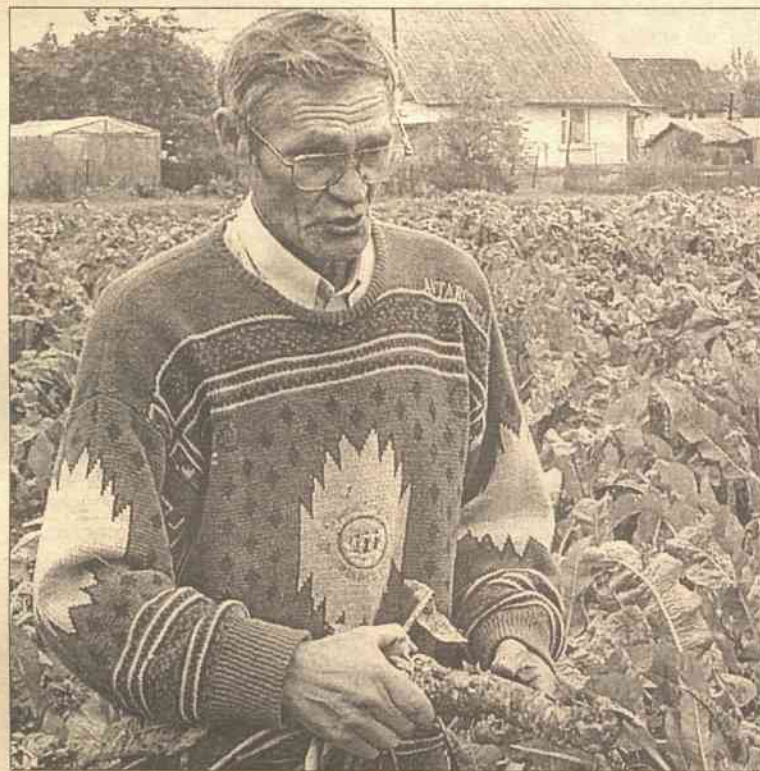
lata znów wyrastają nowe krzaki.

Pan Aleksy twierdzi, że najlepszy do użytku jest chrzan dwuletni. Chcąc mieć chrzan na własnej działce, trzeba jesienią posadzić cienkie korzenie i już na następną wiosnę można liczyć na zbiory. Jeśli gleba mu odpowiada, chrzan sam się szybko rozmnaża. Chociaż wykopki chrznanu nie należą do łatwego zajęcia, ale jego oczyszczenie z liści, ziemi i pobocznych wąsów, wymagające mniej siły fizycznej, zajmuje jednak trzy razy więcej czasu.

Regionalne danie

Zapewne prawie każda rodzina używa chrznanu do mięs i innych potraw, Tatarzy z Niemieża spożywają go bardzo dużo i stosują go niemal do wszystkiego, a już szczególnie do koldunów tatarskich, czyli piermiedzi. Zaprawia się ciasto z mąki i kefiru z dodatkiem sody. Formuje się z niego małe „koszyczki”, które się nadziewa mięsem baranin i gotuje w oliwie. Piermiedzi zawsze się je z chrznanem. Przeciętą czteroosobowa rodzina w ciągu zimy zjada dwa trzylitrowe słoje, albo i więcej chrznanu.

Pan Aleksy, jako „spec” od chrznanu mówi, że najbardziej lubi

Dwuletni korzeń najbardziej się nadaje do spożycia — tłumaczył Aleksy Aleksandrowicz

czysty biały chrzan bez dodatku soku buraczkowego, czy buraczków. Owszem, gdy zaprawia go na krótszą metę, dodaje śmietany. Praktycznie, zaprawiony chrzan może stać w lodówce w ciągu miesiąca, a nawet dłużej, powinien jednak być w mniejszych słoiczkach, bo jak się go już otworzy, trzeba spożyć w ciągu kilku tygodni, aby nie stracił walorów smakowych i wartości.

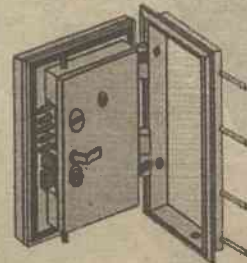
Sami hodowcy chrznanu nie robią większych tartych zapasów. Jesienią korzenie chrznanu układają do skrzynki w piaskiem i ustawiają w chłodnym miejscu, używają go stopniowo w miarę potrzeby. Korze-

nie chrznanu można także na zimę zakopać do głębokiego dołu. Chrzan jest rośliną, która nie boi się chłodu. Gorzej, gdy jest trzymany w cieple. Wówczas szybko więdnie i nie daje się utrzcć, a poza tym nie jest już taki smaczny. Zdaniem smakoszy, chrzan powinien znajdować się na naszych stołach nie tylko w święta wielkanocne (bo tak najczęściej bywa), czy z okazji większego przyjęcia, ale każdego dnia. Jest to bowiem najzdrowsze warzywo, pasujące do każdej potrawy, z wyjątkiem słodkich ciast.

Julitta Tryk
Fot. Marian Paluszkiwicz

W Niemieżu jest około 50 tatarskich rodzin i prawie wszystkie uprawiają chrzan

DRZWI SEJFOWE

- dostawa
- produkcja
- montaż

tylko
800 litów

(Zam. 293)

Zamówienia tel. (8 22) 45 17 15

BEZPŁATNY DODATEK TELEWIZYJNY

David Duchovny – świeży i interesujący

Zjawiska nadprzyrodzone i goły tyłek

Nie myślę o sobie jak o facecie z SF czy jak o Mulderze. Nie zastanawiam się, co jest w jego stylu, ani co zrobić, aby się od niego wyzwolić. Po prostu chciałem zrobić film z Ivanem Reitmanem i kiedy przeczytałem scenariusz, pomyślałem: „Znowu ufoludki, ale co mi tam – zagram!”

Wystąpiłeś w komedii zatytułowanej „Ewolucja”, bo...

David Duchovny: Bo... kasa, oczywiście!

Udało ci się nawet przemycić do tego filmu kilka własnych pomysłów - na przykład scenę, w której pokazujesz generałowi goły tyłek...

To tylko skrajny przykład autorskiego warsztatu. Staram się być świeży, interesujący, prawdziwy. A to czasami oznacza zdjęcie gaci!

Często ci to się zdarza?

To nie był pierwszy raz! Mało tego, znam innych, którym też to się zdarzyło!

A tobie „zdarzy się” napisać scenariusz? Wiem, że się przymierzasz.

Na razie mogę powiedzieć tylko tyle, że raczej nie będzie to western ani film SF. Nie wiem też, czy będzie to komedia, choć humor na pewno się tam pojawi. Pracuję nad kilkoma pomysłami, ale nie chcę jeszcze o tym opowiadać, bo to zabierze energię temu, co piszę.

Debiut reżyserski już za sobą masz? dwa odcinki „Z Archiwum X”.

No właśnie, złapałem bakcyła! Zaangażowałem się w to każdą cząstką mojego ciała. Nie było chwili, żebym o tym nie myślał – nie jako pracy do wykonania, ale jako o czymś absolutnie fascynującym. Nigdy wcześniej tak się nie czułem. Pokochałem to!

Bardziej od aktorstwa?

Wtedy i reżyserowałem i grałem. Zwyczaj jest tak, że jako aktor robisz swoje, a potem siadasz na krzeselku i masz wszystko gdzieś. Teraz było zupełnie inaczej, ciągle pracowałem nad nowymi pomysłami i kombinowałem. To było niesamowite!

Skąd w ogóle pomysł, żeby stanąć po drugiej stronie kamery?

Po prostu wiedziałem, że mogę temu sprostać. Reżyseria jest wielką tajemnicą, a reżyserzy chcieliby żebyś myślał, że tylko oni tę tajemnicę znają. Ale kiedy ich podpatrujesz, okazuje się, że

Bez wątplenia David uwiódł nie tylko Scully

Fot. archiwum

wcale tak nie jest... Pewnie, że nie każdy może być dobrym reżyserem, ale czułem, że mam dość wiedzy, żeby spróbować. Wierzyłem, że mi się uda, bo kiedy gram, zawsze myślę o scenach jako reżyser, a nie jako aktor.

Serialowi „Z Archiwum X” poświęciłeś 8 lat...

... czyli ponad połowę mojego zawodowego życia, bo gram od lat trzynastu. To był dla mnie bardzo ważny okres, pracowałem przez osiem lat dzień po dniu. Jeszcze dokładnie nie wiem co to znaczy, że zdecydowałem się odejść - nie gram w „Z Archiwum X” zaledwie od miesiąca. I na pewno będę za tym tęsknił, choć łatwo mi przyszło rozstać się z agentem Mulderem.

A czy chciałbyś mieć wśród swoich aktorów Julianne Moore?

Pewnie! Ona jest niesamowita! Tak jak ja, Julianne zaczynała od telewizji i strasznie ciężko pracowała – dużo ciężiej niż aktorzy w filmach, po 12-14 godzin dziennie i to przez okrągły tydzień. Na planie „Ewolucji” początkowo mnie onieśmielała. Przez kilka pierwszych dni zastanawiałem się, czy mnie lubi i czy uważa, że jestem dobrym aktorem. Oj, nie najlepiej się czułem z tą niepewnością, ale potem mi przeszło.

No to w końcu jak, lubiła cię?

Ciągle nie wiem, to ją musisz o to zapytać! W końcu zrezygnowałem, no bo jak? Nie mogłem przecież pójść do niej i z miną zbitego psiaka i pytać: „Myślisz, że jestem dobryyy?” (śmiech). Czasem już lepiej żyć w niewiedzy. Nigdy bym nie powiedział, że jestem dobrym aktorem, za to scenarzystą i reżyserem – doskonałym!

Pamiętasz swoją pierwszą rolę?

Zagrałem w filmie „A New Year's Day”. Wystąpiłem... nagi

A już myślałem, że twoja pierwsza rola to ta, którą zagrałeś jako dziecko w świątecznym przedstawieniu.

Chryste, rzeczywiście! Maszerowałem środkiem kościoła i na poduszce niosłem jakiś podarek. Byłem jednym z Trzech Króli, ale nie pamiętam którym. Tak, to moja pierwsza rola. Dzięki za przypomnienie! Była tam?!

Jasne! I patrzyłam jak paradujesz w różowych rajstopkach...

Może i były różowe. A wiesz, że to by wiele wyjaśniało! No to zgadnij co zrobiłem pod koniec sceny? Zdjąłem rajstopki!

List bombą biologiczną

List miłosny adresowany do Jennifer Lopez był najprawdopodobniej przyczyną dwóch przypadków zarażenia wirusem wąglika w Stanach Zjednoczonych. Jedna osoba zmarła, druga walczy o życie w szpitalu. Zarażeni mężczyźni – pracownik pocztowy Ernesto Blanco oraz dziennikarz gazety „The Sun” Bob Stevens – pracowali dla firmy American Media w Miami na Florydzie. Obydwaj mieli w rękach anonimowy list miłosny adresowany do Jennifer Lopez, wypełniony tajemniczym prozkiem i ozdobiony rysunkiem Gwiazdy Dawida. Zakażenie wąglika znaleziono także na klawiaturze komputerów w ich redakcji. Poprzednio, przypadki zarażenia wąglikiem, z reguły atakującym bydło i trzodę chlewną, zanotowano w Stanach Zjednoczonych w 1976 roku. Śledztwo w tej sprawie prowadzi FBI.

Jackie Chan ratuje życie

Hollywoodzki gwiazdor Jackie Chan nie tylko prezentuje efektowne kopniaki na planie swoich filmów. Czasami też ratuje na nich życie innym.

„Gdyby nie Jackie, zginąłbym” – powiedział kaskader o pseudonimie Andy, który brał udział w realizacji ostatniego filmu Chana „Godziny szczytu 2”.

W jednej ze scen Chan walczył na pływającej łódce z dwoma agresorami. W krótkim starciu widowiskowymi uderzeniami obu nóg zrzucił ich do wody. Jednym z nich był właśnie Andy. Starając się uniknąć wiru wody wywołanego działającą śrubą dostał się pod dno łódki. Kaskader gwałtownie starał się uwolnić z pułapki, ale tylko tracił siły nie mogąc znaleźć wyjścia. I gdy już był pewien, że nic go nie uratuje, nagle ktoś silnie chwycił go za ramię i wyciągnął na powierzchnię. Był to właśnie Jackie. Jackie uratował mi życie – opowiadał Andy.

Kate Winslet znalazła pocieszyciela

Minał zaledwie miesiąc od czasu, gdy Kate Winslet rozstała się z mężem, a już w mediach huczy od plotek na temat nowego mężczyzny w jej życiu, którym podobno jest reżyser Sam Mendes. Na początku września bieżącego roku, po trzech latach spędzonych razem, Winslet i jej mąż Jim Threapleton postanowili pójść każde w swoją stronę. Według Jima główną przyczyną rozpadu związku była kariera Kate i związane z nią obowiązki. Aktorka dośzybo znalazła jednak pocieszenie w ramionach nagrodzonego Oscarem za film „American Beauty” reżysera, którego poznała przy okazji omawiania szczegółów współpracy przy inscenizacji dwóch sztuk teatralnych. Oboje mają ze sobą wiele wspólnego, a Sam szczerze podziwia ją za jej dokonania zawodowe. Zresztą ten podziw jest obustronny.

Ben Affleck jeździ za szybko

Ben Affleck popadł w konflikt z prawem – dostał mandat za zbyt szybką jazdę. Aktor został przyłapany na jeździe z prędkością 192 kilometrów na godzinę. Po wpłaceniu grzywny 1000 dolarów zwolniono go z aresztu w Macon w stanie Georgia. Szeryf Wayne Hooks powiedział dziennikarzom gazety „The Macon Telegraph”, że Affleck wcale nie wyglądał na gwiazdę filmową, kiedy go złapali. „Nigdy byście go nie poznali. Miał na sobie starą roboczą kurtkę z cudzym nazwiskiem na naszywce i małe okrągłe okulary”.

Jako agent specjalny FBI Fox Mulder

Fot. archiwum

(onet)

NIEDZIELA 14. X

7.25	Formula-1
9.30	Film anim.
10.00	Klub dziecięcy
10.30	Telegra „Uratuj przyjaciela”
11.00	Program wojskowy
11.25	O lotnictwie
11.40	Nowości i prognozy naukowe
12.05	S. dok. „Genom człowieka”
13.00	Wiadomości
13.10	Film dok.
14.00	Formula-1
16.00	Wiadomości
16.10	Anatomia faktów
16.35	Formula sukcesu
17.00	Popołudnie z A. Cekuolisem
17.30	„Stilius”
18.00	Wiadomości
18.10	Telegra „Niedzielne lotto”
19.10	Dwaj w łodzi
19.40	Film dok. „Niedokończony cud”
20.20	Pytanko
20.30	Panorama
20.55	W świecie filmu
21.15	Melodramat „Nie zaleca się krzywdzić kobiet”, Rosja, 1999
22.45	Kurier sportowy
23.00	Wiadomości wieczorne
23.15	Album błękitnej matki
23.35	Program dok.

17.00	S. „Smak śniegu”
17.50	„Ekipażas” — o samochodach
18.25	Komedia „Jestem nieśmiały, ale się lecę”, Francja, 1978
20.00	Film fab. „Nagle zderzenie”, Niemcy, 1993
21.30	Thriller psych. „Obudzona, aby się bać”, USA, 1995
23.05	— 7.00 Deutsche Welle
7.40	Dla dzieci
8.10	S. anim. „Garfield i przyjaciele”
8.40	S. anim. „Digimonowie”
9.10	Królestwo przyrody
9.15	S. anim. „Simpsonowie”
9.45	S. „Tajemniczy świat Alex Mack”
10.15	Dramat „Tego nieboszczyka gdzieś widziałem”
11.50	Film przyg. „Ucieczka na Górę Czarów”, USA, 1975
13.25	Program kulinarny
13.55	Przegląd Eurologi
14.20	„Śapro show”
14.50	S. anim. „Król Hill”
15.20	S. „Zasłynąć w Los Angeles”
16.10	S. „Kobra-11”
17.05	S. „Stockinger”
17.50	S. „Zmotoryzowane patroli”
18.45	Wiadomości TV 3
19.00	Sport TV 3
19.05	Telelotto
20.15	Akcja „Brity”
20.20	Film akcji „Czerwona powódź”, USA, 1995
22.30	O pilce nożnej
23.00	Zawody żeglarskie
23.25	Przegląd sportu na świecie
23.50	S. „X-Files”
0.35	S. „Po tamtej stronie granicy”
8.00	Dla dzieci
8.30	Co słycać? (pol.)
9.00	Sieć
9.30	Śniadanie z W. Sołowjowem
10.00	„Itogo”
10.25	Wszyscy do ogrodu
11.00	Międzynarodowe zawody w tańcach latynoamerykańskich
12.45	Patrol drogowy
13.00	Z Moskwy
13.25	Wiem wszystko
14.25	Moje kino
15.25	Stolica
15.45	Kamień węgielny
16.15	Wileńska Jutrzenka
16.30	Lekarz domowy
17.00	Poza granicą
18.00	możliwości
18.00	Katastrofy tygodnia
19.00	Film fab. „Mistrzowie pogrzebów”, USA, 1990
21.00	„Itogi”
22.15	„Do naszego portu zawiały statki”
23.15	Dla rybaków
9.00	Godzina mocy

ducha	10.00 Świat kobiety
10.30	O komputerach
11.00	Obyczaje i tradycje w Litwie
11.30	Dar dla Wilkomierza
12.00	Proponujemy
12.05	Program Uniwersytetu Szawelskiego
12.35	Litwa w Europie
12.45	S. „Sireny”
13.45	Film fab. „Upał o północy”
15.40	Proponujemy
15.45	Filmy anim.
16.00	Historie dworów podmoskiewskich
16.30	Paradygmat
17.00	Magazyn „Europa dziś”
17.30	Oaza
18.00	Republika „Jabłka”
18.25	Proponujemy
18.30	Kroniki wileńskie
19.00	Żywiol walki
19.40	Przewyciężyć zakłócenie
20.00	Proponujemy
20.05	S. „Sireny”
21.00	Twój wychowanek
21.30	Koncert W. Presniakowa
6.00	Wiadomości
6.10	Dla żołnierzy
6.40	Klub W. Disneya
7.05	Gwiazda poranna
7.50	Bibliomania
8.00	Wiadomości
8.10	Chaotyczne notatki
8.30	Dopóki wszyscy w domu
9.05	Festiwal muz. — Jarmala-2001
11.40	„Nie jesteście w ciemni bici”
12.15	Skarby Kremļa
12.30	Klub W. Disneya
13.00	Wiadomości
13.10	Film fab. „Ludzie na oceanie”
15.05	Żywa przyroda — „Błękitna otchłań”
16.00	Wiadomości
16.15	Reportaż specjalny
16.30	Komedia „Zajazdek”
18.15	Film akcji „Zniknąć w ciągu 60 sekund”
20.30	Czas
21.50	S. „X-Files”
4.25	Film fab. „Zwyczajny człowiek”
6.00	Federacja
6.35	Rosyjskie lotto
7.35	Telegra
8.20	Dzień dobry, kraju
8.55	„Anschlage”
9.55	Formula-1
12.00	Wiadomości
12.20	Godzina parlamentu
13.05	Koncert z okazji Dnia Pracowników Rolnictwa
14.25	Pogadanki o zwierzętach
15.20	Dookola świata
16.15	Nowości TV bingo
16.20	Komedia „Ulica pełna niespodzianek”
18.00	Wiadomości tygodnia
18.55	S. „Kobra”
20.35	Komedia „Muza”
22.35	Film fab.
0.30	Pogoda

6.10	S. „Na dobre i na złe”
7.05	Słowo na niedzielę
7.10	Tam, gdzie jesteśmy
7.35	Spotkania z tradycją
8.00	S. „Fraglesy”
8.25	Niedzielne muzykowanie
8.55	Literatura według Długosza
9.20	„Złotopolscy” — tenelowa
10.10	„Fredek uszczęśliwia świat” — film fab.
11.20	Laureaci Nowej Tradycji
11.40	„Niepodległość utracona i odzyskana” — film dok.
12.00	Anioł Pański
12.10	Czasy — magazyn katolicki
12.25	Otwarte drzwi
13.00	Transmisja Mszy Świętej
14.10	Teatr dla dzieci
14.55	Upiorne spotkanie z Balladą, Duch Narodu
15.50	„Profesor Filutek” — film dok.
16.25	Kochamy polskie seriale — teleturniej
17.00	Teleexpress
17.15	S. „M jak miłość”
18.00	Koncert kabaretowy FAMA 2001
18.55	Ballada o Janku Siegiedzie — reportaż
19.15	Dobranocka
19.30	Wiadomości
19.50	Pogoda
19.52	Sport
20.00	Skutki noszenia kapelusza w maju
21.15	Europalia 2001 — Polska — reportaż
21.35	Magazyn piłkarski „Gol”
22.30	Panorama
22.50	Sport-telegram
22.55	„Tato, I love you” — film dok.
23.45	Emigrantki — reportaż
24.00	Spotkania z tradycją
0.25	„Niepodległość utracona i odzyskana” — film dok.
6.00	Disco Polo Live
7.00	4 x 4
7.30	Magazyn religijny
8.00	S. anim.
8.30	S. anim. „Faceci w czerni”
9.00	Hugo — program dla dzieci
9.30	S. młodzi
9.55	„Power Rangers”
11.00	S. komed. „Dharma

i Greg”	11.30 S. komed. „Teraz Ty”
12.00	„Łęk wysokości” — komedia
13.45	S. „Zawód: szpieg”
14.40	„Benny Hill”
15.20	Fundacja Polnat
15.30	Informacje
15.40	Prognoza pogody
15.45	S. obycz. „Rodzina zastępcza”
16.15	S. komed. „Pokój na czarno”
16.45	Pietrzak Show — kabaret
17.35	Chciwość, czyli żądza pieniądza
18.30	Informacje
18.50	Sport
18.55	Prognoza pogody
19.05	S. przyg. „Rozbitkowie”
20.00	Życiowa szansa
20.55	Zerwane więzi
21.30	Losowanie LOTTO
21.55	„Droga do raju” — film wojenny
0.05	Magazyn Ligi Mistrzów
1.10	Magazyn sportowy
2.55	Muzyka na BIS
7.00	Teledyski
8.00	Odjazdowe kreskówki
10.35	Teleshopping
11.30	S. fant.-nauk. „SeaQuest”
12.20	„Trzej muszkietierowie” — film obycz.
13.55	Teleokazja — podróże
14.25	S. przyg. „Stoneczny patrol”
15.20	Mokradła Musiara — dokument przyrod.
16.20	„Czas chwaly” — film przyg.
18.00	S. polic. „Cobra — oddział specjalny”
19.00	„Cisza, szef idzie” — film dok.
20.00	„La Cucaracha” — thriller
21.45	„Bractwo sprawiedliwych” — dramat
23.35	„Potajemne igraszki 3” — film erot.
7.10	„Wielka Stopa i zbirzy” — komedia sensac.
9.10	S. „Plac budowy”
10.10	„Tam, gdzie niedźwiedzie zimują” — film przygod.
12.00	KINOMANIAK — odjazdowy magazyn filmowy
12.30	Informator prawny
12.45	Informator gospodarczy
13.00	Mistrzostwa Świata w Rajdach

Samochodowych	14.00 „Gang Olsena: wielki lup” — komedia
15.50	S. przygod. „Przygody Sindbada Żeglarza”
16.50	„Gladiatorzy” — reality show
17.20	„Między nami partnerami” — komedia romantyczna
17.45	Dziennik
17.58	Informacje sportowe
18.05	S. komed. „Jej cały świat”
18.35	S. dok. „Niewiarygodne, ale prawdziwe”
19.30	S. anim. „Hoboczeki”
20.00	„Gladiatorzy” — reality show
21.30	S. dramat „Millennium”
22.25	Drogówka — magazyn policyjny
22.55	Supergol — magazyn piłkarski
23.25	„Kula w lew” — dramat
6.30	Proszę o odpowiedź
6.45	Przystanek Unia
7.35	„Nosorożec indyjski” — film dok.
8.05	S. dok. „Czarodziejski peryskop”
8.30	Teleranek
9.00	S. „Zew krwi”
10.00	Tydzien
10.30	Więzy krwi
11.20	Wybierz teledysk
12.00	Anioł Pański — transmisja modlitwy
12.10	Czasy — katolicki magazyn infor.
12.25	Otwarte drzwi
13.00	Wiadomości
13.10	Do góry nogami
13.40	Poszukiwacze skarbów
14.25	Studio sport: Mecz koszykówki
16.00	Studio sport: Budogala — ME w karate tradycyjnym
16.25	Dwadzieścia jeden — teleturniej
17.00	Teleexpress
17.20	Dziennik telewizyjny
17.35	Studio sport: ME w kolarstwie szosowym
18.05	Śmiechu warte
18.30	Jaka to melodia? — quiz muz.
19.00	Wieczorynka
19.30	Wiadomości
19.52	Sport
19.58	Pogoda
20.05	S. „Przeprowadzki”
21.05	„Świadek nadziei” — film dok.
23.10	„Tańczący z wilkami” — film fab.

TV 3

20.20

Czerwona powódź

Film fab., USA 1995, reż. Tony Scott, wyk. Denzel Washington, Gene Hackman
Film opowiada o amerykańskiej łodzi podwodnej, patrolującej u wybrzeży Rosji. W byłym imperium radzieckim jest niespokojnie. Grupa rebeliantów zajęła bazę wojskową, w której się mieści broń jądrowa. Amerykańska łódź podwodna również ma na pokładzie broń atomową, a więc może się rozpocząć trzecia wojna światowa...

BTV

21.30

Obudzona, aby się bać

Thriller psych., USA 1995, reż. Michael Tuchner, wyk. Tori Spelling, Michael Gros
16-letnia Elmi jest świadkiem śmierci swojej matki. Mordercy udaje się zbiec, ale Elmi ujrzala jego odbicie w lustrze. Nieprzytomna ze strachu spada ze schodów i traci przytomność. Dopiero po upływie półtora roku Elmi budzi się z komy.

TV POLONIA

20.00

Skutki noszenia kapelusza w maju

Film fab., Polska 1993, reż. Krystyna Krupska-Wysocka, wyk. Wiesław Michnikowski, Barbara Krafftówna
Profesor wyższej uczelni prowadzi smutne życie emeryta. Samotnie chodzi na spacer, przyrządza posiłki i gra w szachy. Pewnego dnia spotyka Anię, córkę swego przyjaciela Andrzeja, który tragicznie zginął w górach. Okazuje się, że Ania może wyjechać na kurs menedżerów do Anglii, ale nie ma z kim zostawić dzieci.

RTR

20.35

Muza

Komedia, USA 1999, reż. Albert Bruks, wyk. Jef Bridges, Sharon Stone
Zdolnemu pisarzowi zaczyna się nie powodzić w życiu. Przeszta kupować jego scenariusze, agenci się odwracają od niego, tymczasem musi utrzymać rodzinę. Wszyscy jednogłośnie sugerują, że stracił swój dar, że musi odpocząć albo w ogóle zmienić zawód.

Nowy hotel w pobliżu Sejmu

Pięć nowoczesnych komfortowo urządzonych apartamentów
Sala konferencyjna
Parking strzeżony
Łączność: telefon, faks, internet
Śniadanie
Visa, EC/MC, Globus

Tel./faks 370 2 75 24 95
E-mail: arsviva@post.omnitel.net
HOTEL ARS VIVA
Liubarto 17, Vilnius 2004, Lietuva URL: <http://www.omnitel.net/arsviva>

TV 3

20.20

Twoja niewierna

Komedia romant., USA 1984, reż. Howard Zieff, wyk. Nastasja Kinski, Dudley Moore. Wybitny kompozytor i dyrygent cieszy się, że ma młodą i bardzo piękną żonę. Nic dziwnego, że ma ona wielbicieli i budzi podejrzenia męża. Prywatny detektyw niebawem je potwierdza — kamery zainstalowane w korytarzu domu wytropiły kochanka. Jest on skrzypkiem, kolegą kompozytora. Oszukany mąż myśli o zgładzeniu kochanków.

RTL 7

20.00

Niebezpieczna gra

Thriller, USA 1998, reż. Jeremiah Cullinane, wyk. Maxine Bahns, David Carradine. Atrakcyjna pani prawnik poszukuje niecodziennych form miłości. Wkrótce wplątuje się w podejrzaną sytuację, z której nie może się uwolnić. Bohaterowie obrazu — to postacie intrygujące: charyzmatyczny mężczyźni i piękne, a zarazem niebezpieczne kobiety.

RTR

18.55

Gorzko

Komedia, Rosja 1998, reż. A. Tiagaj, J. Mamin, wyk. Kirill Ławrow, Jelena Drapleko. Panna młoda spóźnia się do USC i ślub zostaje odłożony. W oczekiwaniu na nią goście zaczynają opowiadać śmieszne historie z życia młodych par. Panna młoda w końcu się nie zjawia, a zamiast niej na ślubnym kobiercu stają jej dziadek oraz babcia pana młodego.

LNK

23.30

Piękne dziewczęta

Dramat, USA 1996, reż. Ted Demme, wyk. Matt Dillon, Uma Thurman. Romantyczny dramat opowiada o grupie kolegów szkolnych. Po rozpoczęciu studiów chcą utrzymać dawną przyjaźń. Wzajemnie pomagają sobie w przezwyciężeniu trudności i wspólnie spędzają najszczęśliwsze chwile życia.

LRT

- 6.00 Dzień dobry
- 8.00 S. „Teletubbies”
- 8.30 S. „Walc losu”
- 16.00 Program dok.
- 16.30 Ekipa ratownicza
- 17.00 Wiadomości (ros.)
- 17.10 S. „Nasz Charles”
- 18.00 Wiadomości
- 18.10 S. „Klan”
- 18.40 S. „Teletubbies”
- 19.05 S. „Walc losu”
- 19.30 Targowisko bied
- 20.30 Panorama
- 21.10 Loteria
- 21.15 Gdy byłem mały
- 22.00 Okres twórczy
- 22.30 W kręgu kultury etnicznej
- 23.00 Dziennik wieczorny
- 23.15 Drogi. Samochody. Ludzie
- 23.45 Lotnisko

LNK

- 5.58 Poranne koło
- 7.45 Wiadomości rowerowe
- 8.00 S. „Bez domu jest źle”
- 8.30 S. „Cena miłości”
- 9.20 Filmy anim. dla dzieci
- 10.15 S. „Na imię ma Nikita”
- 11.05 Od... do
- 12.00 Z Hollywoodu
- 12.30 Film fab. „Miesiąc nad jeziorem”
- 14.30 Dom marzeń
- 15.00 Filmy dla dzieci
- 15.50 S. „Kochana Lucy”
- 16.15 S. „Bez domu jest źle”
- 16.45 S. „Cena miłości”
- 17.45 S. „Róża pustyni”
- 18.45 Wiadomości
- 19.15 Ścisłe tajne
- 19.45 TV Zbigniewa
- 20.15 Wiadomości rowerowe
- 20.30 Film akcji „Droga Carlita” — USA, 1993
- 22.00 Wiadomości
- 22.20 Cd. filmu
- 23.30 Dramat „Piękne dziewczęta” — USA, 1996

BTV

- 7.05 Herbata w klubie
- 8.05 Samochody
- 8.35 S. „Czarna piękność”
- 9.00 S. „Fiorella”
- 9.45 S. „Valeria”
- 10.35 S. „Milosne sidla”
- 11.20 S. „Fiorella”
- 12.50 Koncert życzeń
- 15.00 Program muz.
- 16.00 S. „Miasteczko kwaszonej kapusty”
- 16.25 S. „Czarna piękność”
- 16.50 S. „Urodzona na wolności”
- 17.35 S. „Fiorella”
- 18.25 S. „Milosne sidla”
- 19.15 Dzisiaj
- 19.50 Krwawa fala
- 20.10 S. „Gedimino 11”
- 21.10 Thriller „Siedem dni”
- 22.00 S. „Świat według Kiepskich”
- 22.30 Krwawa fala
- 22.45 Wiadomości
- 22.50 Przekrój
- 23.00 S. „... a trzeci złoty”
- 23.50 — 7.00 DW

3

- 15.15 S. „Digimonowie”
- 15.40 S. „Simpsonowie”
- 16.10 S. „Melrose Place”
- 17.00 S. „Catalina i Sebastian”
- 17.50 S. „Dziwiąte przykazanie”
- 18.45 Wiadomości
- 19.10 Bez tabu
- 19.45 Szczęście kobiet
- 20.20 Komedia „Twoja niewierna” — USA, 1984
- 22.15 Wiadomości
- 22.30 Komedia „Seks i miasto”
- 23.10 Kamera VRS

W

- 8.00 „Itogi”
- 9.20 Śniadanie z W. Solowjowem
- 9.50 Film fab. „Mistrzowie pogrózek”
- 11.30 Obyczaje
- 12.30 Katastrofy tygodnia
- 13.00 Z Moskwy
- 13.30 S. „Kret”
- 14.30 Tańce Ameryki Łacińskiej
- 15.00 Z Moskwy
- 15.40 Tańce Ameryki Łacińskiej
- 17.00 Z Moskwy
- 17.45 Wszyscy do sadu
- 18.30 Z Wilna
- 19.00 Sportowy tydzień
- 19.25 Dla dzieci
- 20.00 Puls
- 20.35 Zgąście światła
- 20.45 Patrol drogowy
- 21.00 Z Moskwy
- 21.40 S. „Kret”
- 22.00 Z Wilna
- 22.20 Cd. serialu
- 23.05 Słowicza noc

TK

- 8.10 S. „Milady”
- 9.00 S. „Sireny”
- 10.00 Koncert Presniakowa
- 17.25 Film anim.
- 17.35 S. „Milady”
- 18.25 Oferta
- 18.30 Sukces w sadzie
- 18.45 Turystyka
- 19.00 Puls Wilna
- 19.20 Poglądy
- 19.40 Wiadomości (pol.)
- 19.55 Oferta
- 20.00 Twój wychowanek
- 20.30 Spotkania
- 21.00 Film dok.
- 21.30 Puls Wilna
- 21.50 Poglądy
- 22.10 Wiadomości (pol.)
- 22.20 Film fab. „Złota rękawica” (1)

7

- 14.00 S. „Odwieczny zew”
- 15.00 S. „Wielkie pranie”
- 16.00 Wiadomości
- 16.25 Po łaźni
- 17.00 S. „Ziemia miłości”
- 18.00 Czekaj na mnie
- 19.00 Czas
- 19.35 S. „Piąty kąt”
- 20.45 Niezależne śledztwo
- 21.30 Czas
- 22.00 Piłka nożna
- 22.45 S. „Oddział 16”
- 15.00 Wiadomości

PTP

- 15.30 Ekspertyza RTR
- 16.00 S. „Powrót do Edenu”
- 17.00 S. „Złodziejka”
- 18.00 Wiadomości
- 18.35 Czas lokalny. Z Moskwy
- 18.55 Komedia „Gorzko”
- 21.00 Wiadomości
- 21.30 Czas lokalny. Z Moskwy
- 21.40 Wielki reportaż RTR
- 22.10 Sportowy tydzień

TV POLONIA

- 6.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości 6.05, 6.30, 7.00, 7.25
- 7.30 Polskie smaki
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.00 Wiadomości
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.25 Kawa czy herbata
- 8.40 „Klan” — telenowela
- 9.05 Wszystko gra — program dla dzieci
- 9.25 S. „Jest jak jest”
- 9.50 S. „M jak miłość”
- 10.35 Kochamy polskie seriale — teleturniej
- 11.00 Koncert kabaretowy FAMA 2001
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Tam, gdzie święte sosny — reportaż
- 12.40 Zaginione skarby — reportaż
- 13.10 „Klan” — telenowela
- 13.35 „Profesor Filutek” — film dok.
- 14.10 Chciałbym namalować całe swoje życie — reportaż
- 14.30 Rozstaje 2001
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Male ojczyzny
- 15.40 Renata Przemyska — piosenki
- 16.05 Zawsze wracam do Zagórowa — reportaż
- 16.30 S. „Kundle i reszta”
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyńki
- 17.30 Sportowy tydzień
- 18.35 „Klan” — telenowela
- 19.00 Kaukaskie barwy — reportaż
- 19.15 Dobranocka
- 19.30 Wiadomości
- 19.55 Pogoda
- 19.57 Sport
- 20.00 S. „Sława i chwala”
- 21.00 Teresa Tutinas — program rozryw.
- 21.40 Zawsze wracam do Zagórowa — reportaż
- 22.05 Zaproszenie — program krajoznawczy
- 22.30 Panorama
- 22.50 Sport-telegram
- 23.00 Ze sztuką na ty
- 0.30 Monitor Wiadomości
- 6.00 Piosenka na życzenie
- 7.00 S. anim. „Pokemon”
- 7.25 S. młodzi. „Power Rangers”

- 7.50 S. sensac. „Air America”
- 8.45 S. „Asy z klasy”
- 9.40 S. obycz. „Cud miłości”
- 10.35 S. obycz. „Po prostu miłość”
- 11.30 S. obycz. „Rodzina zastępcza”
- 12.00 S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
- 12.30 Życiowa szansa
- 13.25 Pietrzak Show — kabaret
- 14.20 Twój lekarz — magazyn med.
- 14.40 Wystarczy chcieć
- 14.50 S. młodzi. „Power Rangers”
- 15.15 S. anim. „Pokemon”
- 15.40 Podaruj Dzieciom Słońce
- 15.45 Informacje
- 16.10 S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
- 16.40 S. sensac. „Air America”
- 17.35 S. obycz. „Cud miłości”
- 18.30 Informacje + Publicystyka
- 18.55 Sport
- 19.05 S. obycz. „Dziki księżyc”
- 20.00 Życiowa szansa
- 20.55 „Powrót do przyszłości” — komedia
- 21.30 Losowanie LOTTO
- 23.00 Era biznesu — publicystyka gosp.
- 23.05 Informacje i biznes
- 23.25 Prognoza pogody
- 23.30 Polityczne graffiti
- 23.50 Bumerang
- 0.20 S. obycz. „Zostać Miss”
- 1.15 Muzyka na BIS

RTL 7

- 6.00 Teledyski
- 7.15 Odjazdowe kreskówki
- 9.35 Teleshopping
- 10.10 „Maria Emilia” — telenowela
- 11.00 „Izabella” — telenowela
- 11.50 Śmieć się razem z nami — program rozr.
- 12.15 Teleshopping

- 13.20 „Maria Emilia” — telenowela
- 14.10 S. komed. „Nie z tego świata”
- 14.35 S. młodzi. „Czy boisz się ciemności?”
- 15.05 Gra w przeboje — teleturniej muz.
- 15.35 Odjazdowe kreskówki
- 18.00 „Polska Dziewczyna 2001” — film dok.
- 18.30 S. sensac. „Żar tropików”
- 19.30 S. komed. „Nie z tego świata”
- 20.00 „Niebezpieczna gra” — thriller
- 21.40 „Śmiertelny pościg” — film akcji
- 23.35 S. sensac. „Żar tropików”
- 0.30 „Niebezpieczna gra” — thriller
- 2.00 „Śmiertelny pościg” — film akcji
- 3.40 Teleshopping

4

- 6.00 Strefa P — magazyn muz.
- 6.30 KINOMANIAK — odjazdowy magazyn
- 7.00 Muzyczne listy
- 7.50 S. anim. „Eek! straganza”
- 8.20 S. komed. „Oni, ona i pizzeria 3”
- 8.50 S. komed. „M. A. S. H.”
- 9.20 „Gladiatorzy” — reality show
- 10.20 S. przygod. „Przygody Sindbada Żeglarza”
- 11.20 „Gang Olsena: wielki łup” — komedia
- 13.15 Informator prawny
- 13.30 V Max — magazyn motor.
- 14.00 Strefa P — magazyn muzyczny
- 14.35 Muzyczne listy
- 15.25 S. anim. „Eek! straganza”
- 15.50 S. komed. „Oni, ona i pizzeria 3”
- 16.15 S. komed. „M. A. S. H.”
- 16.45 „Gladiatorzy” — reality show
- 17.30 VIP — magazyn ciekawostek
- 17.45 Dziennik
- 18.00 S. przygod. „Przygody Sindbada Żeglarza”
- 19.00 „Gladiatorzy” — reality show

- 20.00 S. dramat „Millennium”
- 20.55 S. akcji „Pierwsza fala”
- 21.50 Dziennik
- 22.02 Informacje sportowe
- 22.05 VIP — magazyn ciekawostek
- 22.15 S. krym. „Kojak”
- 23.15 „Gladiatorzy” — reality show
- 24.00 S. komed. „Family Guy 2”
- 0.30 S. akcji „Podwójna gra”
- 1.10 X Laski — program rozryw.
- 1.40 Muzyczne listy
- 2.40 Strefa P

TVP1

- 6.00 Kawa czy herbata
- 7.30 Telezakupy
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.00 Wiadomości
- 8.12 Pogoda
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.25 Kawa czy herbata
- 8.45 S. „Lassie”
- 9.10 Budzik
- 9.40 S. anim. „Pico Pico”
- 10.00 S. „Męski świat”
- 11.00 Telezakupy
- 11.15 S. dok. „Sfinks — zagadki historii”
- 11.45 „Ups and Downs” — jęz. angielski
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes — program rolniczy
- 12.25 Kontrasty — świat, ludzie, pieniądze
- 12.30 Rolnictwo na świecie
- 12.45 S. „Plebani”
- 13.15 Gotowanie na ekranie
- 13.35 Telezakupy
- 13.50 Czas na komputer
- 14.25 Dobra szkoła
- 14.35 Abecadło kina
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Sprawa dla reportera
- 15.45 Auto-mix
- 16.00 Rower Błażeja
- 16.30 S. „Moda na sukces”
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedyńki
- 17.35 „Klan” — telenowela
- 18.05 S. „Czarodziejki”
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 19.57 Sport
- 20.02 Pogoda
- 20.10 Miej oczy szeroko otwarte
- 21.00 Sensacje XX wieku: Tajemnica Heinricha Himmlera
- 21.55 Szept prowincjonalny
- 22.15 Fantastyczny Lem
- 22.34 Monitor Wiadomości
- 22.55 Sportowy flesz
- 23.00 Rozmowy na nowy wiek

ELEPHAS
KRYGAS • KSIĘGARNIA

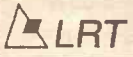
Vilnius, Olandų 3, tel. 25 30 55

Wszystkie lektury szkolne, słowniki i wydania encyklopedyczne, bestsellery i poradniki, czasopisma polskie.

Zam. 299

ATRAKCYJNE CENY!

6.00 Dzień dobry
8.00 S. „Teletubbies”
8.30 S. „Walc losu”
16.00 Otwórz drzwi
16.30 Lekcja jęz.
niemieckiego
17.00 Wiadomości (ros.)
17.10 S. „Nasz Charles”
17.55 Lekcja jęz.
litewskiego
18.00 Wiadomości
18.10 S. „Klan”
18.40 S. „Walc losu”
19.30 Formula sukcesu
20.00 W kierunku Europy
20.30 Panorama
21.10 Loteria
21.15 S. „Dosier detektywa
Dubrowskiego”
22.10 W sidłach kultury
23.00 Dziennik wieczorny
23.15 Proszę o głos

5.58 Poranne koło
7.45 Wiadomości
rowerowe
8.00 S. „Bez domu
jest źle”
8.30 S. „Cena miłości”
9.20 Filmy dla dzieci
10.15 Film fab.
„Królowa mieczów”
11.05 „Sześć zer — milion”
12.00 Kuchnia pani
Grażyny
12.30 Komedia
„Jajogłowi”
14.30 Dom marzeń
15.00 Filmy dla dzieci
15.50 S. „Kochana Lucy”
16.15 S. „Bez domu
jest źle”
16.45 S. „Cena miłości”
17.45 S. „Róża pustyni”
18.45 Wiadomości
19.15 Nurty
20.15 Wiadomości
rowerowe
20.30 S. „Sąsiedzi”
21.00 Nos
22.00 Wiadomości
22.20 S. „Izba przyjęć”
23.20 Niebezpieczna
stręła
23.45 TV Zbigniewa
0.10 BKTW

7.05 Krwawa fala
7.20 Przekrój
7.35 Program
Matulevičiūsa
8.05 Herbata z cytryną
8.35 S. „Czarna
piękność”
9.00 S. „Fiorella”
9.50 S. „Urodzona
na wolności”
10.35 S. „Miłosne sidła”
11.25 S. „... a trzeci złoty”
12.15 Corrida
13.35 Na jednym
końcu haczyk
14.05 S. „Smak śniegu”
15.00 Program muz.
16.00 S. „Smok Castillo”
16.25 S. „Czarna
piękność”
16.50 S. „Urodzona
na wolności”
17.35 S. „Fiorella”
18.25 S. „Miłosne sidła”
19.15 Dzisiaj
19.50 Krwawa fala
20.10 Thriller „Polowanie
na Czerwony
Październik”
— USA, 1990
22.30 Krwawa fala
22.45 Wiadomości

22.50 Przekrój
23.00 S. „... a trzeci złoty”
23.50 — 7.00 DW

7.00 S. „Garfield i
przyjaciele”
7.25 Bez tabu
7.50 S. „Dziwiąte
przykazanie”
8.40 S. „Catalina i
Sebastian”
9.30 S. „Melrose Place”
10.15 S. „Złota rączka”
10.45 S. „Niebo Afryki”
11.10 Robinsonowie
12.05 S. „Tajemniczy świat
Alex Mack”
12.25 S. „Blossom”
12.50 S. „Najlepsi
kaskaderzy
Hollywoodu”
13.35 S. „Złota rączka”
14.00 S. „Przyjaciele”
14.45 S. „Brzydkie
kaczętko”
15.15 S. „Digimonowie”
15.40 S. „Simpsonowie”
16.10 S. „Melrose Place”
17.00 S. „Catalina
i Sebastian”
17.50 S. „Dziwiąte
przykazanie”
18.40 Dzień czystej wody
w twoim mieście
18.45 Wiadomości
19.10 Bez tabu
19.45 Film dok. „Gliny”
20.20 S. „Kobra-11”
21.10 TV „Lietuvos rytas”
22.15 Wiadomości
22.30 S. „X-Files”
23.20 Proces. Sektor X

8.00 Z Wilna
8.20 Puls
8.50 Sportowy tydzień
9.15 Tańce Ameryki
Łacińskiej
11.15 Jesteś świadkiem
12.00 „Itogo”
12.30 Po prostu zwierzęta
13.00 Z Moskwy
13.30 S. „Kret”
14.30 Bez krawatu
15.00 Z Moskwy
15.40 Zapomniany pułk
17.00 Z Moskwy
17.45 Dla rybaków
18.30 Z Wilna
19.00 Budownictwo
19.35 Stolica
20.00 Puls
20.35 Zgaście światło
20.45 Patrol drogowy
21.00 Z Moskwy
21.40 S. „Kret”
22.00 Z Wilna
22.20 Cd. serialu
23.05 Bez protokołu

8.10 S. „Milady”
9.00 Film dok.
9.30 Film fab. „Złota
rączkawa” (1)
17.25 Film anim.
17.35 S. „Milady”
18.25 Oferta
18.30 Gwóźdź
19.00 Puls Wilna
19.20 Poglądy
19.40 Wiadomości (pol.)
19.55 Oferta
20.00 Bądźmy zdrowi
20.30 Kroniki wileńskie
21.00 Komputerowe
rozrywki
21.30 Puls Wilna
21.50 Poglądy
22.10 Wiadomości (pol.)
22.20 Film fab.

„Złota rączkawa”

7.00 Wiadomości
7.15 S. „Ziemia miłości”
9.15 Jerałasz
9.20 Po łaźni
9.50 Bibliomania
10.00 Wiadomości
14.00 S. „Odwieczny zew”
15.00 S. „Wielkie pranie”
16.00 Wiadomości
16.25 Ratownicy.
Pilne wezwanie
17.00 S. „Ziemia miłości”
18.00 Słabe ogniwo
19.00 Czas
19.35 Film fab. „Latorośle”
20.40 Kremi-9. L. Berija:
od aresztowania
do rozstrzelania
21.30 Czas
22.00 Cywilizacja
22.35 S. „Kąt ataku”

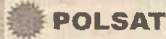

7.00 Wiadomości
7.15 S. „Rodzinne
tajemnice”
8.10 Rozmowy o
zwierzętach
9.00 Wiadomości
9.30 S. „Santa Barbara”
15.00 Wiadomości
15.30 Ekspertyza RTR
16.00 S. „Powrót
do Edenu”
17.00 S. „Złodziejka”
18.00 Wiadomości
18.35 Czas lokalny.
Z Moskwy
18.55 S. „Rodzinne
tajemnice”
19.55 Film dok.
21.00 Wiadomości
21.30 Czas lokalny.
Z Moskwy
21.40 Melodramat
„Bohater”

6.00 Kawa czy herbata,
w tym Wiadomości
6.05, 6.30, 7.00, 7.25
7.30 Gość Jedyńki
7.45 Kawa czy herbata
8.00 Wiadomości
8.15 Krakowskie
Przedmieście 27
8.25 Kawa czy herbata
8.40 „Klan” — telenowela
9.05 Dzieci dzieciom
— program
dla dzieci
9.20 Tęczowa bajeczka
9.30 Ale heca —
program dla dzieci
10.00 S. „Sława i chwala”
11.00 Ze sztuką na ty
12.00 Wiadomości
12.10 Spotkania z tradycją
12.40 Światło teatru
13.10 „Klan” — telenowela
13.35 Sportowy tydzień
14.25 Park
radiologiczno-
ekologiczny
— reportaż
14.40 Dzwonnik
— reportaż
15.00 Wiadomości
15.10 Chrzęszcz brzmi
w trzcinie
15.30 Nagroda
Literacka
NIKE 2001
16.25 Nawrócenie i
powołanie
— reportaż
16.40 Sztuka to nie to, co
się widzi — reportaż
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedyńki

17.30 Dzieci dzieciom —
program dla dzieci
17.40 Tęczowa
bajeczka
17.50 S. „Awantura
o Basie”
18.35 „Klan”
— telenowela
19.00 Wieści
polonijne
19.15 Dobranocka
19.30 Wiadomości
19.55 Pogoda
19.57 Sport
20.00 S. „Sukces”
20.25 Forum
Polonijne
21.25 Wieczór z
Jagielskim
22.05 Film
animowany
22.30 Panorama
22.50 Sport-telegram
23.00 „Mondo Migliore”
— film dok.
23.55 Forum
— program pub.
0.40 Monitor
Wiadomości

6.00 Piosenka
na życzenie
7.00 S. anim. „Pokemon”
7.25 S. młodz.
„Power Rangers”
7.50 S. sensac.
„Air America”
8.45 S. SF „Roswell:
w kręgu tajemnic”
9.40 S. obycz.
„Cud miłości”
10.35 S. obycz. „Po
prostu miłość”
11.30 Macie co chcecie
12.00 S. obycz. „Czulość
i kłamstwa”
12.30 Chciwość,
czyli żądza
pieniędzy
13.25 Idź na całość
14.20 4 x 4
14.50 S. anim. „Batman
dwadzieścia
lat później”
15.15 S. anim. „Pokemon”
15.40 Podaruj
Dzieciom Słońce
15.45 Informacje
16.10 S. obycz. „Czulość
i kłamstwa”
16.40 S. przyg. „Xena,
wojownicza
księżniczka”
17.35 S. obycz.
„Cud miłości”
18.30 Informacje
+ Publicystyka
18.55 Sport
19.05 S. obycz.
„Dzięki księżyc”
20.00 S. obycz.
„Adam i Ewa”
20.30 S. obycz. „Rodzina
zastępcza”
21.00 „Ronin” — film akcji
21.30 Losowanie
LOTTO
23.15 Era biznesu —
publicystyka gosp.
23.20 Informacje i
biznes informacja
23.35 Prognoza
pogody
23.40 Polityczne
grafitti
23.55 Skrót Ligi
Mistrzów
1.05 Na każdy
temat
2.05 Muzyka na BIS

7.15 Odjazdowe
kreskówki
9.35 Teleshopping
10.10 „Maria Emilia”
— telenowela
11.00 „Izabella”
— telenowela
11.50 Śmieć się razem z
nami —
program rozr.
12.15 Teleshopping
13.20 „Maria Emilia”
— telenowela
14.10 S. komed. „Nie
z tego świata”
14.35 „Polska Dziewczyna
2001” — film dok.
15.05 Gra w przeboje
— teleturniej muz.
15.35 Odjazdowe
kreskówki
18.00 S. młodz. „Czy boisz
się ciemności?”
18.30 S. sensac.
„Żar tropików”
19.30 S. komed. „Nie
z tego świata”
20.00 „Boże czuwaj nad
moimi dziećmi”
— film obycz.
21.50 „Kojoty” —
dramat obycz.

6.00 Strefa P
6.30 Supergol
7.00 Muzyczne listy
7.50 S. anim. „Eek!
strawaganza”
8.20 S. komed. „Oni,
ona i pizzeria 3”
8.50 S. komed.
„M. A. S. H.”
9.20 „Gladiatorzy”
— reality show
10.20 S. przygod.
„Przygody
Sindbada Żeglarza”
11.20 S. akcji
„Podwójna gra”
12.20 S. fantast.
„Star Trek: Voyager”
13.15 Informator
gospodarczy
13.30 Supergol
14.00 Strefa P
14.35 Muzyczne listy
15.25 S. „Kosmokoty”
— dla dzieci
15.50 S. komed.
„Kolorowy dom 2”
16.15 S. komed.
„M. A. S. H.”
16.45 „Gladiatorzy”
— reality show
17.30 Czwórka na topie
— wywiad z...
17.45 Dziennik
18.00 S. sensac. „Na
graniczy prawa”
19.00 „Gladiatorzy”
— reality show

20.00 S. „Bieg po szmal”
20.30 Liga mistrzów
21.30 Dziennik
21.45 Liga mistrzów
22.45 S. komed.
„Family Guy 2”
23.15 „Gladiatorzy”
— reality show
24.00 „Pamięć
zbrodni”
— thriller fantast.
1.50 X Laski
— program
rozrywkowy
2.20 Muzyczne listy
3.20 Muzyczny VIP

6.00 Kawa czy herbata
7.30 Telezakupy
7.45 Kawa czy herbata
8.00 Wiadomości
8.12 Pogoda
8.15 Krakowskie
Przedmieście 27
8.25 Kawa czy herbata
8.45 S. anim. „Stinky
i Jake”
9.10 Jedynecka
9.40 Bajeczki Jedynecki
9.45 S. anim. „Mysia”
10.00 S. „Męski świat”
11.00 Telezakupy
11.15 „Weź moją wątrobę!”
cz.1 — film dok.
11.40 „Ups and Downs”
— jęz. angielski
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes —
program rolniczy
12.20 12.20 Do Unii
12.45 „Klan” — telenowela
13.15 Dom Muratora
13.35 Telezakupy
13.50 Współcześni
wojownicy
14.25 Katalog zabytków
14.35 Pomorskie pejzaże
historyczne
15.00 Wiadomości
15.10 Kwadrat
15.40 Cud prawdy —
reportaż
16.10 Rower Błażeja
16.30 S. „Moda na sukces”
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedyńki
17.35 „Klan” — telenowela
18.05 Ktokolwiek widział,
ktokolwiek wie
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
19.56 Sport
20.01 Pogoda
20.10 S. „J.A.G.
Wojskowe
Biuro Śledcze”
21.00 „Serce z węgla” —
telenowela dok.
21.35 Forum
22.20 Wrzuć
Jedynekę
22.32 Monitor
Wiadomości
22.55 Sportowy flesz
23.00 Plus minus —
magazyn
ekonom.
23.25 „Weekend”
— film fab.

21.40

Bohater

Melodramat, USA 1992, reż. Steven Friz, wyk. Dustin Hoffman Drobny chuligan i wielki pechowiec Bernie, zwolniony za kaucją, trafia w niezwykłą sytuację — spada na niego samolot. Przepadek zrzucił, że po bohater-sku ratuje wszystkich pasażerów.

21.00

Ronin

Film sensacyjny, USA/W. Brytania 1998, reż. John Frankenheimer, wyk. Robert De Niro, Jean Reno Od czasu zimnej wojny wielu agentów pozostaje bez pracy. Irlandzka działaczka, Dierdre, zatrudnia kilku z nich i tworzy zespół. Jego członkowie mają nie dopuścić do tego, aby rosyjska mafia przejęła groźny wynalazek.

20.10

Polowanie na „Czerwony Październik”

Thriller polit., USA 1990, reż. John McTieman, wyk. Sean Connery, Sam Neill Jest to ekranizacja znanej opowieści dokumentalnej Toma Calncy pod tym samym tytułem o ucieczce na Zachód jednego z najlepszych sowieckich komandorów Litwina Jonasa Pleškisa.

Serwis

MIKROBUSÓW

ciężarówek i samochodów osobowych

1. Sprawdzenie i remont hamulców (stanowisko jak w punktach Przeglądu Technicznego)
2. Sprawdzenie podwozi i układu kierowniczego na stanowisku diagnostycznym
3. Naprawa podwozi i układu kierowniczego
4. Komputerowe ustawianie kół z zastosowaniem lasera
5. Remont bieżący i kapitalny silników wysokoprężnych
6. Mierzenie sprężenia w silnikach
7. Sprawdzenie i wymiana wtryskiwaczy do silników wysokoprężnych
8. Naprawa rozruszników i prądnic
9. Wymiana tłumików
10. Regulowanie świateł
11. Montowanie, wyważanie i naprawa opon
12. Wymiana oleju

Tel.: 62 75 85, 62 85 21

Godziny pracy:

8-21 8-22 8-22 8-22 8-22 8-21

TAXI
tel.: (370-2) 22 88 88; 006

Nowe samochody
Obsługa po polsku

(Zam. 010)

ORT

22.35

Air America

Serial przyg., USA 1999, reż. Reks Piano McFerson, wyk. Lorenzo Lamas, Scott Plank
Grupa amerykańskich pilotów, byłych agentów CIA, pod szyldem spółki lotniczej „Air America” dokonuje akcji wywiadowczych i innych w wymyślonym kraju Costa Perdida w interesach jego prawomocnego rządu. Bohaterów spotyka wiele przygód.

TVPOLONIA

20.00

Echo

Dramat obyczajowy, Polska 1964, reż. Stanisław Różewicz, wyk. Wienczysław Gliński, Barbara Horawianka
Bohaterem filmu jest ceniony adwokat, Henryk. W ciągu 20 powojennych lat zdobył mocną pozycję zawodową i założył szczęśliwą rodzinę. Pewnego dnia otrzymuje wiadomość, że na odnalezioną po latach liście konfidentów gestapo figuruje jego nazwisko. Podczas rozprawy Henryk przyznaje się do kolaboracji...

BTV

20.40

Zaćmienie

Thriller psych., USA 1997, reż. Abel Ferrara, wyk. Matthew Modine'as, Claudia Schiffer
Bohater filmu jest jedną z największych gwiazd. Przed przesładującym go kamerami telewizyjnymi i fotograficznymi oraz szalonymi wielbicielami ucieka w świat narkotyków i alkoholu. Pewnego razu budzi się po „ciężkiej” nocy i pojmując, że w głowie ma całkowite zaćmienie. Przez całe 18 miesięcy wstrzemięźliwości przesładują go okropne koszmary tej nocy.

RTL 7

20.00

Bezprawnie twój

Komedia krym., USA 1988, reż. Peter Bogdanovich, wyk. Rob Lowe, Colleen Camp
Richard po kolejnym nieudanym związku wraca do rodzinnego miasteczka. Tu zostaje wybrany na ławnika w sprawie o morderstwo. Na sali sądowej zauważa, że podejrzana jest Molly — dziewczyna, w której kochał się w szkole średniej.

LRT

- 6.00 Dzień dobry
- 8.00 S. „Teletubbies”
- 8.30 S. „Walc losu”
- 16.00 „Stilius”
- 16.30 Potrafię
- 17.00 Wiadomości (ros.)
- 17.10 S. „Nasz Charles”
- 18.00 Wiadomości
- 18.10 S. „Klan”
- 18.40 S. „Teletubbies”
- 19.05 S. „Walc losu”
- 19.30 Program dok.
- 20.00 Sąd
- 20.30 Panorama
- 21.10 Klub prasowy
- 21.55 Loterie „Perlas” i „Tuzinas”
- 22.10 Nasze miasteczka. Seda
- 23.00 Dziennik wieczorny
- 23.15 Gdy byłem mały

LNK

- 5.58 Poranne kolo
- 7.45 Wiadomości rowerowe
- 8.00 S. „Bez domu jest źle”
- 8.30 S. „Cena miłości”
- 9.20 Filmy dla dzieci
- 10.15 S. „Kung Fu”
- 11.05 Nurty
- 12.00 Nasze zwierzęta
- 12.30 Film akcji „Trzęsienie ziemi w Nowym Jorku” (2)
- 14.30 S. „Sąsiedzi”
- 15.00 Filmy dla dzieci
- 15.50 S. „Szelmy Twistowie”
- 16.15 S. „Bez domu jest źle”
- 16.45 S. „Cena miłości”
- 17.45 S. „Róża pustyni”
- 18.45 Wiadomości
- 19.15 Przebac
- 20.15 Wiadomości rowerowe
- 20.30 Telepizza
- 21.00 S. „Wiedźmy z San Francisco”
- 22.00 Wiadomości
- 22.20 S. „Na imię ma Nikita”
- 23.20 S. „Babilon 5”
- 0.10 Cztery koła

BTV

- 7.05 Krwawa fala
- 7.20 Przekrój
- 7.35 S. „Świat według Kiepskich”
- 8.05 Na jednym końcu haczyk
- 8.35 S. „Czarna piękność”
- 9.00 S. „Fiorella”
- 9.50 S. „Urodzona na wolności”
- 10.35 S. „Miłosne sidła”
- 11.25 S. „... a trzeci złoty”
- 12.15 Komedia „Żandarm w podróży” — Francja, 1970
- 14.00 Samochody
- 14.30 Herbata z cytryną
- 15.00 Program muz.
- 16.00 S. „Miasteczko kwaszonej kapusty”
- 16.25 S. „Czarna piękność”
- 16.50 S. „Urodzona na wolności”
- 17.35 S. „Fiorella”
- 18.25 S. „Miłosne sidła”
- 19.15 Dzisiaj
- 19.50 Krwawa fala
- 20.10 Program Matulevičiusa
- 20.40 Thriller psych.

- „Zaćmienie” — USA, 1997
- 22.25 Krwawa fala
- 22.40 Wiadomości
- 22.45 Przekrój
- 22.55 S. „... a trzeci złoty”
- 23.45 — 7.00 DW

3

- 7.00 S. „Garfield i przyjaciele”
- 7.25 Bez tabu
- 7.50 S. „Dziwiąte przykazanie”
- 8.40 S. „Catalina i Sebastian”
- 9.30 S. „Melrose Place”
- 10.15 S. „Złota rączka”
- 10.45 S. „Niebo Afryki”
- 11.10 Szczęście kobiet
- 11.40 Film dok. „Gliny”
- 12.05 Sport na świecie
- 12.25 Przepisy Roberta
- 12.50 S. dok. „Najlepsi kaskaderzy Hollywoodu”
- 13.35 S. „Złota rączka”
- 14.00 S. „Kobra-11”
- 14.45 S. „Niesforne bobry”
- 15.15 S. „Digimonowie”
- 15.40 S. „Simpsonowie”
- 16.10 S. „Melrose Place”
- 17.00 S. „Catalina i Sebastian”
- 17.50 S. „Dziwiąte przykazanie”
- 18.45 Wiadomości
- 19.10 Bez tabu
- 19.45 Proces. Sektor X
- 20.20 S. „Zmotoryzowany patrol”
- 21.15 S. „Bandycki Petersburg”
- 22.15 Wiadomości
- 22.30 Mecz Ligi Mistrzów UEFA

W

- 8.00 Z Wilna
- 8.20 Puls
- 8.50 Stolica
- 9.15 Film fab. „Złodziej”
- 11.00 Zapomniany pułk
- 12.00 Wiem wszystko
- 13.00 Z Moskwy
- 13.30 S. „Kret”
- 14.30 Niebezpieczny świat
- 15.00 Z Moskwy
- 15.40 „Do naszego portu zawijały statki”
- 17.00 Z Moskwy
- 17.45 Proces wsteczny
- 18.30 Z Wilna
- 19.00 Prawo. Bliżej człowieka
- 19.30 Autolani
- 20.00 Puls
- 20.40 „Geras”
- 21.00 Z Moskwy
- 21.40 S. „Kret”
- 22.00 Z Wilna
- 22.20 Cd. serialu
- 23.05 Bez protokołu

11

- 8.10 S. „Milady”
- 9.00 Bądźmy zdrowi
- 9.30 Film fab. „Złota rękawica”
- 17.25 Film anim.
- 17.35 S. „Milady”
- 18.25 Oferta
- 18.30 Dla nas wszystkich
- 19.00 Puls Wilna
- 19.20 Poglądy
- 19.40 Wiadomości (pol.)
- 19.55 Oferta
- 20.00 Obywatel przyszłości
- 20.30 Bądźmy zdrowi
- 21.00 Obyczaje i tradycje Litwy

- Poludniowo-Wschodniej
- 21.30 Puls Wilna
- 21.50 Poglądy
- 22.10 Wiadomości (pol.)
- 22.20 Film fab. „Duenia” — Rosja, 1978

1

- 7.00 Wiadomości
- 7.15 S. „Ziemia miłości”
- 8.15 S. „Pięty kąt”
- 9.20 Ratownicy
- 9.50 Bibliomania
- 10.00 Wiadomości
- 14.00 S. „Odwieczny zew”
- 15.00 S. „Wielkie pranie”
- 16.00 Wiadomości
- 16.25 Panorama śmiechu
- 17.00 S. „Ziemia miłości”
- 18.00 Kto chce zostać milionerem?
- 19.00 Czas
- 19.35 Film fab. „Latorośle”
- 20.40 Jak to było. Ekstrasensi w Związku Radzieckim
- 21.30 Czas
- 22.00 Ekstremalne sytuacje
- 22.35 S. „Air America”

PTP

- 7.00 Wiadomości
- 7.15 S. „Rodzinne tajemnice”
- 8.10 Rozmowy o zwierzętach
- 9.00 Wiadomości
- 9.30 S. „Santa Barbara”
- 15.00 Wiadomości
- 15.30 Ekspertyza RTR
- 16.00 S. „Powrót do Edenu”
- 17.00 S. „Złodziejka”
- 18.00 Wiadomości
- 18.35 Czas lokalny. Z Moskwy
- 18.55 S. „Rodzinne tajemnice”
- 19.55 Film dok. „Gruzja”
- 21.00 Wiadomości
- 21.30 Czas lokalny. Z Moskwy
- 21.40 Film fab. „Okres przemian”

TVPOLONIA

- 6.00 Kawa czy herbata, w tym Wiadomości 6.05, 6.30, 7.00, 7.25
- 7.30 Gość Jedynki
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.00 Wiadomości
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.25 Kawa czy herbata
- 8.40 „Klan” — telenowela
- 9.05 Wyprawy z Azymutem
- 9.25 Wszystko gra: Fortepian — program dla dzieci
- 9.40 S. „Awantura o Basię”
- 10.10 S. „Sukces”
- 10.35 „Mondo Migliore” — film dok.
- 11.30 Pegaz
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 „Niepodległość utracona i odzyskana” — film dok.
- 12.25 Wieści polonijne
- 12.40 Rozmowy na nowy wiek
- 13.10 „Klan” — telenowela
- 13.35 Forum — program pub.

- 14.25 Katedra w Sosnowcu — reportaż
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Podróże kulinarne
- 15.35 Muzyka łączy pokolenia
- 16.25 Raj — magazyn katolicki
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedynki
- 17.30 Wyprawy z Azymutem
- 17.50 S. „Noddy”
- 18.35 „Klan” — telenowela
- 19.00 Dziennik telewizyjny
- 19.15 Dobranocka
- 19.30 Wiadomości
- 19.55 Pogoda
- 19.57 Sport
- 20.00 „Echo” — dramat
- 21.30 Z tradycją w tle — reportaż
- 22.00 Katalog zabytków
- 22.10 Forum Polonijne
- 22.30 Panorama
- 22.50 Sport-telegram
- 23.00 Gdzie jest Ameryka — magazyn
- 23.30 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie

- 0.15 Sztuka to nie to, co się widzi — reportaż
- 0.30 Monitor Wiadomości

POLSAT

- 6.00 Piosenka na życzenie
- 7.00 S. anim. „Pokemon”
- 7.25 S. anim. „Batman dwadzieścia lat później”
- 7.50 S. przyg. „Xena, wojownicza księżniczka”
- 8.45 S. sensac. „Zawód: szpieg”
- 9.40 S. obycz. „Cud miłości”
- 10.35 S. obycz. „Po prostu miłość”
- 11.30 S. obycz. „Adam i Ewa”
- 12.00 S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
- 12.30 Życiowa szansa
- 13.25 Zerwane więzi
- 14.20 S. komed. „13 posterunek”
- 14.55 S. młodz. „Power Rangers”
- 15.20 S. anim. „Pokemon”
- 15.40 Podaruj Dzieciom Słońce
- 15.45 Informacje
- 16.10 S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
- 16.40 S. „MacGyver”
- 17.35 S. obycz. „Cud miłości”
- 18.30 Informacje + Publicystyka
- 18.55 Sport
- 19.05 S. obycz. „Dziki księżyc”
- 20.00 S. obycz. „Adam i Ewa”
- 20.30 Mecz Ligi Mistrzów
- 21.30 Losowanie LOTTO
- 22.40 S. komed. „Świat według

- Kiepskich”
- 23.00 Era biznesu — publicystyka gosp.
- 23.05 Informacje i biznes informacje
- 23.25 Prognoza pogody
- 23.30 Polityczne graffiti
- 23.50 Skrót Ligi Mistrzów
- 1.00 Muzyka na BIS

RTL 7

- 6.00 Teledyski
- 7.15 Odjazdowe kreskówki
- 9.35 Teleshopping
- 10.10 „Maria Emilia” — telenowela
- 11.00 „Izabella” — telenowela
- 11.50 Śmieć się razem z nami — program rozr.
- 12.15 Teleshopping
- 13.20 „Maria Emilia” — telenowela
- 14.10 S. komed. „Nie z tego świata”
- 14.35 S. młodz. „Czy boisz się ciemności?”
- 15.05 Gra w przeboje — teleturniej muz.
- 15.35 Odjazdowe kreskówki
- 18.00 S. młodz. „Czy boisz się ciemności?”
- 18.30 S. sensac. „Żar tropików”
- 19.30 S. komed. „Nie z tego świata”
- 20.00 „Bezprawnie twój” — komedia
- 22.00 52 minuty: Ofiary stołu — reportaż
- 23.00 „Falszywa wiara” — dramat obycz.

4

- 1.05 S. sensac. „Żar tropików”
- 2.00 „Bezprawnie twój” — komedia
- 6.00 Muzyczny VIP
- 6.30 TV4 Kropka
- 7.00 Muzyczne listy
- 7.50 S. „Kosmokoty” — dla dzieci
- 8.20 S. komed. „Kolorowy dom 2”
- 8.50 S. komed. „M. A. S. H.”
- 9.20 „Gladiatorzy” — reality show
- 10.20 S. sensac. „Na granicy prawa”
- 11.20 S. krym. „Kojak”
- 12.20 S. fantast. „Star Trek: Voyager”
- 13.15 Informator prawny
- 13.30 TV4 Kropka pl
- 14.00 Muzyczny VIP
- 14.35 Muzyczne listy
- 15.25 S. anim. „Eek! strawaganza”
- 15.50 S. komed. „Przygody rodziny Addamsów 2”
- 16.15 S. komed. „M. A. S. H.”
- 16.45 „Gladiatorzy” — reality show
- 17.30 VIP — magazyn ciekawostek

- 17.45 Dziennik
- 18.00 S. przygod. „Przygody Sindbada Żeglarza”
- 19.00 „Gladiatorzy” — reality show
- 20.00 „Kusząca alternatywa” — film fantast.
- 21.50 Dziennik
- 22.02 Informacje sportowe
- 22.05 VIP — magazyn ciekawostek
- 22.15 S. krym. „Kojak”
- 23.15 „Gladiatorzy” — reality show
- 24.00 „Dzień szakala” — film sensac.

TVP1

- 6.00 Kawa czy herbata
- 7.30 Telezakupy
- 7.45 Kawa czy herbata
- 8.00 Wiadomości
- 8.12 Pogoda
- 8.15 Krakowskie Przedmieście 27
- 8.25 Kawa czy herbata
- 8.45 „Niezwyciężył przyjaciel” — film dla dzieci
- 9.10 Jedyneczka
- 9.40 Bajeczki Jedyneczki
- 9.45 S. anim. „Mysia”
- 10.00 S. „J.A.G. Wojskowe Biuro Śledcze”
- 10.45 Telezakupy
- 11.00 Przewodnik po biznesie
- 11.40 „Ups and Downs” — jęz. angielski
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Agrobiznes — program rolniczy
- 12.20 Kontrasty — świat ludzi, pieniądze
- 12.25 Samo życie
- 12.45 „Klan” — telenowela
- 13.15 Komputerowy lekarz domowy
- 13.25 Kiosk przy Wspólnej — poradnik dla ubezpieczonych
- 13.35 Telezakupy
- 13.50 U siebie
- 14.15 Sekrety zdrowia
- 14.35 W rajskim ogrodzie
- 15.00 Wiadomości
- 15.10 Śledztwo w sprawie katastrofy
- 15.30 Twarzą w twarz z Europą
- 16.00 Rower Błażeja
- 16.30 S. „Moda na sukces”
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Gość Jedynki
- 17.35 „Klan” — telenowela
- 18.05 Między nami
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 19.57 Sport
- 20.02 Pogoda
- 20.10 „Strzelec wyborowy” — film fab.
- 22.00 Kronika krym.
- 22.30 Monitor Wiadomości
- 22.50 Sportowy flesz
- 23.00 Czas na... kontrowersyjny dokument: Przygody baronowej
- 23.55 S. „Królestwo”

Dom Kultury Polskiej w Wilnie
Serdecznie zaprasza dzieci w wieku 7-12 lat do kółka szachowego. Zajęcia odbywają się we wtorki i czwartki. Zapis dzieci w Domu Kultury Polskiej, ul. Naugarduko 76 o godz. 17.
Zajęcia poprowadzi zawodowy trener szachowy.
Dodatkowa informacja pod nr tel. 8 287 14452 lub 333 663.

LRT	
6.00	Dzień dobry
8.00	S. „Teletubbies”
8.30	S. „Walc losu”
16.00	Popołudnie z Čekuolisem
16.30	Brama triumfalna
17.00	Wiadomości (ros.)
17.10	S. „Nasz Charles”
18.00	Wiadomości
18.10	S. „Klan”
18.40	S. „Teletubbies”
19.05	S. „Walc losu”
19.30	Otwórz drzwi
20.00	Ekipa ratownicza
20.30	Panorama
21.10	Proszę o głos
21.55	Loteria „Perlas”
22.00	Znaki czasu
22.30	Salon muzyczny
23.00	Dziennik wieczorny
23.15	Targowisko bied

LNK	
5.58	Poranne kolo
7.45	Wiadomości rowerowe
8.00	S. „Bez domu jest źle”
8.30	S. „Cena miłości”
9.20	Filmy dla dzieci
10.15	S. „Wiedźmy San Francisco”
11.05	Przebac
12.00	Salon Białego Kota
12.30	Film akcji „Operacja Delta”. „Sygnal nieszczęścia”
14.30	Telepizza
15.00	Filmy dla dzieci
15.50	S. „Szelm Twistowie”
16.15	S. „Bez domu jest źle”
16.45	S. „Cena miłości”
17.45	S. Róża pustyni”
18.45	Wiadomości
19.15	Padaj trupem
19.45	Niebezpieczna strefa
20.15	Wiadomości rowerowe
20.30	S. „Nash Bridges”
21.30	S. „Przyjaciele”
22.00	Wiadomości
22.20	S. „Biały Dłom: żądza władzy”
23.20	Orbita
23.45	Ścisłe tajne
0.10	Dom marzeń

BTV	
7.05	Krwawa fala
7.20	Przekrój
7.35	Herbata w klubie
8.35	S. „Czarna piękność”
9.00	S. „Fiorella”
9.50	S. „Urodzona na wolności”
10.35	S. „Miłosne sidła”
11.25	S. „... a trzeci złoty”
12.10	Film dok. „Montand”
14.30	Program Matulevičiusa
15.00	Program muz.
16.00	S. „Smok Castillo”
16.25	S. „Czarna piękność”
16.50	S. „Urodzona na wolności”
17.35	S. „Fiorella”
18.25	S. „Miłosne sidła”
19.15	Dzisiaj
19.50	Krwawa fala
20.10	S. „Smak śniegu”
21.05	Melodramat

3	
22.40	„Szalone kobiety” — Niemcy, 1998
22.55	Krwawa fala
23.00	Wiadomości
23.10	Przekrój
23.10	S. „... a trzeci złoty”
24.00	— 7.00 DW
7.00	
7.00	S. „Batman”
7.25	Bez tabu
7.50	S. „Dziewięte przykazanie”
8.40	S. „Catalina i Sebastian”
9.30	S. „Melrose Place”
10.15	S. „Złota rączka”
10.45	S. „Niebo Afryki”
11.10	„Szapro show”
11.40	Kamera VRS
12.05	S. „Król Hill”
12.25	Regaty
12.50	S. dok. „Najlepsi kaskaderzy Hollywoodu”
13.35	S. „Złota rączka”
14.00	S. „Bandycki Petersburg”
14.45	S. „Niesforne bobry”
15.15	S. „Digimonowie”
15.40	S. „Simpsonowie”
16.10	S. „Melrose Place”
17.00	S. „Catalina i Sebastian”
17.50	S. „Dziewięte przykazanie”
18.45	Wiadomości
19.10	Bez tabu
19.45	Euroliga
20.00	Mecz Euroligi. Kowiewski „Żalgiris” — stambulski „Alker”. Podczas przerwy i po meczu — Euroliga
22.00	Wiadomości
22.15	S. „Poltergeist-Legat”
23.05	Film dok. „Gliny”
8.00	
8.00	Z Wilna
8.20	Puls
8.50	Prawo
9.20	Moskwa roku 41 (1)
10.20	Film fab. „Zdrajczynie”
12.50	Poza granicami możliwości
13.00	Z Moskwy
13.30	S. „Kret”
14.30	Film fab. „Namiętności użytkowników”
15.00	Z Moskwy
15.40	Cd. filmu
17.00	Z Moskwy
17.30	S. „Idealna para”
18.30	Z Wilna
19.00	„Geras”
19.30	Lekarz domowy
20.00	Puls
20.45	Zgąście światło
21.00	Z Moskwy
21.40	Film fab. „Oleg Iwanowicz i inni”
22.00	Z Wilna
22.20	Cd. filmu
23.05	Głos narodu
8.10	
8.10	S. „Milady”
9.00	Obywatel przyszłości
9.30	Film fab. „Duenia”
17.25	Film anim.

17.35	S. „Milady”
18.25	Oferta
18.30	Europa dziś
19.00	Puls Wilna
19.20	Poglądy
19.40	Wiadomości (pol.)
19.45	Litwa w Europie
19.55	Oferta
20.00	Świat kobiety
20.30	Obyczaje i tradycje w Litwie
21.00	Studio prawnicze
21.30	Puls Wilna
21.50	Poglądy
22.10	Wiadomości (pol.)
22.20	Film fab. „Faworyt (1) — Moldowa, 1976”
7.00	
7.00	Wiadomości
7.15	S. „Ziemia miłości”
8.15	Film fab. „Latorośle”
9.20	Panorama śmiechu
9.50	Bibliomania
10.00	Wiadomości
14.00	S. „Odwieczny zew”
15.00	S. „Wielkie pranie”
16.00	Wiadomości
16.25	Nie jesteśmy głupi
17.00	S. „Ziemia miłości”
18.00	Słabe ogniwo
19.00	Czas
19.35	S. „Kamienkaja”
20.40	Człowiek i prawo
21.30	Czas
22.00	Poskromienie „Szatana”
22.35	Realna muzyka
23.05	Komedia „A oto ja!”
7.00	
7.00	Wiadomości
7.15	S. „Rodzinne tajemnice”
8.10	Rozmowy o zwierzętach
9.00	Wiadomości
9.30	S. „Santa Barbara”
15.00	Wiadomości
15.30	Ekspertyza RTR
16.00	S. „Powrót do Edenu”
17.00	S. „Złodziejka”
18.00	Wiadomości
18.35	Czas lokalny. Z Moskwy
18.55	S. „Rodzinne tajemnice”
19.55	Film dok.
20.45	O wszystkim
21.00	Wiadomości
21.30	Czas lokalny. Z Moskwy
21.40	Dramat. „Kryzys średniego wieku”
23.25	Gorąca dziesiątka
6.00	
6.00	Kawa czy herbata, w tym Wiadomości 6.05, 6.30, 7.00, 7.25
7.30	Gość Jedyńki
7.45	Kawa czy herbata
8.00	Wiadomości
8.15	Krakowskie Przedmieście 27
8.25	Kawa czy herbata
8.40	„Złotopolscy” — telenowela
9.05	Julek i zwierzęta — program dla dzieci
9.15	S. „Noddy”
9.50	„Echo” — dramat

11.20	Wieczór z Jagielskim
12.00	Wiadomości
12.10	Ogród sztuk — magazyn
12.40	Sekrety zdrowia
12.55	Kwadrans na kawę
13.10	„Złotopolscy” — telenowela
13.35	Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
14.25	A było nas tysiące — reportaż
15.00	Wiadomości
15.10	Ballada o Janku Siegiedzie — reportaż
15.30	Upiorne spotkanie z Balladą. Duch Narodu
16.30	Archiwum polskich wydarzeń kulturalnych
17.00	Teleexpress
17.20	Gość Jedyńki
17.30	Przewodnik Włóczykija — program dla dzieci
17.50	S. „Słoneczna włócznia”
18.15	Kuchnia wróżki
18.35	„Złotopolscy” — telenowela
19.00	Polskie smaki
19.15	Dobranocka
19.30	Wiadomości
19.55	Pogoda
19.57	Sport
20.00	Teatr na wesolo
21.35	Wielki Piknik Dwójki
21.50	Wielka ropa — reportaż
22.00	„Szczerość za szczerość” — film dok.
22.30	Panorama
22.50	Sport-telegram
23.00	Ze sztuką na ty
23.45	Tygodnik polityczny Jedyńki
0.30	Monitor Wiadomości
6.00	
6.00	Piosenka na życzenie
7.00	S. anim. „Pokemon”
7.25	S. młodz. „Power Rangers”
7.50	S. „MacGyver”
8.45	S. przyg. „Rozbitkowie”
9.40	S. obycz. „Cud miłości”
10.35	S. obycz. „Po prostu miłość”
11.30	S. obycz. „Adam i Ewa”
12.00	S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
12.30	Chciwość, czyli żądza pieniądza
13.25	Disco Polo Live
14.20	S. komed. „Świat według Kiepskich”
14.50	Serial anim.
15.15	S. anim. „Pokemon”
15.40	Podaruj Dzieciom Słońce
15.45	Informacje
16.10	S. obycz. „Czułość i kłamstwa”
16.40	S. przyg. „Xena, wojownicza księżniczka”
17.35	S. obycz. „Cud miłości”
18.30	Informacje + Publicystyka

18.55	Sport
19.05	S. obycz. „Dziki księżyc”
20.00	S. obycz. „Adam i Ewa”
20.30	S. komed. „13 posterunek”
21.05	S. „Ally McBeal”
21.30	Losowanie LOTTO
22.00	S. komed. „Nagi patrol”
22.25	Telewizyjne Biuro Śledcze
22.55	Era biznesu — publicystyka gosp.
23.00	Informacje i biznes informacj
23.20	Prognoza pogody
23.25	Polityczne graffiti
23.40	S. komed. „Przyjaciele”
0.10	„Ostatni rejs” — film fab.
1.50	Muzyka na BIS
7.00	
7.00	Teledyski
7.15	Odjazdowe kreskówki
9.35	Teleshopping
10.10	„Maria Emilia” — telenowela
11.00	„Izabella” — telenowela
11.50	Śmieć się razem z nami — program rozr.
12.15	Teleshopping
13.20	„Maria Emilia” — telenowela
14.10	S. komed. „Nie z tego świata”
14.35	S. młodz. „Czy boisz się ciemności?”
15.05	Gra w przeboje — teleturniej muz.
15.35	Odjazdowe kreskówki
18.00	S. młodz. „Czy boisz się ciemności?”
18.30	S. sensac. „Żar tropików”
19.30	S. komed. „Nie z tego świata”
20.00	„Cena zemsty” — thriller
21.45	„Wyścig z mordercą” — film krym.
23.25	„Żar tropików” — serial sensacyjny
0.20	„Cena zemsty” — thriller
1.50	„Wyścig z mordercą” — film krym.
3.15	Teleshopping
6.00	
6.00	Strefa P
6.30	SUPER VIP — magazyn
7.00	Muzyczne listy
7.50	S. anim. „Eek! straganza”
8.20	S. komed. „Przygody rodziny Addamsów 2”
8.50	S. komed. „M. A. S. H.”
9.20	„Gladiatorzy” — reality show
10.20	S. przygod.

„Przygody Sindbada Żeglarza”	
11.20	S. krym. „Kojak”
12.20	S. fantast. „Star Trek: Voyager”
13.15	Informator gospodarczy
13.30	Super VIP
14.00	Strefa P
14.35	Muzyczne listy
15.25	S. „Lochy i smoki” — dla dzieci
15.50	S. komed. „Kolorowy dom 2”
16.15	S. komed. „M. A. S. H.”
16.45	„Gladiatorzy” — reality show
17.30	Czwórka na topie — wywiad z...
17.45	Dziennik
18.00	S. sensac. „Na granicy prawa”
19.00	„Gladiatorzy” — reality show
20.00	„Dzień szakala” — film sensacyjny
22.45	Dziennik
22.57	Informacje sportowe
23.00	Czwórka na topie — wywiad z...
23.10	S. akcji „Akcja nad Berlinem”
0.10	„Gladiatorzy” — reality show
0.55	„Playboy Special”
1.25	„Dr Chichot” — horror
3.15	X Laski — program rozryw.
6.00	
6.00	Kawa czy herbata
7.30	Telezakupy
7.45	Kawa czy herbata
8.00	Wiadomości
8.12	Pogoda
8.15	Krakowskie Przedmieście 27
8.25	Kawa czy herbata
8.45	S. anim. „Pippi”
9.10	Budzik
9.40	S. anim. „Pico Poco”
10.00	„Serce w rozterce” — film fab.
11.45	Telezakupy
12.00	Wiadomości
12.10	Agrobiznes — rolniczy program
12.25	Horizonty
12.45	„Klan” — telenowela
13.10	ZUS radzi
13.25	Telezakupy
13.50	Miliard w rozumie — teleturniej
14.15	Magazyn Focus
14.40	Jest robota: Co umiesz?
15.00	Wiadomości
15.10	Babiniec
15.35	Raport z demokracji
16.05	Rower Błażeja
16.30	S. „Moda na sukces”
17.00	Teleexpress
17.20	Gość Jedyńki
17.35	S. „Plebani”
18.05	Decyzja należy do ciebie
19.00	Wieczorynka
19.30	Wiadomości
19.57	Sport
20.02	Pogoda
20.10	S. „Ekstradycja 3”
21.15	Sprawa dla reportera
21.45	Tygodnik polityczny Jedyńki
22.37	Monitor Wiadomości
23.00	Sportowy flesz

21.40
Kryzys średniego wieku

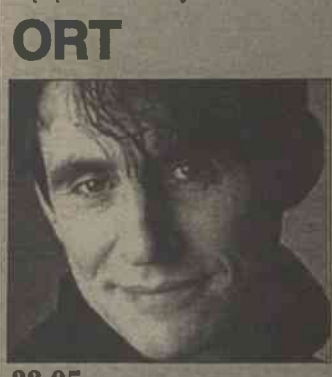
Dramat, Rosja 1997, reż. Garik Sukaczlow, wyk. Garik Sukaczlow, Dmitrij Charatjan Bohatera porzuca ukochana kobieta, więc przyjeżdża on do Moskwy w nadziei, że przezwycięży kryzys średniego wieku, ale dziwną stolicą jeszcze boleśniej ranią jego duszę.

RTL 7
20.00

Cena zemsty
Thriller, USA 1994, reż. Dick Lowry, wyk. Dean Stockwell, Michael Gross Czarnoskóry przywódca gangu, Johnnie Moore, i grupa jego zaufanych kumpi dokonują brutalnych napadów. Wreszcie jedna z ofiar zgadza się przeciwko nim zeznawać. Dochodzenie w tej sprawie prowadzi detektyw Williams, który gotów jest podjąć każde ryzyko w walce ze zbrodniarzami.

BTV
21.05

Mężczyźni jak czekolada
Melodramat, Niemcy 1998, reż. Uwe Wilhelm, wyk. Jennifer Nitsch, Max Tidof Nowy cykl niemieckich filmów jest ekranizacją znanych nowel i powieści, napisanych przez kobiety i poświęconych im. Bohaterkami są, oczywiście, kobiety. Nie będą jednak tzw. „słabą plcią”. Kobieta schyłku XX w. — to nie gospodyni domowa, dobra mama i szara myszka. Kobieta końca XX w. jest urocza, silna, dążąca do kariery i miłości.

ORT
23.05

A oto i ja!
Komedia, USA 1987, reż. Frank Perri, wyk. Schelly Long Pewnego razu miła i szczerą Lucy dawi się kęsem mięsa chińskiego delikatesu i nie udaje się jej uratować. Miła rok i oto mąż zmarłej żeni się z jej koleżanką, a syn również zakłada rodzinę. Nikt jednak nie podejrzewa, że życie trwa również dla Lucy, która po upływie roku przywróciła do życia siostrzyczarodziejka.

TV ANONSE TV ANONSE TV ANONSE TV ANONSE TV ANONSE

Greenpoint: Są patriotami

Tworzą małą Polskę

Przeprowadzona przez Monikę Wróbel z „Nowego Dziennika” ankieta wśród Polaków, mieszkających na Greenpoincie ujawnia, że nie odzęgają się oni od polskości i nadal są polskimi patriotami.

Iwona Bagińska, lat 27, Queens

Cały czas czuję się Polką. To, że mieszkam w innym kraju, wcale nie znaczy, że muszę udawać kogoś innego. Urodziłam się w Polsce, tam długo mieszkałam, więc czuję się z Polską związana. Na co dzień nie mam czasu podtrzymywać tradycji, ale zawsze jak słyszę o czymś, co jest związane z Polską, to staram się w tym uczestniczyć. Moim zdaniem jest to ważne, żeby ludzie podtrzymywali tradycję swojego kraju, bo inaczej ta tradycja zaniknie. Jeżeli rodzice są Polakami, a ich dziecko jest urodzone już tu, to ich obowiązkiem jest posłanie go do polskiej szkoły, wpajanie polskiej kultury. To jest jedyny sposób, żeby te dzieci chociaż częściowo czuły się Polakami. Jeżeli są organizowane festyny dla dzieci z polskich rodzin, to nie po to, żeby rodzice się spotkali tam ze swoimi znajomymi, tylko po to, aby ich dzieci z tych festynów skorzystały.

Kasia Modzelewska, lat 23, Brooklyn

Bardzo dobrze, że są organizacje na terenie Stanów Zjednoczonych zajmujące się podtrzymaniem tradycji, organizowaniem spotkań, obchodów. Sama raczej nie biorę w tym udziału, ale wiem, że dużo ludzi żyje podtrzymaniem tradycji. To są zazwyczaj, niestety, ludzie starsi. Młodzi — mniej. Ja sama się przyznaję, że pochalam jakiegokolwiek formy podtrzymywania tradycji, ale jestem zbyt leniwa, żeby cokolwiek robić. Dużo moich znajomych właśnie tak do tego podchodzi i są to ludzie w moim wieku. To chyba kwestia wychowania; my nie zostaliśmy nauczeni tego, co nasi rodzice czy dziadkowie.

Jarek Wachowiak, lat 31, Brooklyn

Kiedyś brałem udział w polskim życiu kulturalnym, chodziłem na spotkania, parady. Teraz jest inaczej. Pracuję, mam żonę, dziecko. Cały wolny czas staram się spędzać z rodziną. Co niedzielę chodzę jednak do polskiego kościoła, czytam polską prasę. My, Polacy, nie mamy się czego wstydzić. Bardzo nie lubię Polaków, którzy się całkowicie amerykanizują i nie przyznają do kraju, z którego pochodzą, a dużo jest lu-

dzi zachowujących się właśnie w ten sposób. Są Polacy, którzy zmieniają swoje imiona i nazwiska. Ja mogę zrozumieć to, że jak ktoś ma trudne do wymówienia imię czy nazwisko, to może je trochę przekształcić, ale jak ktoś ma proste nazwisko, ale polskie i je zmienia... tak się nie robi.

Magda Sidroff, lat 19, Brooklyn

Każdy człowiek mieszkający na Greenpoincie przyczynia się do tego, że polska tradycja jeszcze istnieje. W miejscach, gdzie mieszkają w większości Polacy, tworzą się polskie kościoły, domy kultury, szkoły czy nawet sklepy z polskimi produktami. To wszystko składa się na to, że wciąż możemy znaleźć się w środku polskości. Te polskie skupiska tworzą małą Polskę. Są ludzie, którzy z Polską czują się bardzo związani i robią wszystko, żeby podtrzymać tradycję. Oni organizują spotkania ze znanymi Polakami, obchody, parady; wszystko co pozwala nam pamiętać o kraju, w którym się urodziliśmy. Ja się za bardzo nie angażuję w te spotkania, ale do Polski jeżdżę każdego roku i kiedy wracam, to zawsze mam łezkę w oku — choć nie wiem, czy potrafiłabym tam zostać na stałe.

Tadeusz Filipowicz, lat 48, Brooklyn

Jeżeli byśmy przestali obchodzić tradycję i rocznice związane z Polską, to wszyscy by zapomnieli o tym, że w Ameryce mieszkają Polacy i my sami prawdopodobnie byśmy przestali czuć się Polakami. Tradycja powinna być przekazywana z pokolenia na pokolenie. Ja przekazuję polskie tradycje moim dzieciom, i mam nadzieję, że one przekażą swoim.

Adam Lisiński, lat 34, Brooklyn

Odkąd mieszkam w Nowym Jorku, całkowicie zaniedbałem sprawy tradycji, kultury czy kościoła. Nie mam zamiaru tutaj zostać, więc poza pracą nic mnie w tym kraju nie interesuje. Moja rodzina jest w Polsce i mam zamiar do nich jak najszybciej dołączyć. Poza pracą śpię, jem i dzwonię do Polski. Gdybym był tutaj z rodziną, to wiem, że moje życie wyglądałoby inaczej i prawdopodobnie udzielałbym się w podtrzymywaniu polskości. W Polsce jednak siedzi mój 6-letni synek i żona, i to oni są dla mnie teraz najważniejsi. Ten czas w Nowym Jorku nie jest dla mnie czasem na przyjemności, ale z takim założeniem tu przyjechałem, więc nie mam ani do siebie, ani do nikogo pretensji.

Argentyna: zostało niewielu mówiących po polsku

Zmierzch towarzysztw

— Mówiących po polsku zostało tam już niewielu. Kiedy przyjechałem do Argentyny w 1961 roku było 15 polskich towarzysztw; teraz, po 40 latach jest ich 11. Są to organizacje takie jak Dom Polski, Macierz Polska i inne, utrzymywane przy życiu przez emigrację starszą, przybyłą po II Wojnie Światowej — o mało znanej Polonii w Argentynie, dla kanadyjskiego miesięcznika „Panorama,” mówi ksiądz Ksawery Solecki (werbista).

Niedawno, 4 lata temu, uroczście obchodzono 100-lecie kolonii polskiej w prowincji Misiones, gdzie w 1897 roku założono osadę Apostoles, złożoną z emigracji polskiej z terenów wschodniej Małopolski. Był obecny Biskup Wesoty i była to duża uroczystość. Tam również jest miasto „Colonia Wanda” założona przez

Polaków. W samej stolicy Argentyny sytuacja Polonii jest bardzo ciężka. Tak jak rodzina bez dzieci ginie, tak polska emigracja w Argentynie, pozbawiona dopływu świeżej krwi z kraju powoli przestaje być aktywna. Związek Polaków w Argentynie, który jest luźnym stowarzyszeniem różnych organizacji, jest utrzymywany na siłę, z dużymi trudnościami finansowymi i kadrowymi. Argentyna, trzeba pamiętać, miała krótki okres ożywienia gospodarczego na początku lat 50-tych. Teraz, od trzech lat panuje recesja a długi państwa oblicza się na około 150 miliardów dolarów US. Panuje bezrobocie, sięgające około 30%, inflacja; i nawet pomoc MFW i Wielkiej Brytanii niewiele pomagają.

Prawo argentyńskie — zdaniem Księdza — nie wkracza w sprawy Po-

lonii. Prezesem Związku Polaków od niedawna jest Jan Kobylański, którego niewiele osób popiera, ale został on wybrany dzięki temu, że ma dobre kontakty z prezesem Polonii Amerykańskiej Moskałem i z aktualnymi władzami w Polsce. Kobylański utworzył tzw. Kongres Polonii Południowej Ameryki, na którego czele sam stanął. Ale czasy prężnej działalności edukacyjnej, kulturalnej czy narodowej właściwie należą do przeszłości.

Ostatnim widocznym śladem działalności prezesa Kobylańskiego, oprócz odnowionych mebli w siedzibie Związku Polaków jest pomnik Papieża Jana Pawła II przed Biblioteką Narodową w Buenos Aires, który ma bardzo ładną lokalizację, w centrum miasta.

„Panorama”

Laureat anty-Nobla

Często dłubią w nosie

Nie tylko nagroda Nobla dopinguje uczonych całego świata do wzmożonych wysiłków. Przyznawany po raz jedenasty na Uniwersytecie Harvarda Ig Nobel to nagroda za najgłupsze osiągnięcia naukowe. W dziedzinie ekonomii otrzymał ją pracujący w Kanadzie Polak, Wojciech Kopczuk.

Ku ogólnemu zaskoczeniu anty-Nobla w dziedzinie ekonomii otrzymał w tym roku Polak, Wojciech Kopczuk (University of British Columbia) wraz z Joelem Slemrodem (University of Michigan Business School). Odkryli oni prawidłowość pomiędzy śmiertelnością a zobowiązaniami wobec fiskusa. Naukowcy stwierdzili, że ludzie są w stanie „przesunąć” termin swego zgonu, jeśli mają nadzieję, że na skutek zmian legislacyjnych wypadnie im zapłacić niższe podatki. Jak powiedział dr Kopczuk, badania zajęły mu około godziny.

W dziedzinie medycyny na najwyższe uznanie zasłużyła praca Petera Barssa z McGill University „Urazy spowodowane przez spadające orzechy kokosowe”. Dwaj uczeni z Indii, dostali Ig Nobla w dziedzinie zdrowia publicznego — za odkrycie, że osobnicy w wieku dojrzewania często dłubią w nosie. Naukowa nazwa tej rzadko wspomnianego w literaturze medycznej formy aktywności to rinitillexomania. Badania obejmujące 200 uczniów wykazały, że 7,6% robi to więcej niż 20 razy dziennie...

Innym ważkim problemem są wzdęcia. Niejednej osobie gazy jelitowe o przykrym zapachu utrudniły karierę zawodową lub wpłynęły ujemnie na życie osobiste. Wydaje się że ostatecznym rozwiązaniem są gazoszczelne majtki z pochłaniaaczem. Majtki te, uszyte z miękkiego, ale nieprzepuszczającego gazu materiału, są dodatkowo uszczelnione przez elastyczne ściągacze w tali i przy nogawkach...

Nawet Albert Einstein nie dokonałby tego, co udało się w roku 2001 urzędnikom z Australii: przyznali patent na koło. Wynalazca koła okazał się tamtejszy prawnik John Keogh. Nagrodę w dziedzinie technologii otrzymują wspólnie urzędnicy i wynalazca. Pokojowego Ig Nobla dostał Viliumas Malinauskas z Litwy, twórca 30-hektarowego parku rozrywki „Stalin World”. Przypomina on łagier wypełniony posągami różnych ważnych komunistów, zwłaszcza Lenina i Stalina. Można tam zjeść zimny barszcz z menażki, słuchając pieśni masowych. Wstęp 2 dolary.

„NDz”

Głos z Australii w sprawie pisowni polskich nazwisk

Polak, Litwin, dwa bratanki...

W australijskim „Tygodniku Polskim” ukazała się notatka pt. „Chcą polskiej pisowni”. Dotyczyła ona sprawy wprowadzenia polskiej pisowni nazwisk Polaków mieszkających na Litwie. Dotychczas ich nazwiska są litwinizowane. Z wcześniejszych enuncjacji prasowych wynikało, że odpowiednie porozumienie w tej sprawie zostanie podpisane najpóźniej 5 września. Tymczasem stało się inaczej.

Oto dzięki wiceprzewodzącemu Związku Polaków na Litwie Zbigniewowi Balcewiczowi oraz dyrektorowi Departamentu ds. Polonii Tycińskiemu nie doszło do podpisania stosownej umowy. Dlaczego? Otóż uparli się oni, że polskie nazwiska na Litwie powinny być pisane zgodnie z alfabetem polskim, a nie łacińskim jak proponowała strona litewska.

Zaskoczył mnie ten „hurra patriotyzm” panów Balcewicza i Tycińskiego. Czy przypadkowy? Nie, absolutnie nie. Kto zna bliżej ich biografie, wie dobrze, że ich żądania przedstawione stronie litewskiej nie były przypadkowe i wcale nie o obronę interesów Polaków na Litwie im chodzi. Na całym tym zamieszaniu zyskali tylko Litwini, którzy mają pretekst do tego, aby nadal litwinizowano polskie nazwiska na Litwie, a przecież Polska nigdy nie domagała się polonizacji nazwisk litewskich Litwinów zamieszkałych w Polsce. Nigdy z tego nie robiono problemu.

Nie jest też przypadkiem, że pan Balcewicz, po powrocie postkomu-

nistów do władzy na Litwie został p.o. przewodniczącym Związku Polaków na Litwie. Dziwi mnie natomiast bardzo postawa wysokiego urzędnika polskiego Ministerstwa Spraw Granicznych pana Tycińskiego. O co tu chodzi? Czyżby stare układy, po okresie uspienia, zaczęły funkcjonować? Komu na tym zależy?

Pan Tyciński doskonale wie, że nigdzie na świecie poza Polską nie stosuje się polskiej pisowni nazwisk polskich w dokumentach urzędowych. Wynika, to z tej prostej przyczyny, że chociażby maszyny do pisania nie mają klawiatury z polskimi znakami. Komu zatem zależało na odwieceniu polsko-litewskiego porozumienia w sprawie pisowni polskich nazwisk na Litwie? Litwinom? Na pewno wielu z nich — tak, ale chyba tylko tym o najbardziej szowinistycznych poglądach. A może to ktoś inny chce, aby ta kość niezgody między Polakami i Litwinami istniała jak najdłużej?

Nie zdziwiłbym się, gdyby kiedyś po latach okazało się, że najbardziej na niezgodzie polsko-litewskiej zależało władcom Kremla. Divide et impera. A tak chciałbym, żeby kiedyś o Polakach i Litwinach mówiło się jak o Polakach i Węgrach. Jakże byłoby miło usłyszeć sformułowane powiedzonko — Polak, Litwin dwa bratanki, i do szabli i do szklanki.

Ludwik Lipski

„Tygodnik Polski”, Australia

USA: loteryjny geszeft prezesa Collinsa

Jak cienki Bolek

Chicagowski tygodnik polonijny „Express” wielokrotnie ostrzegał czytelników przed wątpliwymi pośrednikami, którzy robią interes na loterii wizowej.

W najświeższym wydaniu tygodnik pisze: Okazuje się, że chyba już ze sto razy ostrzegaliśmy czytelników przed niesolidnymi — głównie internetowymi — firmami, które zajmują się pośrednictwem w loterii wizowej DV-2003. Część pośredników proponuje swe usługi w sposób uczciwy, choć drogi, w cenie od 45 do 100 dolarów od osoby. Są jednak firmy, które kasują klientów, mimo że ich szanse, przy tym pośrednictwie, są praktycznie żadne.

Jedną z takich firm, zarejestrowaną w Kalifornii, działa pod nazwą United States Lottery Registration. Nazwa sugeruje, że mamy do czynienia z agendą rządową. Wrażenia to

ma pogłębiać okazała okrągła pieczęć na papierze i kopertach firmowych USLR. Imponujący amerykański orzeł z rozpostartymi skrzydłami ma też zapewne przekonać niedowiarków, że mają do czynienia z rządowymi kregami Waszyngtonu...

Swym klientom, firma wysłała pełen przechwałek i zapewnień list, podpisany Robert A. Collins. Występuje on w charakterze prezesa tego przedsięwzięcia. Sądząc jednak z charakteru pisma, pan Collins to zapewne przysłowiowy polski cienki Bolek który przybrał sobie amerykańskie nazwisko, by geszeft nabrał wiarygodności.

Prezes informuje, że potrzebne są dwie fotografie. Tymczasem, podobnie jak w ubiegłorocznej — wystarczy jedno. W aplikacji pana Collinsa eksponowane miejsce zajmuje segment o płatności za imigracyjną

usługę. Singiel płaci 50, a małżeństwo — 75 dolarów. Kwestionariusz przewiduje aż 11 możliwości opłaty za usługę, w tym w gotówce zagranicznej (ciekawość, jaki przelicznik prezes stosuje).

Dreńczyło nas kilka pytań, dlatego 9 bm. zadzwonił do USLR mającej siedzibę w Los Angeles. Odebrała paniienka.

— Chciałem się dowiedzieć, czy mogę jeszcze złożyć aplikację na loterię...

— Tak, możesz, ale tylko do 29 października — odparła rozmówczyni, w języku angielskim.

Z wrażenia, słuchawka wypadła mi z ręki. Wprawdzie nie wątpię w operatywność prezesa Collinsa, lecz musi być naprawdę dobry, skoro po otrzymaniu mojej aplikacji 29

października, zdoła sprawić, by poczta doszła do Kentucky Visa Center przed godz. 12 w południe 31 października. A nawet jakby doszła (zakładam, że na naiwnych prezes Collins już się dorobił prywatnego odrzutowca), w jaki sposób sprawi, by moją aplikację przyjęto ze zdziwieniem znacznie mniejszym od przepisowego i bez wymaganych fotografii najbliższej rodziny? W świetle tych wątpliwości nie ma żadnych gwarancji, że prezes Collins w ogóle pofatyguje się z wysyłaniem jakichkolwiek aplikacji swych klientów. Równie dobrze może je wszystkie wałać do kosza, wyręczając w tym Departament Stanu, który i tak zapewne nie przyjąłby kwitów od pana Roberta.

„Express”

Na podstawie wp stronę przygotowała Wanda Zajączkowska

Pokoju nagroda Nobla 2001

ONZ i Kofi Annan

Według Reutersa, Annan miał powiedzieć: "To cudowne uczucie, ale i wielka odpowiedzialność w tych trudnych chwilach" Fot. EPA-ELTA

ONZ i jej sekretarz generalny Kofi Annan zostali "w równych częściach" uhonorowani tegoroczną pokojową nagrodą Nobla za działania na rzecz praw człowieka i pokoju na świecie — ogłosił w piątek norweski Komitet Noblowski w Oslo.

"Kofi Annan poświęcił prawie całe życie Narodom Zjednoczonym. Jako sekretarz generalny dołożył wszelkich wysiłków, aby tchnąć nowe życie w Organizację" — napisał w uzasadnieniu Komitet Noblowski parlamentu norweskiego, przyznający nagrodę. W komunikacie podkreślono zaangażowanie Annana w walce na rzecz praw człowieka oraz przeciwko AIDS i światowemu terroryzmowi.

"W Organizacji, która może być tylko tym, czym pozwalają jej się stać jej członkowie, Annan wykażał, że suwerenność nie może być tarczą, za którą państwa skrywają łamanie (praw człowieka)" — głosi uzasadnienie.

Natomiast przyznając nagrodę Organizacji Narodów Zjednoczonych, Komitet Noblowski chciał

podkreślić, że mimo wielu porażek zanotowanych w ciągu 55-letniej historii ONZ, jedyna droga ku pokojowi i współpracy międzynarodowej prowadzi przez Narody Zjednoczone — napisano.

W uzasadnieniu wspomniano też o pracy Organizacji i sekretarza generalnego "na rzecz lepiej zorganizowanego i pokojowego świata".

Na wieść o uhonorowaniu Organizacji i jego samego tegoroczną nagrodą Kofi Annan bardzo się ucieszył — relacjonował jego rzecznik Fred Eckhard. Powiedział telewizji norweskiej, że obudził sekretarza generalnego i pierwszy przekazał mu tę wiadomość. "Cieszył się nie tyle z nagrody dla siebie, ile dla organizacji, której przewodzi" — dodał rzecznik sekretarza.

Według Reutersa, Annan miał powiedzieć: "To cudowne uczucie, ale i wielka odpowiedzialność w tych trudnych chwilach".

Przyznanie tegorocznego pokojowego Nobla ONZ i jej sekretarzowi generalnemu jest zgodne z prognozami komentatorów, którzy pod-

kreślali symboliczny i niekontrowersyjny charakter tych kandydatur.

W stułetniej historii pokojowej nagrody Nobla Organizacja Narodów Zjednoczonych nigdy nie została jej laureatem. Kilkakrotnie wyróżniano natomiast ONZ—owskie instytucje: Urząd Wysokiego Komisarza ds. Uchodźców (1954, 1981), Międzynarodową Organizację Pracy (1969), siły pokojowe (1988) oraz UNICEF (1965).

Jedynym szefem organizacji, który dostał Nobla, był Dag Hjalmar Agne Carl Hammarskjöld (1905—1961). Nagrodzono go pośmiertnie w 1961 roku.

Pokoju nagroda Nobla jest przyznawana przez pięcioosobowy Komitet Noblowski, którego członkowie są mianowani przez parlament Norwegii. Jego ostatnie posiedzenie odbyło się 28 września.

Dyplom, złoty medal i czek na 10 mln koron (ponad milion euro) zostaną wręczone 10 grudnia w Oslo w obecności — jak planują organizatorzy — wszystkich żyjących laureatów nagrody.

Kreml: wycofanie sił z Abchazji wywoła "chaos"

Rosjanie zostaną

Przedstawiciel kremlowskiej administracji Aleksiej Wolin powiedział, że wycofanie rosyjskich sił pokojowych ze strefy gruzińsko-abchaskiego konfliktu wywoła chaos w tym regionie, co będzie niebezpieczne dla całego Kaukazu.

"Jeśli (rosyjskie) siły pokojowe opuszczą nagle Abchazję, sytuacja całkowicie wymknie się spod kontroli i ten separatystyczny region na zachodzie Gruzji przekształci się w strefę chaosu, niebezpieczną dla całego regionu Kaukazu" — oświadczył w piątek wiceszef prezydenckiej administracji.

W ten sposób Kreml zareagował na podjętą w czwartek przez gruziński parlament uchwałę o konieczności jak najszybszego wyco-

fania rosyjskich sił z rejonu gruzińsko-abchaskiego konfliktu.

Siły pokojowe (głównie rosyjskie) Wspólnoty Niepodległych Państw w sile 2.000 ludzi stacjonują w regionie konfliktu od 1994 roku. Miały one uśmierzać napięcia, jakie powstały po wojnie w latach 1992-93 między Tbilisi a Suchumi.

Abchazja, która formalnie wchodzi w skład Gruzji, w wyniku działań wojennych oddzieliła się od niej. Gruzja oskarża Moskwę o sprzyjanie separatystom, Moskwa natomiast zarzuca Tbilisi popieranie czerceńskich rebeliantów.

Od ponad tygodnia w abchaskim Wąwozie Kodorskim dochodzi do starć między progruzińskimi bojownikami a siłami abchaskimi.

Rosja i Ukraina przyznają, że w Tu-154 uderzyła rakietą
Tragiczne przypadkowe trafienie

Po ponad tygodniu badań komisja ds. ustalenia przyczyn katastrofy samolotu Tu-154 ogłosiła w piątek, że lecący nad Morzem Czarnym rosyjski samolot pasażerski został ugodzony rakieta. Z tym orzeczeniem zgodził się przedstawiciel Ukrainy.

"Do katastrofy samolotu Tu-154 lecącego z Tel-Awiwu do Nowosybirsk doszło na skutek trafienia maszyny bojową częścią rakiety przeciwlotniczej" — oświadczył w piątek szef komisji, sekretarz kremlowskiej Rady Bezpieczeństwa Władimir Ruszajło.

Obecnie, jak powiedział rosyjski urzędnik, "prowadzone są dodatkowe badania uszkodzonych fragmentów konstrukcji samolotu i znalezionych stalowych przedmiotów rakiety". Mają one wyjaśnić warunki, w których doszło do zestrzelenia samolotu, typ rakiety oraz trajektorię jej lotu. Ruszajło nie powiedział skąd była wystrzelona rakietą.

Sekretarz ukraińskiej Rady Bezpieczeństwa i Obrony Jewhen Marczuk, który uczestniczył w pracach komisji, przyznał, że katastrofa "mogła być spowodowana przez przypadkowe trafienie samolotu pociskiem S-200 wystrzelonym podczas ćwiczeń wojsk ukraińskiej obrony przeciwlotniczej".

Samolot z 78 osobami na pokładzie runął do Morza Czarnego 4 października. Zaraz po tragedii

amerykańskie ministerstwo obrony poinformowało nieoficjalnie, że maszyna została przypadkowo zestrzelona przez ukraińską rakieta w trakcie wojskowych ćwiczeń na Krymie.

W ostatnich dniach pojawiały się nieoficjalne doniesienia, że w wylotowych z morza ciałach pasażerów znaleziono odłamki identyczne z częściami głowicy bojowej rakiety przeciwlotniczej S-200. Wśród wylotowych szczątków samolotu miały znajdować się również fragmenty rakiety.

Anonimowi eksperci twierdzili również, że na kadłubie i innych częściach samolotu wykryto znaczną ilość przechodzących na wylot otworów. Miały to być, zdaniem ekspertów, ślady szrapnela-pocisku wypełnionego kulkami, który eksploduje na chwilę przed osiągnięciem celu, zwiększając przez to siłę rażenia. W ten sposób są skonstruowane niektóre pociski raketowe S-200. Tych pocisków używano w czasie ukraińskich manewrów.

Kijów początkowo zdecydowanie zaprzeczał, jakoby Tu-154 mógł zostać zestrzelony przez zabłąkany pocisk raketowy. Podkreślano, że jest to niemożliwe nawet teoretycznie. Z czasem jednak ukraińscy wojskowi oświadczyli, że nie wykluczają wersji o przypadkowym trafieniu samolotu ich rakieta typu ziemia-powietrze.

"Financial Times": USA nieprzygotowane na atak bioterrorystyczny

"Bezbronna" Ameryka

Wydarzenia, związane z niedawnym pojawieniem się węgla na Florydzie, uwiaryliwiły nieprzygotowanie Stanów Zjednoczonych na zagrożenie bioterroryzmem — wskazuje w piątkowym wydaniu "Financial Times".

Szybkie wykrycie choroby jako takiej było — wg brytyjskiej gazety — sukcesem, ale 770 osób, także podejrzewanych o zarażenie, musiało czekać na przebadanie długie godziny.

"A co, gdyby ludzi było 50 tysięcy? Czy upłynęłyby dni, zanim wykryto by, kto jest zarażony i zapewniono leczenie?" — pyta zaniepokojony Mohammad Akhtar, dyrektor wykonawczy Amerykańskiego Stowarzyszenia Zdrowia Publicznego.

Stany Zjednoczone są żałośnie nieprzygotowane do walki ze skutkami bioterroryzmu — oświadczyli eksperci podczas ubiegłotygodniowych przesłuchań w Kongresie. Senatorzy Edward Kennedy i Bill Frist forsują projekt ustawy, która ma za-

pewnić miliard dolarów na przedsięwzięcia prewencyjne.

Jak podkreśla FT, optymalnym bodkiem zaradczym byłoby tu system szybkiej identyfikacji czynnika chorobowego i izolowania zarażonych. Tu jednak amerykański system ochrony zdrowia obnaża swe słabości — z niektórymi chorobami zakaźnymi lekarze nie mieli do czynienia przez ponad 50 lat, a połowa lokalnych agend administracji sanitarnej nie ma dostępu do poczty elektronicznej, by odpowiednio wcześniej wszcząć alarm epidemiologiczny.

W czerwcu tego roku w bazie lotniczej Andrews pod Waszyngtonem przeprowadzono ćwiczenia sztabowe "Dark Winter" ("Ciemna Zima"), gdzie punktem wyjścia było pojawienie się pojedynczego przypadku czarnej ospy w stanie Oklahoma. Komputerowa symulacja wykazała, że najbardziej pesymistyczny scenariusz to ogarnięcie epidemią 25 stanów i miliony zmarłych.

FT nie podaje jednak, by w ostatnich dziesięcioleciach gdziekolwiek na kuli ziemskiej doszło do skutecznego użycia broni biologicznej.

Według gazety, japońska sekta Najwyższa Prawda co najmniej osiem razy próbowała rozpylać w Tokio aerozole z laseczkami kiełbasianymi i laseczkami węgla, ale prawdopodobnie krople zawiesiny były zbyt duże i inhalowanie nimi przechodniów zawiodło. W końcu japońscy terroryści rozpylili w 1995 roku w tokijskim metrze supertoksyczny gaz bojowy sarin, uśmiercając 12 osób.

Jak zaznacza gazeta, niebezpieczeństwo kryje się również w skali ataku. Zdetonowanie dużej bomby z ładunkiem niebezpiecznych bakterii dałoby się łatwo zlokalizować, ale nagle pojawienie się w różnych miejscach kilku zaledwie przypadków infekcji mogłoby wywołać panikę zupełnie nieproporcjonalną do skali zagrożenia.

Ból i nieszczęście bliskich, zabitych rakieta ukraińskiej obrony przeciwlotniczej

Fot. EPA-ELTA

KOLUMNA KOMBATANCKA

Poszukujemy informacji o rodzinie Kazimierza Dowgwiłowicz-Nowickiego ożenionego z Heleną Horbaczewską, zamieszkałego na Litwie przed Rewolucją Październikową. Informację prosimy podać pod nr telefonu w Wilnie 44 87 10, w Polsce na adres:

Kazimierz Dowgwiłowicz-Nowicki
ul. Piłsudskiego 44, Sulejówek 05-070 Polska
Tel.: 8 1048 22 7831794.

Z góry dziękujemy za pomoc.

Wracając do tematu

Prawda o „pogromie” w Ejszyszkach

8 sierpnia 1996 roku „Gazeta Wyborcza” opublikowała tłumaczenie z języka angielskiego artykułu Yaffy Eliach „The Pogrom at Ejszyszk”, wcześniej rozgłoszonego w dzienniku „New York Times”. Autorka artykułu, ejszyszczanka Yaffa Eliach z domu Sonenson, zamieszkała w Nowym Jorku, pomstuje przeciwko sprawcom, według niej żołnierzom Armii Krajowej, śmierci swej matki Cipory i nowo narodzonego brata Chaimka Sonensonów.

Nie jest to głos wyłącznie rozpaczy, płynący z bolesnych doznań utraty osób najbliższych, bowiem treścią wykracza poza sferę ściśle osobistego żalu - publicznie podnosi, w imieniu byłej ówczesnej społeczności żydowskiej, oskarżenie Polaków w kontekście ich niefrasobliwej postawy wobec holocaustu i wręcz w nim uczestnictwa. Wymowę przedruku tłumaczonego elaboratu „The Pogrom at Ejszyszk” „Gazeta Wyborcza” uzjadliwiła dodatkowo opatrując go wcale nie z oryginalnego wziętym tytułem „Pogrom w wojennej Polsce”.

Znam tamtejsze realia z autopsji, jako że od dzieciństwa obracałem się wśród społeczności żydowskiej w Ejszyszkach, Werenowie, Bieniakoniach. Z rówieśnikami w latach trzydziestych uczęszczałem do tamtejszych szkół powszechnych. Do dziś pamiętam ich twarze i nazwiska, w szczególności Chane Abranicka, niedziesiątą łączniczkę „Judenratu” w Werenowie z miejscową Komendą AK oraz Zelika Lidzkiego, z którym się przyjaźniłem. Pamiętam również Żydów nauczycieli w ejszyskiej Szkole Powszechnej: małżonków Gelberów, Arona Poletackiego.

W okresie okupacji niemieckiej byłem żołnierzem Armii Krajowej i w jej szeregach stykałem się z partyzantami żydowskiego pochodzenia: sanitariuszem o pseudonimie „Roch” (nazwiska nie pamiętam) i Aleksandrem Lewinem (Lewinski), pseudonim „Wrzós” (po wojnie profesorem nauk medycznych, rektorem AM w Gdańsku).

Z tych względów, wydaje mi się, że mogę odnieść się do prezentowanej przez Yaffę Eliach kwestii stosunków polsko-żydowskich na Kresach Wschodnich podczas II wojny światowej, dać świadectwo prawdziwe, którą autorka (z przykrością to stwierdzam) wykretnie zaciera manipulując wypreparowanym z kontekstu faktem przypadkowej śmierci swej matki i brata, który - nadużywając sensu znaczeniowego - nazywa „pogromem” i dosztukowuje go do wymyślonych absolutnie nieprawdziwych treści. Komu zatem przypadnie „droga do Canossy” (inaczej - pokając się, wyrazić skruchę - przyp. P. K.), niech zadecydują fakty.

Realia tamtejszego miejsca

Incydent ejszyski w ujęciu Yaffy Eliach może wydawać się burdą pozbawioną jakiegokolwiek sensu, poza zadaniem „dowalenia” ocalałym

od holocaustu Żydom. Tak zapewne potraktowali poręczyciele nieprawdy, wydawcy „Times’a”, gdzie, jak widać, nie ma zwyczaju badania rzetelności autora prezentowanych publikacji.

Dla wyjaśnienia przyczyn, celu i skutków zbrojnego najścia na siedzibę sowieckich władz terenowych w Ejszyszkach i z tym związanej śmierci matki i brata autorki, będzie nie od rzeczy odwołać się do realiów tamtejszego miejsca i czasu.

Opisywane wydarzenia w Ejszyszkach datowane 20 października 1944 roku działy się nie po wojnie, jak utrzymuje „Gazeta Wyborcza”, lecz z górą pół roku przed jej zakończeniem, gdy w Ejszyszkach już od trzech miesięcy funkcjonowały sowieckie instytucje państwowe i partyjne ze sławetnym NKWD, zbrojne ramię których tworzyło kilkudziesięciu ocalałych od holocaustu Żydów (istriebiteli) z partyzantki sowieckiej, którzy dobrowolnie i z wielkim zaangażowaniem - podobnie jak większość Żydów kresowych podczas najazdu sowieckiego we wrześniu roku 1939 - podjęli się niechlubnej roli pomocników NKWD w ustalaniu sowieckich porządków i zaopatrywania polskości na zajmowanych obszarach.

Rolę niepoślednią w tych przeciwieństwach występnych poczynaniach NKWD pełnił ojciec Yaffy Eliach, Mosze Sonenson, już wówczas uhonorowany - być może zasłużonym w partyzantce sowieckiej - mundurem i dystynkcjami oficera sowieckiego. Bytność ejszyskich Żydów w Polsce datuje się końcem lat czterdziestych, kiedy gremialnie z Wileńszczyzny (10468 osób) ewakuowali się do Polski.

Następstwa powrotu na te ziemie z mocy gwałtu władzy sowieckiej w lipcu 1944 roku były dla Polaków równie tragiczne, jak przyście Niemców. Armia Krajowa i struktury polskiego podziemia niepodległościowego na Wileńszczyźnie, prowadzące od początku wojny walkę z napaściami o niepodległy byt państwowy, zostały potraktowane przez ZSRR jako zawada w utrzymaniu zagarniętej w roku 1939 części terytorium Polski i z całym impetem staranowane przez Armię Czerwoną, sponsonowane w skrajnie obrzydliwy sposób przez propagandę bolszewicką. Szymując kłamliwymi zapewnieniami o gotowości współdziałania z Armią Krajową zwabiono podstępnie, niczym klusownik zwierzyne, do obstawionej czołgami pułapki większość oddziałów akowskich, tych, które w lipcu 1944 roku w pojedynkę podjęły walkę z Niemcami o wyzwolenie Wilna. Tam je rozbrojono, po czym wywieziono w głąb Rosji. Kadre dowódczą prawie w całości zamknięto w więzieniach. Odtwarzana w odruchu samoobronnym przez płk. Macieja Kalenkiewicza, ps. „Kotwicz”, Komendę Okręgu Nowogrodzkiego AK w składzie kilkunastu oficerów i oddział osłonowy omal do nogi wy-

mordowało NKWD w Surkoniach, niedaleko Ejszyszek, w sierpniu 1944.

Terror Armii Czerwonej

Na zajętych przez Armię Czerwoną obszarach uruchomiono trwające dwa lata permanentne oblawy, zadaniem których było wytipowanie wszystkich zdolnych do ewentualnej zbrojnej samoobrony. Tyralieri wojsk ochrony pogranicza i NKWD przeczesywały teren wzdłuż i wszerz aresztowując każdego napotkanego mężczyznę; do uciekających strzelano jak do dzikiej zwierzyny na polowaniu. Nie sposób policzyć, ilu niewinnych, bezbronych ludzi poległo od kul rozbójnickich usidlaczy. Pojmany wcielano do Armii Czerwonej i niezwłocznie wysyłano na front,

Wypad na miasteczko Ejszyski miał na celu odzyskanie zagarniętego przez NKWD, we wsi Butrymańce k/Ejszyszek w lipcu 1944 roku, archiwum BIP-u Fot. Marian Paluszkiwicz

innych wywożono do łagrów na wyniszczające roboty katorżnicze, nierzadko też na śmierć głodową. Wznowiono przerwane wybuchem wojny deportacje do odległych regionów ZSRR. Zapanowała totalna przemoc i okrucieństwo. Zagrożeni ludzie, zwłaszcza zdesperowana młodzież, ratowali się tworząc małe zbrojne grupy samoobrony, działania których polegało również na niesieniu

pomocy aresztowanym. Aby skoordynować tego typu samorzutne akcje obronne, podporządkować je jednemu dowództwu, postanowiono za przykładem roku 1918, gdy dla przeciwstawienia się bolszewickiemu pochodowi na ziemie polskie powoływano oddziały Samoobrony, na obszarze województwa nowogrodzkiego utworzyć cztery komendy terenowe Samoobrony. Jedną z nich, obejmującą tereny powiatu lidzkiego, powierzono ocalałemu od linczu Ludwikowi Nienartowiczowi, ps. „Mazepa”, byłemu komendantowi obwodu nowogrodzkiego AK i pełnomocnikowi już nieistniejącej Wojewódzkiej Delegatury Rządu.

Próba odzyskania archiwum

Jedną z podejmowanych na szczeblu tej komendy akcji był noc-

ny (z 19 na 20 X 1944 r.) wypad na miasteczko Ejszyski w celu odzyskania zagarniętego przez NKWD, we wsi Butrymańce k/Ejszyszek w lipcu 1944 roku, archiwum BIP-u (Biura Informacji i Propagandy) Komendy Okręgu Nowogrodzkiego AK (portatywnej drukarni i pomocniczego sprzętu poligraficznego, roczników wydawanego w podziemiu „Świtu Polski” i innej produkcji wydawniczej podziemia), a przy tym uwolnienia przetrzymywanych w tamtejszym areszcie pojmany podczas oblawy miejscowych Polaków. Akcja w żadnej mierze nie była wymierzona, jak twierdzi Yaffa Eliach, w Żydów, a już tym bardziej w rodzinę Sonensonów. W siedzibie NKWD archiwum nie odnaleziono, już wcześniej zostało wywiezione do Moskwy, jednak któryś z indagowanych strażników wskazał na

przed jej domem tej treści rozkaz, związany z popularnym w polskiej Armii Krajowej hasłem: „Polska bez Żydów”.

„Atak” na dom, w rozumieniu autorki, miał się rozpocząć o godz. 23 wieczorem wrzuceniem jakiegoś przedmiotu przez okno. Spłoszeni tym Yaffa i jej brat Icchak zaczęli uciekać do sypialni rodziców i wówczas przez okno wrzucono na jej łóżko granat, który eksplodował, o dziwo, nie robiąc krzywdy obojgu. Ojciec Yaffy Eliach błagał matkę, by uciekała przez okno, na co ona nie mogła się zdecydować. Wówczas wspólnie postanowili schować się w „alkowie” na „pięterku” i zastawić się kufrem.

Dziwnie powolnie „atakowano” wcale niefortyfikowany ani nawet przez nikogo niebroniony dom Sonensonów, że dopiero „po północy”, a więc po ponad godzinie od wrzucenia granatu, „dały się słyszeć na schodach krzyki i nawoływania”, po których Sonensonowie „rozpoznali wielu znajomych ludzi”. Nikogo z „rozpoznanych” nie wymienia z nazwiska, ale w twierdzeniu tym zawarta jest sugestia, że byli to mieszkańcy Ejszyszek. Tak jednak nie mogło być, bowiem z uwagi na nieuchronność dekonspiracji w akcji był użyty oddział złożony z ludzi spoza gminy ejszyskiej.

Opis wtargnięcia patrolu Samoobrony do swego domu autorka ogranicza do samego faktu zastrzelenia matki i niemowlęcia brata: „Odpowiedzią (na prośbę Sonensonowej o zastrzelenie jej samej) było dziewięć strzałów, które zabiły brata w ramionach matki, potem piętnaście kul z broni automatycznej zabiło moją matkę, która upadła na mnie i na brata...” Matka znała swych morderców - Antona Szarawieja i sąsiada Władysława Duszyńskiego.

Nie sposób uwierzyć w tak bałamutne, całkiem nieprawdopodobne, jawnie w złej wierze formułowane wyznaczenie Yaffy Eliach. Bo dławczegóż - jak twierdzi - „banda umundurowanych Polaków”, która wtargnęła do miasteczka nocą 20 października 1944 roku w celu „wymordowania wszystkich Żydów”, nie wykonała zamierzenia mimo bierności ochraniaczy (istriebiteli)? Dlaczego oszczędzono samą Yaffę i jej brata Icchaka nieodstępnie pozostających przy matce oraz jej ojca Moszę? Czyż można dać wiarę, że rzekomy morderca aż dziewięć razy strzelał do niemowlęcia nim go zabił, a przy tym nie zranił matki trzymającej syna na rękach? Zdumiewa także arcyfenomenalna audytywność autorki, że „policzyła” oddawane strzały z automatu.

(cdn.)

Wiktor Noskowski

Na podstawie tygodnika „Mysł Polska”, stronę przygotował **Paweł Kobak**

10-milionowa inwestycja „Automodusu” w motoryzacyjny biznes

„Drag racing” — na otwarciu

W ubiegłą sobotę wileńska ulica Ukmergės — swoisty raj dla zmotoryzowanych, gdzie znajduje się wiele salonów dilerkich, warsztatów, stacji paliwowych, oponiarskich sklepów — została uzupełniona o nowy element — szklane kłocę budynku „Automodus”, nowego, największego na Litwie centrum handlu samochodami nowymi i używanymi.

Z okazji otwarcia zorganizowano, bardzo popularne w Ameryce, a pierwsze na Litwie, międzynarodowe zawody „drag racing”.

Miał po drodze...

Uroczystego otwarcia centrum dokonał przewodniczący Sejmu Artūras Paulauskas.

Trochę dziwnie, co? Nie miał innych, bardziej politycznych imprez?

Złośliwi twierdzą, że po prostu... miał po drodze. Niedoinformowanym komunikujemy, że przywódca parlamentu litewskiego mieszka w prywatnym domu w nowej stołecznej dzielnicy Tarandzie, do którego dojeżdża właśnie ulicą Ukmergės. Jednak, to nie przybycie Paulauskasa przyciągnęło około 40 tys. wileńców na otwarcie salonu „Automodusu”. Od samego rana aż do późnego wieczora na zamkniętej dla ruchu ulicy ryczały silniki, pisały opony, a w powietrzu unosił się upajający zapach spalin ostro zmieszany ze swadem palonej gumy.

To były, bardzo popularne w Ameryce, a pierwsze na Litwie, międzynarodowe zawody „drag racing”.

Zawody były, tak jak chyba pra-

Wycie tłumu zagłuszało ryk silników!

Fot. ELTA

wie wszystko, co amerykańskie, elementarnie prymitywne i proste: dwa samochody rywalizowały na szybkość na krótkim odcinku trasy.

Amerykański standard (1/4 mili, czyli 402 metry) w Wilnie został jeszcze bardziej uproszczony. Trasę skrócono o połowę, czyli do 201 metrów.

To były pierwsze oficjalne międzynarodowe zawody „drag” na Litwie, w których wzięło udział 54 zawodników nie tylko z Litwy, ale też z Łotwy i Estonii, którzy zostali podzieleni na cztery „silnikowe” klasy — od 2 do 5 litrów.

Trema nocnych asów

Nie dokonamy w tym miejscu odkrycia, pisząc, że zawody tego rodzaju są znane wileńcom od lat. Tyle, że są to wyścigi nielegalne — zazwyczaj nocne, na odległych od centrum trasach, niebezpieczne dla innych uczestników ruchu, a cieszące się (z wiadomych powo-

dów) bardzo wielkim zainteresowaniem policji drogowej.

Stąd nic dziwnego, że do eliminacji stanęło bardzo wielu nocnych asów, którzy początkowo, z uśmiechem na ustach, kiwali głowami, słuchając ostatnich instrukcji sędziego — „Tak, tak... Wiemy, wiemy!”, ale którzy potem strasznie stremowani (to już nie była kilkudziesięciosobowa publiczność gdzieś tam pod Wilnem) robili falstart albo „przesypiali” start i nie trafiali do finału.

Tłumy gapiów otaczały samochód gościa z Estonii — Olega Reznika, który na swoim Mitsubishi 3000 GT Twin Turbo na tego rodzaju zawodach w Estonii uzyskał najlepszy w krajach bałtyckich wynik. Nie mniejszą uwagę był otoczony inny Estończyk Aino Miller na Hondzie S2000. Na brak fanów, a szczególnie fanek, nie narzekał również Evaldas Čirba na swoim BMW Z8.

No i zaczęło się!

Start — świst powietrza — finisz!

Trening bezpiecznej jazdy (5)

Jak pogonić wszystkie konie

Jak w razie potrzeby zmusić auto do maksymalnego przyspieszenia czy hamowania? Jak spalić najmniej paliwa?

Na to i inne pytania odpowie dzisiejszy odcinek z serii „Trening bezpiecznej jazdy”.

Jazda „o kropelce”

Najpierw o sprawie aktualnej i coraz bardziej popularnej wśród kierowców — oszczędzaniu. A więc, aby spalić jak najmniej paliwa, kierowca powinien przełączać biegi na wyższe zaraz po przekroczeniu 2000 obr./min. i stosować tzw. wybiegi. Jeśli widzisz z daleka czerwone światło albo inną przyczynę do zatrzymania się lub zwolnienia jazdy po kilkuset metrach, a jedziesz z prędkością nie utrudniającą ruchu innym(!), możesz przełączyć bieg na „luz” i dotrzeć się do przeszkody na tzw. „wybiegu”. Jeśli przewidujesz postój dłuższy niż 30 sekund, to po zatrzymaniu opłaci się wyłączyć silnik.

Japonia: Nissan-Mitsubishi Keiretsu

Dwa wielkie japońskie koncerny samochodowe porozumiały się w kwestii współpracy, głównie w dziedzinie wspólnej produkcji części do swych pojazdów.

Układ pomiędzy dwoma dotychczas zawziętymi ze sobą rywalizującymi koncernami stanowi odejście od tradycji, zakazującej w Japonii wymiany informacji między

Wycie tłumu zagłuszało ryk silników! Zaślepieni emocjami kierowcy ledwo panowali nad sobą i samochodami. Nie było się też bez (na szczęście jednego i po mecie) tzw. technicznego wypadku, kiedy to BMW M3 wpadło na Porsche 944, jak też strasznego pecha — w finale po przebyciu pół trasy nawaliło sprzęgło 550-konnego Mitsubishi Reznikowa.

Sensacyjny Nissan

Jednak, największą sensację zgotował Tadas Ivanauskas na Nisanie Sunny Gti-R (2-litrowy silnik z turbodoładowaniem i innymi technicznymi sekretami ma moc prawie 300 KM, „setkę” osiąga w 5 sekund), który w finałowych zmaganiach wyprzedził faworyzowane BMW Z8 i trafił do superfinału, gdzie fetował nieoczekiwane dosyć zwycięstwo, otrzymując w nagrodę 1000 litrów benzyny.

Jak powiedział Kęstutis Mar-

tinkėnas, założyciel spółki „Automodus”, która na swoją prezentację zafundowała sobie jedną z najbardziej oryginalnych reklam — „drag racing”, działalność spółki to nowy rodzaj biznesu na Litwie — samochodowy salon-mix: pod jednym dachem znalazły się auta nowe i używane, różnych marek. Na razie, zdecydowaną większość oferty stanowią wozy od Opla, Renaulta, BMW i Toyoty. Również, przynajmniej jak na razie, 90 proc. oferty stanowią samochody używane, których rocznik (zgodnie z założeniem firmy) nie przekracza 6 lat. Wg nieoficjalnych danych, „Automodus” do ceny samochodu „dorzuca” zaledwie 3-4 proc. komisowych. Atrakcyjności ofercie „Automodusu” dodaje gwarancja od sprzedawcy — 3 miesiące albo 10.000 km. W najbliższym czasie firma zamierza otworzyć filie w Kownie i Kłajpedzie. W ciągu 10 lat „Automodus” planuje zatrudnienie 300 pracowników.

Aleksander Borowik

Wiosenne plany Volkswagena

Montownia w Rosji

Wiosną przyszłego roku Volkswagen rozpocznie budowę montowni swoich samochodów w Rosji — poinformował na początku tygodnia rosyjski minister rozwoju gospodarczego i handlu Gierman Grief.

Grief powiedział dziennikowi „Kommersant”, że montownia powstanie w pobliżu Moskwy lub Petersburga. Na początku z jej taśmy

będzie zjeżdżać 20-25 tys. aut rocznie, a docelowo — 300 tys. Według rosyjskiego ministra, w zakładach tych będą montowane modele: Bora, Passat i Škoda Fabia. Projekt ten został zatwierdzony przez kanclerza Gerharda Schroedera i Władimira Putina podczas niedawnej wizyty prezydenta Rosji w Niemczech. (PAP)

— Płaci pani mandat — mówi dwóch policjantów, zatrzymując samochód, jadący z nadmierną prędkością.
— A czy nie mogłabym zapłacić w naturze?
— Co to znaczy „w naturze”?

— No, wiecie, mogłabym zając majtki i wam dać...
Policjant odwraca się do kolegi i pyta:
— Potrzebne ci są majtki?
— Nie!
— Mnie też nie...

WSZECHSTRONNE
ZABEZPIECZENIE
SILNIKÓW

Cena od 35 Lt za 5-litrowe opakowanie

Obszerna gama olejów silnikowych LOTOS, wyprodukowanych według najnowszych technologii, pozwoli Wam wybrać najodpowiedniejszy do silnika Waszego samochodu.
Producent: „Rafineria Gdańska S. A.”, www.lotus.pl
Partner handlowy: UAB Kijon, Birbynių g. 4a, Vilnius, tel. (8-22) 61 83 85, Linksmoji g. 5, Naujoji Vilnia, (8-22) 67 24 57.

(Zam. 304)

Coraz częściej producenci moc silnika podają w kilowatach, a nie — tradycyjnie — w koniach mechanicznych. Warto więc znać przelicznik — 1 kW = 1,36 KM.

(Pocz. w nr. 195, 190, 185, 180)

Porozumienie ma też bezpośredni związek ze złą kondycją finansową zarówno Nissana jak i Mitsubishi. Nissan po trzech latach stracił dopiero po przejęciu pakietu akcji (36,8 procent udziałów) przez Renault zaczął notować zyski. W Mitsubishi 37,3 proc. udziałów ma niemiecki koncern Daimler-Chrysler. (PAP)

Świat — polityka — pieniądze

Sztuka wyborów

Na jesieni roku 2001 mamy do czynienia z niezwykle niekorzystnym zbiegiem negatywnych okoliczności i procesów zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Sprzęgają się złe tendencje w gospodarce światowej z niekorzystnymi procesami w naszym własnym kraju. W dodatku międzynarodowy prestiż Polski, w dużym stopniu oparty o polityczne osiągnięcia początkowego okresu transformacji oraz sukcesy gospodarcze lat 1994 — 97, uległ zauważalnemu obniżeniu. Można to dostrzec również przy okazji dyskusji w kręgach globalnych inwestorów penetrujących tzw. wylaniające się rynki.

Polityka gospodarcza — zresztą tak jak każda inna — jest sztuką wykorzystywania istniejących okoliczności do realizacji zamierzonych celów. W krótkim okresie okoliczności towarzyszące działaniom i ograniczające pole wyboru są obiektywnie dane. Tak jest i teraz. W dłuższej zaś perspektywie takie okoliczności można kreować. Oczywiście tak, aby ułatwiać sobie później rozwiązywanie doskwierających problemów.

Reakcją na coraz wyraźniej rysującą się światową recesję, która może ograniczyć nasze zdolności do ekspansji gospodarczej, powinno być szukanie coraz to nowych rynków zbytu, a nade wszystko umiejętne, w miarę nieinflacyjne pobudzanie popytu wewnętrznego i, co za tym idzie, lokowaniu rosnącego strumienia produkcji na krajowym rynku. Są przecież kraje — i to niemałe — gdzie produkcja nadal szybko rośnie pomimo dekonjunktury na rynkach światowych. Oczywiście, każdy ma swoją specyfikę, a już na pewno gospodarka chińska czy rosyjska. Znamienne jednak jest, że potrafią one nawet w obecnej sytuacji tak się ustawić, aby zminimalizować wpływ szoków zewnętrznych na własne tendencje rozwojowe. O ile na przykład w pierwszym półroczu 2001 PKB w USA zwiększył się ledwie o około 1,5 procent, to w Rosji jego poziom podniósł się w tym czasie o 5,4 procent. W sposób oczywisty ma to implikacje także dla polskiej gospodarki.

Zważywszy jednak, że tylko

około 18 procent naszego PKB kierowane jest na zewnątrz i związane z koniunkturą światową, to zasadniczą sprawą jest ożywienie na dużą, odczuwalną skalę rynku wewnętrznego. Obecnie zatem konieczne jest pobudzenie popytu wewnętrznego i zwiększenie stopnia wykorzystania istniejących mocy wytwórczych. Strategicznie Polska musi oprzeć swój model wzrostu o ekspansję eksportową, ale dzisiaj sztuka polityki gospodarczej polegać powinna przede wszystkim na w miarę bezinflacyjnym pchnięciu produkcji do przodu, przy jedynym wspierającym znaczeniu popytu wewnętrznego — i to w tej fazie z kierunków bardziej wschodnich niż zachodnich.

Nie uda się poprawić sytuacji na rynku wewnętrznym przy kontynuacji obecnej polityki finansowej, nawet poprawiając ją przy okazji tu i tam, co jest zapowiadane. Nie tędy wiedzie droga. To ta właśnie polityka — polityka „siłowego” duszenia popytu wewnętrznego cięciami wydatków budżetowych i nadmiernym ograniczaniem skali wzrostu płac z jednej strony oraz wyśrubowanymi stopami procentowymi z drugiej — spowodowała jednocześnie załamanie koniunktury i budżetu. Miało ponoć już wcale nie być deficytu budżetowego, a tu raptem przekroczył on może w roku 2000 5 procent PKB. Doprowadzenie do takiego stanu to też rzadka sztuka w polityce gospodarczej, ale przecież nie o taką „sztukę” nam chodzi.

Sytuacja jest poważna i aby poważnie mówić o radykalnej poprawie koniunktury gospodarczej — bez czego mowy nie ma ani o polepszeniu stanu budżetu państwa i całych finansów publicznych, ani też o podniesieniu jakości życia społeczeństwa — to trzeba zmienić sposób koordynacji polityki fiskalnej i monetarnej. Przy okazji zmienić się muszą na korzyść przedsiębiorstw eksportujących relacje kosztów i przychodów oraz zmniejszone muszą być finansowe koszty ich funkcjonowania, co wymaga odejścia od obecnej ortodoksji polityki finansowej. To jest warunek brzegowy przywrócenia silnej dynamiki polskiej gospodarce.

Jest to możliwe także w obec-

nych warunkach. Więcej nawet; teraz to jest konieczne, gdyż w innym wypadku przyjdzie nam ekonomicznie brnąć na pozór do przodu przy równoczesnym dalszym pogarszaniu się sytuacji społecznej i psuciu atmosfery politycznej. A to jeszcze bardziej zeroduje i tak już osłabione przesłanki rozwoju. W tych oto ciężkich czasach Polacy dokonali politycznego wyboru. Teraz nadeszła pora kolejnych, trudniejszych wyborów, czyli decyzji co do podstawowych proporcji makroekonomicznych oraz finansowej i instytucjonalnej instrumentacji ich osiągnięcia.

To nie jest tak, że znana skądinąd „Strategia dla Polski — XXI wiek” i jej cztery filary (szybki wzrost, sprawiedliwy podział, korzystna integracja, skuteczne państwo) jest jedyną możliwą opcją polityki gospodarczej. Jest opcją najlepszą, ale są przecież inne, choć dość mgliste. Zanim będzie można z odpowiednim rozmachem tworzyć nową architekturę gospodarki i na tej podstawie stopniowo budować nasz dobrobyt, konieczne jest wdrożenie specjalnego „Pakietu ratunkowego finansów publicznych i gospodarki”. Wdrożenie z kolei tego pakietu jest wstępnym warunkiem powrotu na ścieżkę tempa wzrostu PKB rządu 5 — 7 procent rocznie. I to nie za lat wiele, ale wkrótce. I nie na lat kilka, ale wiele. To jest możliwe nawet w tych ciężkich czasach, choć sztuka to niemała.

Grzegorz W. Kołodko

<http://kolodko.tiger.edu.pl>

Rochester, NY,

8 października 2001 r.

Specjalnie dla

„Kuriera Wileńskiego”

Ceny żywności na targowiskach wileńskich

Ceny w litach za 1 kg lub 1 litr

	Rynek Kalwaryjski	Rynek „Hale”
Mięso i wędliny		
Wieprzowa szynka z kością	10,50 – 11	11
Wieprzowa szynka bez kości	13 – 11,50	12–11
Żeberka wieprzowe	9,50 – 10	9 – 10
Wołowina bez kości	11 – 10	11
Wołowina z kością	8 – 8,50	8
Wątróbka wieprzowa	6 – 5,50	6 - 5,30
Wątróbka wołowa	6,50	6
Cielęcina bez kości	15 – 13	14
Cielęcina z kością	11,50	11
Żeberka cielęce	8 – 8,50	8
Boczek wieprzowy świeży	9 – 10	9
Schab	17 – 16	16,50
Baranina	17	18
Ślonina solona	8 – 10	9
Ślonina świeża	6 – 9	6 – 9
Kurczaki mrożone	7,30 – 8	7,50 – 8
Wątróbka kurza	6,80	6,80 – 6,50

Nabiał

Mleko	1	1
Twaróg	4	5 – 3
Śmietana	6 - 7	6
Jajka	2,50 – 2,70	1,42 – 2,70
Jajka wiejskie	4	4

Owoce i warzywa

Kalafior	2,70 – 3	2,6	0 – 3,20
Papryka	2,50 – 4		2,30 – 3,50
Brokuły	3		3,50
Ogórki	2,50 – 3,50		2,40 – 3,40
Szczypiorek (100g)	0,50		0,50
Kapusta	0,30 – 0,40		0,40
Buraczki	0,50 – 0,60		0,50
Ziemniaki	0,70 – 0,90		0,60 – 0,90
Marchewka	0,80 – 1,00		0,60 – 0,90
Cebula	0,80 - 0,90		0,90
Grzyby (litr)	2,50 – 3		2 – 2,50
Pomidory	2,30 – 3,50		2,50 – 3,40
Śliwki	1 – 1,50		0,80 - 1,50
Żurawiny	3		2,50 – 3

Na wileńskich targowiskach od ponad miesiąca jest dużo grzybow. Ostatnio zjawily się zielanki oraz rydze. Gromadka kosztuje od 2 do 3 litów. Nadspodziewanie drogie są ziemniaki. Nie ma w ogóle drobniejszych ziemniaków i raczej trudno kupić ich większą ilość, bo na worki mało kto sprzedaje.

J. T.

Dołącz do nas!

(Zam. 135)

OFERUJEMY:

- Turystyka przyjazdowa na Litwę
- Organizacja wycieczek na zlecenie klienta
- Pielgrzymki, wczasy, konferencje,
- turystyka biznesowa.
- Zapewniamy profesjonalną obsługę.

KLION UAB

Biuro podróży

Birbynių g.4, Vilnius, Lietuva, tel. 22 34 72, tel./fax. 61 83 85.
E-Mail: klion@takas.lt

Polska w Twoim domu

- Wartościowe filmy i programy rozrywkowe, dużo dobrej publicystyki, filmy najlepszych polskich dokumentalistów i znakomite reportaże - to najciekawsze propozycje TV POLONIA.
- Filmy Kiesłowskiego, Wajdy, Zanussiego, Kutza i innych znakomitych reżyserów, nowości i klasyka polskiej kinematografii, wielkie europejskie produkcje z udziałem polskich twórców, godne przypomnienia filmy telewizyjne i najlepsze seriale.

TV POLONIA

Sprintem

• Wyniki meczów ligi NHL: Carolina Hurricanes — Toronto Maple Leafs 2:3, New Jersey Devils — New York Islanders 4:6, St. Louis Devils — Los Angeles Kings 5:6, Nashville Predators — Calgary Flames 1:0, Chicago Blackhawks — Phoenix Coyotes 3:0, Dallas Stars — Vancouver Canucks 1:4, Edmonton Oilers — Colorado Avalanche 5:3, San Jose Sharks — Tampa Bay Lightning 4:3.

• Trener piłkarskiej reprezentacji Ekwadoru Hernan Dario „Bolillo” Gomez zgolił wasy. Uzyskana za nie na licytacji kwota 5 tysięcy dolarów przeznaczył na cele charytatywne dla dzieci żyjących w nędzy. Ekwador znajduje się aktualnie na trzeciej pozycji eliminacji piłkarskich mistrzostw świata-2002 w strefie Ameryki Południowej.

• Na 27 października wyznaczyła FIFA termin rozegrania przełożonego meczu eliminacji piłkarskich mistrzostw świata Izrael — Austria. Nie wiadomo jeszcze gdzie to spotkanie się odbędzie. Pierwotnie mecz miał zostać rozegrany 7 października w Tel Awiwie.

• Kasa włoskiego klubu Fiorentina świeci pustkami, a piłkarze nie dostają wynagrodzenia od trzech miesięcy — powiedział kapitan drużyny Angelo Di Livio. „Skończyła się już nam cierpliwość. W trudnej sytuacji finansowej są zwłaszcza młodzi wiekiem zawodnicy. Chyba będziemy musieli znaleźć inny klub” — dodał Di Livio.

• W finale mistrzostw Azji koszykarek Chiny pokonały Japonię 105:76. Pomimo porażki Japonia, podobnie jak trzeci i czwarty zespół mistrzostw — Korea Płd. i Tajwan, zakwalifikowała się do finałów mistrzostw świata w 2002 roku. Koszykarki Chin, jako gospodarz turnieju mistrzostw w 2002 roku (14-25 września), miały zapewniony udział w finałach MŚ.

• Arnas Kazlauskas, litewski koszykarz grający w Legii, który w środowym spotkaniu doznał rozcięcia skóry głowy, nie zagra na pewno w niedzielnym meczu. Koszykarz, który po upadku na parkiet zalał się krwią został odwieziony do szpitala. Po założeniu siedmiu szwów i badaniach tomograficznych mózgu, które nie wykazały wstrząsu, zawodnik Legii opuścił szpital jeszcze w środę przed północą. Kazlauskas zapewnił swych szkoleniowców, że rozpocznie treningi z zespołem, jak tylko lekarze zdejmą mu szwy.

• Henryk Kasperczak został trenerem piłkarskiej reprezentacji Mali. Polski szkoleniowiec zastąpił na tym stanowisku zdymisjonowanego Włocha Romano Matte. Według prezesa Federacji Piłkarskiej Mali Amadou Diakite włoski trener został zwolniony, ponieważ jego metody pracy z piłkarzami nie odpowiadały kierownictwu centrali piłkarskiej w tym kraju.

Na podstawie doniesień PAP i inf. wł. stronę przygotował
Andrzej Łakis

Formuła 1: przed Grand Prix Japonii

Zakończenie sezonu

W niedzielę Niemiec Michael Schumacher z ekipy Ferrari stanie przed szansą na odniesienie czwartego w karierze zwycięstwa w wyścigu o Grand Prix Japonii, podczas ostatniej tegorocznej eliminacji mistrzostw świata Formuły 1. Niemiecki kierowca wygrywał na Suzuce w 1995 (w barwach włoskiego Benettona) i 1997 roku oraz w ubiegłym sezonie.

Starszy z braci Schumacherów zapewnił sobie tytuł mistrza świata już 19 sierpnia, zwyciężając w GP Węgier na torze Hungaroring. Jednocześnie przyczynił się do triumfu Ferrari w klasyfikacji konstruktorów. Udało mu się to — podobnie jak włoskiemu teamowi — po raz drugi z rzędu.

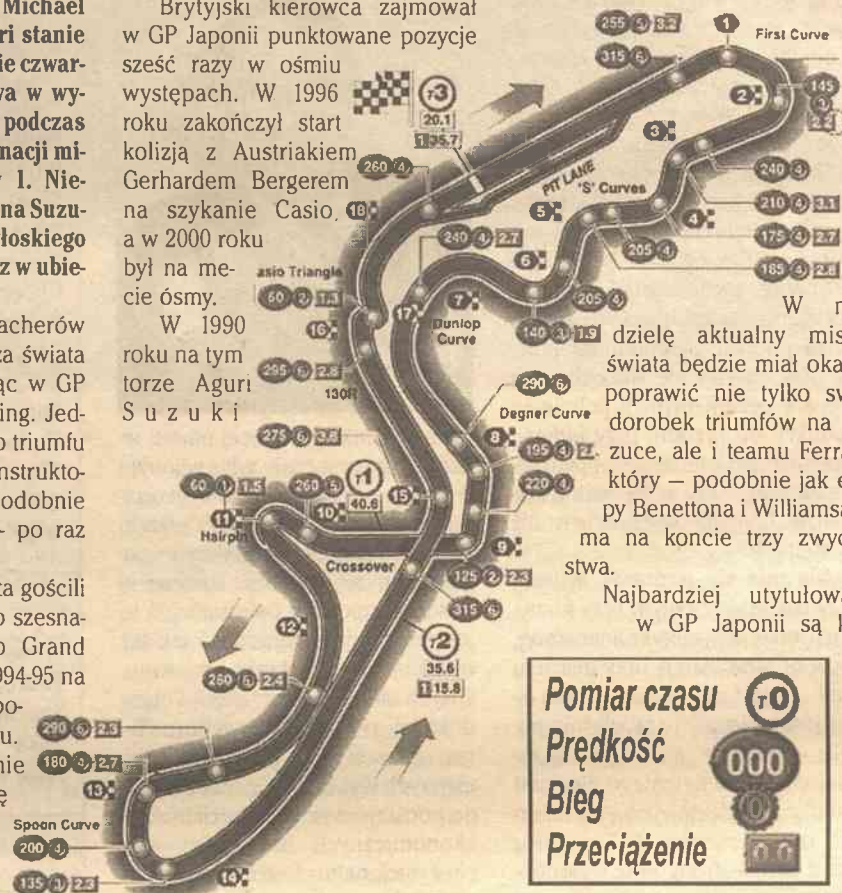
Najlepsi kierowcy świata gościli w Japonii 18 razy, ale tylko szesnastokrotnie rywalizowali o Grand Prix tego kraju. W latach 1994-95 na torze Aida odbywały się bowiem wyścigi o GP Pacyfiku. W sumie 12 razy właśnie w Japonii rozstrzygały się losy tytułu mistrza świata bądź to w klasyfikacji kierowców, bądź też konstruktorów.

Szczególnym sentymentem darzy Suzukę Brytyjczyk Eddie Irvine (Jaguar), który właśnie tutaj odnotował w 1993 roku swój debiut w Formule 1. Wyścig ten zakończył na szóstej pozycji.

Brytyjski kierowca zajmował w GP Japonii punktowane pozycje sześć razy w ośmiu występach. W 1996 roku zakończył start kolizją z Austriakiem Gerhardem Bergerem na szykanie Casio. a w 2000 roku był na mecie ósmy.

W 1990 roku na tym torze Aguri Suzuki

z ekipy Larrousse zdobył — jako pierwszy w historii Formuły 1 kierowca z Japonii — pole position. Od trzech sezonów z pierwszej pozycji startowej rozpoczynał ten wyścig Michael Schumacher.

Pomiar czasu
Prędkość
Bieg
Przeciążenie

rowcy McLarena. Stawali bowiem na najwyższym stopniu podium sześć razy. Po dwa zwycięstwa w barwach tego teamu mają na koncie Fin Mika Hakkinen (1998-99) i nieżyjący Brazylijczyk Ayrton Senna (1988 i 1993), a po jednym:

Brytyjczyk James Hunt (1977) i Gerhard Berger (1987). Austriak, który zakończył już karierę, wygrał także na Suzuce w 1991 roku, w barwach Ferrari. Natomiast w obydwu wyścigach o GP Pacyfiku, na torze Aida, zwyciężał Schumacher w bolidzie Benettona.

W niedzielę rozstrzygnie się kwestia tytułu wicemistrzowskiego, do którego pretendują: Szkot David Coulthard z ekipy McLaren-Mercedes, mający na koncie 61 punktów oraz drugi kierowca Ferrari Brazylijczyk Rubens Barrichello — 54 pkt. Oznacza to, że Brazylijczyk musi na Suzuce wygrać, jeśli chce zachować szansę na srebrny medal MŚ. Praktycznie każde inne rozwiązanie pozbawia go szansy na tytuł wicemistrzowski. Natomiast — w razie zwycięstwa Barrichello — Coulthardowi wystarczy przyjechać na metę na trzeciej pozycji.

Nieudany start drugiego kierowcy Ferrari może kosztować go miejsce na podium, bowiem młodszy z braci Schumacherów, Ralf — jeżdżący w barwach teamu Williams-BMW — traci do niego tylko sześć punktów. Natomiast w rywalizacji konstruktorów kolejność na podium jest już znana od dwóch tygodni, bowiem po zwycięstwie Hakkinena w GP USA w Indianapolis McLarenowi przypadł tytuł wicemistrzowski, a trzecie miejsce zajął Williams.

Mistrzostwa rejonu wileńskiego w piłce nożnej — Remisowe zakończenie pierwszej rundy

Wszystkie cztery mecze w piątej kolejce mistrzostw rejonu wileńskiego w piłce nożnej, która odbyła się w Bukiszkach i była zarazem ostatnią kolejką pierwszej rundy, zakończyły się remisami.

Po ostatniej kolejce pierwszej rundy w tabeli mistrzostw nie zaszły żadne zmiany. Zespoły z Mościszek i Kalwizsek nie wykorzystały szansy na objęcie przodownictwa w mistrzostwach.

W pierwszym meczu Bukiszki zremisowały z Rudominem 2:2. Po tem zanotowano wynik nierozstrzygnięty w meczu Kalwizski - Rukojnie 1:1. Z takim samym wynikiem zakończył się następny mecz, pomiędzy Rukojniami i Bukiszkami.

Wyniki ostatniego meczu mogły wnieść wiele zmian do tabeli mistrzostw. Mościszki w przypadku wygranej stałyby się liderami, Kal-

wizski zaś, gdyby wygrały, przesunęłyby się na drugą pozycję. Mecz natomiast zakończył się remisem 3:3.

Po pierwszej rundzie w tabeli prowadzi zespół z Ławaryszek „Fortuna”. Tyle samo punktów uzbierali piłkarze z Mościszek, ale mają gorszą różnicę bramek oraz przegrali bezpośrednie spotkanie z liderem.

W dolnej części tabeli znajdują się również drużyny z małymi odstępami punktowymi.

Druga runda rozpocznie się już w niedzielę. Zespoły będą grać na dwóch boiskach. W Czarnym Borze spotkają się Soleniki z Mościszkami, Rudomino z Solenikami oraz Mościszki z Rudominem. W Bukiszkach odbędą się następujące mecze: Kalwizski - Ławaryszki, Bukiszki - Kalwizski oraz Ławaryszki - Bukiszki.

Andrzej Łakis

Klasyfikacja po pierwszej rundzie:

	M	W	R	P	Br	Pkt
1. Ławaryszki	6	4	1	1	35:15	13
2. Mościszki	6	4	1	1	21:20	13
3. Kalwizski	6	3	2	1	21:20	11
4. Soleniki	6	2	1	3	17:19	7
5. Rukojnie	6	1	3	2	14:14	6
6. Rudomino	6	1	1	4	15:27	4
7. Bukiszki	6	0	3	3	12:20	3

Kolarskie Mistrzostwa Świata

Ullrich najlepszy czasówce

Niemiecki kolarz Jan Ullrich zdobył w Lizbonie tytuł mistrza świata w jeździe indywidualnej na czas, powtarzając sukces sprzed dwóch lat z Treviso.

Bardzo dobrze pojechał Piotr Chmielewski, który uzyskał dwunasty czas. Piotr Przydział zajął 18. miejsce, co również można uznać za do-

bry wynik. Na półmetku czasówki zanosiło się na sensację: Ullrich zajmował dopiero czwarte miejsce, ustępując Millarowi, Botero i trzeciemu kolarzowi Vuelty — Amerykaninowi Levy'emu Leipheimerowi. Do prowadzącego Szkota Niemiec tracił 17 sekund. Drugą petlę mistrz olimpijski z Sydney pojechał jednak fan-

Euroliga koszykarzy

Fatalny początek Žalgirisu

Od wysokiej porażki rozpoczęli rozgrywki Euroligi koszykarze Žalgirisu Kowno. We włoskiej Bolonii przegrali oni z miejscowym Kinderem 54:90.

Po wyrównanej pierwszej kwarcie, która zakończyła się wynikiem 21:24, zawodnicy z Kowna przegrali odcinek gry 4:17. Potem Litwini nie potrafili już się zmobilizować.

— Nawet nie wiem, jak to wytłumaczyć — powiedział po meczu trener Žalgirisu Algirdas Brazys. — Poza tym zawiedli nasi gracze reprezentacyjni.

Punkty dla Žalgirisu zdobyli: Steven Woodberry 19, Grigorij Chiżniak 12, Dainius Šalenga 10, Kenneth Inge 6, Vidas Ginevičius 3, Kęstutis Marčiulionis 2, Donatas Slanina 2, Artūras Masiulis 0, Andrius Jurkūnas 0.

Mistrz Polski Idea Śląsk Wrocław pokonał w wyjazdowym spotkaniu Spirou Charleroi 71:53 w inauguracyjnym meczu grupy A Euroligi koszykarzy. Wrocławianie mieli przewagę w ciągu całego meczu. Zawodnicy Śląska dobrze się spisali w obronie — szczególnie Rosjanin Andriej Fietisow i Litwin Gintaras Einikis — i równie dobrze w ataku.

Punkty dla Idea Śląsk: Gintaras Einikis 17, Andriej Fietisow 15, Do-

minik Tomczyk 11, Dainius Adomaitis 8, Maciej Zieliński 7, Michael Hawkins 6, Vladan Alanovic, Paweł Wiekiera i Fred Vinson po 2, Rafał Bigus 1, Andrzej Adamek 0.

Wyniki meczów:

Grupa A: Maccabi Tel Awiw — Alba Berlin 82:70, Benetton Treviso — Unicaja Malaga 98:94, Region Wallonne Charleroi — Idea Śląsk Wrocław 53:71, Olympiakos Pireus — Efes Pilsen Stambuł 87:72 (Saulius Štombergas zdobył 2 punkty).

Grupa B: Kinder Bolonia — Žalgiris Kowno 90:54, Ulker Stambuł — London Towers 107:64, Olimpia Lublana — Peristeri Ateny 81:74, Opel Frankfurt Skyliners — FC Barcelona 74:88 (Šarūnas Jasikevičius 7, Artūras Karnišovas 4).

Grupa C: Pau Orthez — CSKA Moskwa 91:83, Panathinaikos Ateny — Skipper Bolonia 81:70, Buducnost Podgorica — Real Madryt 72:82, Krka Novo Mesto — KK Zadar 91:94.

Grupa D: Partizan Belgrad — BC Ostenda 86:77 (Virginijus Praskevičius 16, Andrius Giedraitis 5), Ural Great Perm (Ramūnas Petraitis 4, Rytis Vaišvila 0) — Scavolini Pesaro 99:88, Cibona Zagrzeb — Tau Vitoria 96:95 (Mindaugas Timinskas 6), ASVEL Villeurbanne — AEK Ateny 86:84.

tastycznie i odrobił wszystkie straty.

Wyniki jazdy indywidualnej na czas elity (38,7 km): 1. Jan Ullrich (Niemcy) — 51:49, 2. David Millar (W. Brytania) 6 s straty, 3. Santiago Botero (Kolumbia) 11, 4. Levy Leipheimer (USA) 24, 5. Laszlo Bodrogi (Węgry) 1:00, 6. Leif Hoste (Belgia) 1:04, 7. Santiago Gonzalez (Hiszpania) 1:26,

8. Nathan O'Neill (Australia) 1:28, 9. David Plaza (Hiszpania) 1:45, 10. Michael Blaudzun (Dania) 1:51, 11. Serhij Honczar (Ukraina) 1:55, 12. Piotr Chmielewski (Polska) 2:05, 13. Jean Nuettli (Szwajcaria) 2:07, 14. Roland Green (Kanada) 2:17, 15. Fabian Cancellara (Szwajcaria) 2:23, 16. Piotr Przydział (Polska) 2:39.

TEATRY

Opery

A. Vienuolio 1, tel. 62 07 27
W sobotę o godzinie 18.00 premiera baletu jednoaktowego „Syzyf”, w niedzielę o godzinie 15.00 „Wiedeńska krew”.

Narodowy Dramatyczny

Gedimino 4, tel. 62 97 71
W małej sali w sobotę o godzinie 18.30 „Kochanek”.

Młodzieżowy

Arklių 5, tel. 61 61 26
Na gościnnych występach — Teatr Młodego Widza z Petersburga.

W sobotę i niedzielę o godzinie 13.00 „Syrenka”, w niedzielę o 18.00 „Boże Narodzenia, albo listy o Wołdze”.

Rosyjski Dramatyczny

J. Basanavičiaus 13, tel. 62 05 52
W sobotę o godzinie 19.00 „Bez winy winni”.

Lėlė

Arklių 5, tel. 62 86 78
W sobotę o godz. 12.00 „Księżniczka i świniopas”. W małej sali o godz. 14.00 — „Wesele pajaka”. W niedzielę na dużej scenie o godz. 12.00 — „Trzy prosiaczki”, o godz. 14.00 — „Czerwony kapturek” (na małej scenie).

Teatr Dziwaków

(scena Domu Prasy)

Laisvės pr. 60, 42 45 85
W sobotę „Gapa” (godz. 12.00), w niedzielę o tej samej porze — koncert dla dzieci i dorosłych.

GALERIE

Obrazów

Didžioji 4, tel. 22 42 58
Ekspozycja sztuki XVI — XX wieków.

Znad Wilii

Išganytoj 2/4, tel. 22 30 20
Wystawa prac młodych wileńskich fotografików.

„Kairė— Dešinė”

Latako 3, tel. 61 19 95
Pokaz grafiki, prace laureatów międzynarodowego triennale.

Ludziom o dobrych sercach
Bezpańskie

Służba Kwarantanny Bezdomnych Zwierząt proponuje wilanom, aby przygarnęli bezpańskie, zrozpaczone pieski.

Pod dachem Służby na swoich właścicieli czekają: dwie suczki rasy bokser w wieku 2 lat i 9 miesięcy, 2-letni piesek rasy tygrysowy bokser i cała „kompania” zabiedzonych kundelków. Jeśli chcecie nieodpłatnie mieć wiernego i kochającego przyjaciela, telefonujcie pod numer 73 61 88. Inf. wł.

Oddział partii socjalliberałów rejonu wileńskiego proponuje bezpłatne konsultacje prawne w różnych kwestiach — mieszkańcom Kowalczuk w pomieszczeniach litewskiej szkoły (w godz. od 10 do 12); Zujun w polskiej szkole (13 — 15) oraz Awieżen w gmachu starostwa (15.15 — 17.15). (Zam. 308)

LR Litewskie Radio
zaprasza codziennie o godz. 17 min. 30 do słuchania na falach **FM-105,1 Mhz** audycji w języku polskim
Życzymy dobrego odbioru!

„Arka”

Aušros Vartų 7, tel. 22 12 10
Malarstwo R. Staniunienė, jak też grafika małych form.

„Akademija”

Latako 2, tel. 6120 94
Ekspozycja P. Mazurasa „Sad jesienia”, w najbliższych dniach odbędzie się pokaz tekstyliów.

„Medali”

Šv. Jono 11, tel. 22 41 54
Rzeźby A. Liaudanskasa. Jednocześnie obejrzyć tu można ekslibrisy z XII międzynarodowego biennale.

MUZEA

Narodowe

Arsenalo 1, tel. 62 94 26
Szereg pokazów: „Historia i kultura państwa litewskiego”, „Początek wielkich zsyłek — rok 1941”.

Pałac Radziwiłłów

Vilniaus 22, tel. 62 09 81
Meble XVI — XIX wieków.
Sztuki Użytkowej
Arsenalo 3a, tel. 62 80 80
Odnowiony pokaz „Chrześcijaństwo w sztuce litewskiej”.

KONCERTY

Pałac Kongresowy

Vilniaus 6/14, tel. 61 88 28
W niedzielę o godzinie 19.00 koncert końcowy festiwalu „Wieczory rosyjskiej muzyki”. Weźmie w nim udział Litewska Państwowa Orkiestra Symfoniczna pod kierunkiem G. Rinkevičiausa, soliści: I. Linaburgytė, V. Prudnikovas, A. Janutas, E. Vasilevskis.

Filharmonia

Aušros Vartų 5, tel. 62 68 02
W niedzielę o godzinie 19.00 wystąpi Violeta Urmanavičiūtė—Urmana. Towarzyszyć jej będzie Litewska Państwowa Orkiestra Symfoniczna pod kierunkiem J. Domarkasa.

Pałac Władców (podziemie)

W niedzielę o godzinie 14.00 wystąpi tu zespół „Lietuva”.
Galeria „Vartai”
Recital pianisty A. Vasiliauskasa — sobota, godzina 17.00.

POMATURALNA SZKOŁA WZORNICTWA
(Licencja nr 000297)
zaprasza do nauki i na kursy doskonalenia:
czcionka i kaligrafia (okres nauki 2 mies.);
wzornictwo wnętrza i mebli (okres nauki 3 mies.);
fotografia reklamowa i artystyczna (okres nauki 3 mies.);
projektowanie odzieży (okres nauki 3 mies.).
Adres: Kalvarijų g. 125, Vilnius, tel./fax 77 87 51, kom. 8 286 37381, p. el.: dizanomokykla@is.lt (Zam. 301)

Polska firma zatrudni
PRZEDSTAWICIELA HANDLOWEGO
sprzedaż dywanów i firan
Wymagamy:
* znajomości jęz. rosyjskiego
* dyspozycyjności
* znajomości rynku wystroju wnętrza
* znajomości jęz. litewskiego (mile widziana)
Oferujemy:
* samochód i telefon służbowy
* atrakcyjne wynagrodzenie
Oferty prosimy przesyłać pocztą do 31.10 br. na adres:
„KASZMIR” Sp. z o. o.
ul. I Armii WP 9
15-102 Białystok POLSKA
e-mail: kaszmir@bia.pl

KINO KINO KINO

REPERTUAR OD 13 DO 18 PAŹDZIERNIKA

WIELKA SALA

„Planeta małp” 13.10 — 18.10 — godz. 15.30; USA, film przygodowy. Reż. Tim Burton. wyst. Mark Whalberg, Tim Roth.

„Pogromczynie serc” 13.10 — 18.10 — godz. 17.45; USA, komedia kryminalna. Reż. David Mirkin, wyst. Sigourney Weaver, Jennifer Love Hevitt, Ray Liotta.

„Bez głowy” 13.10 — 18.10 — godz. 12.00; 13.45; 20.15; 22.00; USA, komedia.

Wejściówka do WIELKIEJ SALI — 10 Lt. W poniedziałki — 5 Lt. W dniach pracy do godz. 14.00 — 8 Lt. Dzieciom do lat 10 na filmy dla dzieci — 5 Lt.

SALA 88

„Czekolada” 13.10 — 18.10 — godz. 16.15, 21.00; USA, komedia romantyczna. Reż. Lars Hallstrom. wyk. Juliette Binoche, Alfred Molina.

„Gwiazda rycerza” 13.10 — 16.10 — godz. 11.45; 14.00; 18.30; 14.10 — 15.10 — godz. 11.45; 14.00; 17.00; 18.10 — godz. 11.45; 14.00; USA, przygodowy film o rycerzach. Reż. B. Helgeland, wyst. H. Ledger, M. Addy.

„Prymas. Trzy lata z tysiąca” 14.10 — 15.10 — godz. 18.30; Polska. Wejściówka do SALI 88 — 10 Lt. W dniach pracy do godz. 14.00 — 8 Lt. Dzieciom do lat 10 na filmy dla dzieci — 5 Lt.

SKALVIJA ul. Goštauto 2 tel. 61 05 05

I SALA

„No, poczekaj!” 13.10 — 18.10 — godz. 11.30; Rosja, kreskówki.

„Pełnomocnik Hadsakera” 15.10 — 18.10 — godz. 17.15; USA, dramat.

„Wielki Lebowski” 12.10 — 14.10 — godz. 17.15; USA, komedia.

„W oczekiwaniu na miłość” 13.10 — 18.10 — godz. 12.45; 14.15; 15.45; Hongkong/Francja, melodramat.

„Najstraszniejszy film 2” 13.10 — 18.10 — godz. 12.45; 14.15; 15.45; USA, czarna komedia.

II SALA

Impreza „Trzy filmy tylko za 7 litów”

„No, poczekaj!” 13.10 — 14.10 — godz. 13.00; 14.30; Rosja, kreskówki.

„Powrót Mumii” 13.10 — 18.10 — godz. 16.00; USA, horror. Reż. Stephen Sommers, wyst. Brendan Fraser, Rachel Welch, John Hannah, Patricia Velazquez.

„Kanibal” 13.10 — 18.10 — godz. 18.10; USA, horror. Reż. Ridley Scott, wyst. Anthony Hopkins, Gary Oldman.

„Relikt” 13.10 — 18.10 — godz. 20.30; USA, horror.

„Wiercipięta” 13.10 — 18.10 — godz. 10.30; 12.20; 14.10; 18.20; 20.10; 21.55; USA, komedia młodzieżowa.

„Gwiazda rycerza” 13.10 — 18.10 — godz. 16.00; USA, przygodowy film o rycerzach. Reż. B. Helgeland, wyst. H. Ledger, M. Addy.

II SALA

„Bez głowy” 13.10 — 18.10 — godz. 11.00; 12.50; 14.45; 16.40; 18.35; 20.30; 22.15; USA, komedia.

III SALA

„Księżniczka i wojownik” 13.10 — 18.10 — godz. 13.35; Niemcy, dramat romantyczny. Reż. T. Tykwer, wyst. F. Potente, B. Fuermann.

„Pogromczynie serc” 13.10 — 18.10 — godz. 11.15; 19.30; 21.45; USA, komedia kryminalna. Reż. David Mirkin, wyst. Sigourney Weaver, Jennifer Love Hevitt, Ray Liotta.

„Perl Harbor” 13.10 — 18.10 — godz. 16.15; USA, melodramat wojenny. Reż. M. Bay, wyst. B. Affleck, K. Beckinsale.

VINGIS ul. Savanorių pr. 7 tel. 65 16 25

„Dziennik Brigdet Jones” 15.10 — 18.10 — godz. 17.30; 20.30; 13.10 — 14.10 — godz. 17.30; 21.30; USA, W. Brytania. Romantyczna komedia o kłopotach samotnej dziewczyny. Reż. Sh. Maquire, wyst. R. Zellweger, H. Grant, C. Firth.

„Planeta małp” 15.10 — 18.10 — godz. 15.20; 21.20; 13.10 — 14.10 — godz. 17.00; 19.20; USA, film przygodowy. Reż. Tim Burton, wyst. Mark Whalberg, Tim Roth.

„Psy i koty” 15.10 — 18.10 — godz. 11.20; 13.10; 14.50; 13.10 — 14.10 — godz. 10.30; 12.10; 14.00; 15.40; USA, komedia.

„Szósty element” 15.10 — 18.10 — godz. 11.30; 13.20; 19.20; 13.10 — 14.10 — godz. 11.10; 13.00; 15.00; USA, komedia.

„Szybcy i wściekli” 15.10 — 18.10 — godz. 10.40; 13.40; 15.30; 16.40; 17.50; 18.40; 20.00; 22.20; 13.10 — 14.10 — godz. 10.40; 13.40; 15.30; 17.50; 19.20; 20.00; 21.10; 22.20; USA, film akcji.

„Sztuczny intelekt” 15.10 — 18.10 — godz. 11.00; 12.30; 15.10; 17.20; 19.40; 21.50; 13.10 — 14.10 — godz. 11.00; 12.30; 15.10; 17.20; 19.40; 21.50; USA, dramat fantastyczny.

Krzyżówka z hasłem

Baka	D.karetkka pogotowia	Sym.baru	Pani z 14. III	Za Uralem	Zator
Pismo	Tłumaczenia	Nie dla jarosza	Bóg wody stodkiej	Imię Ramon	Przeciw-
Putra- menta		2	12	nytuar.	działanie
Sklep			Zmysł		
mięsny	18		Zbiornik na paliwo		
			Kaluza		
			Odmiana poloneza	7	14
Można ją komuś przypiąć				Kończy modlitwę	
Higumore'a jama		4			10
		Ptak morski		Nagi obraz	
					15
W oku się kręci					
Wersja opła		9			
Statek Gagarina	Żona Warsa	Sztuczka, chwyt	"Jaki... taki mnich"		3
					5
					16
Pniak z korzeniami					
					8
					13
Małpa wąskonosą	Działaczka				6
					11

HUMOR
z zeszytów szkolnych
Woda w Wiśle od źródeł do ujścia...

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 18 utworzą rozwiązanie — dokończenie humoru z zeszytów szkolnych z okienka.

Ułożył Kazimierz Wołodko

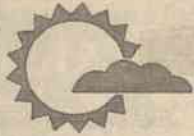
Ciepły weekend

W sobotę zachmurzenie z przejaśnieniami.
W nocy i rano mgła. Wiatr południowo-zachodni,
zachodni, 5 – 10 m/sek.

Temperatura w nocy 7 – 12, w dzień 13 – 18 stopni ciepła.

W niedzielę bez opadów.

Temperatura w nocy 3 – 8, w dzień 12 – 17 stopni ciepła.

LOTTO
Nr 1846

ZAIDIMAS
IGAZ
Nr 569

Wyniki losowania z dnia 11 10 2001

02 03 05 09 11 12 14 15 20 26
32 33 35 36 37 40 41 46 53 56

01 10 16 19 24 28 + 11
6 liczb - 203667 Lt, 5 +1 liczb - 11189 Lt,
5 liczb - 337 Lt, 4+1 liczby - 63 Lt,
4 liczby - 14 Lt, 3+1 liczby - 5 Lt

"Kurier Wileński" – w każdym polskim domu

Wydanie codzienne – indeks 0044

1 mies.	2 mies.
20 Lt	40 Lt

Dla inwalidów I i II grupy, emerytów
i mieszkańców wsi – indeks 0227

1 mies.	2 mies.
17 Lt	34 Lt

Wydanie magazynowe (24 strony) indeks 0172

1 mies.	2 mies.
5 Lt	10 Lt

"Kurier Wileński" można zaprenumerować
w każdym urzędzie pocztowym

Wydanie codzienne w księgarniach "Elephas" (Olandy 3), "Księgarnia
na Rudnickiej" (Rudininku 20).

1 mies.	2 mies.	1 mies.	2 mies.
14 Lt	28 Lt	13 Lt	26 Lt

Prenumerata dla czytelników w Polsce

wydanie codzienne		wydanie magazynowe	
1 mies.	2 mies.	1 mies.	2 mies.
65 PLN	130 PLN	24 PLN	48 PLN

Konto bankowe: Bank Polska Kasa Opieki SA, I Oddział w Suwałkach,
nr. 12401848-07711150-2700-401112-001-0000,
VŚ! "Vilnijos žodis" z dopiskiem "prenumerata"

Prenumerata dla czytelników za granicą

wydanie codzienne		wydanie magazynowe	
1 mies.	2 mies.	1 mies.	2 mies.
15 USD	30 USD	6 USD	12 USD

Konto bankowe: Lietuvos Žemės Ūkio Bankas,
Vilniaus skyrius, b/k 260101424, nr. 101700660, VŚ! "Vilnijos žodis"

O prenumeracie zagranicznej prosimy poinformować redakcję:
fax. 60 84 45, e-mail: kolport@kurierwileński.lt

KUPON BEZPŁATNEGO OGŁOSZENIA

Osobiste ogłoszenia (do 10 słów)
wydrukujemy nieodpłatnie

Wypełniony kupon prosimy przelać
na adres redakcji
z dopiskiem "Dział reklamy":
Birbinių 4 a, Lt-2030 Vilnius

Tekst ogłoszenia _____

telefon, (kod miasta) _____

KURIER
WILEŃSKI

Birbinių 4 a, Lt-2030 Vilnius

KURIER
WILEŃSKI

Birbinių 4 a, Lt-2030 Vilnius

KURIER
WILEŃSKI

**KURIER
WILEŃSKI**

Redaktor naczelny
Zygmunt Zdanowicz

e-mail:
redaktor@kurierwileński.lt

tel. 60 84 44 fax. 60 84 45

Wydawca
VŠĮ "Vilnijos žodis"
Dyrektor spółki
Roman Baranowski
(tel. 60 84 48)
Adres: Birbinių g. 4a
2030 Vilnius
Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322
ISSN 1392-0405
Druk UAB "KLION"

Krystyna Adamowicz, Aleksander Borowik — zastępcy redaktora naczelnego (tel. 60 84 47). Zespół dziennikarzy: Helena Gładkowska — stolica, Danuta Kamilewicz — "Pocopotek", Paweł Kobak, Stanisław Tarasiewicz — polityka, Sabina Juchniewicz — zdrowie, Irena Litwin — praworządność, Andrzej Łakis — sport, Irena Mikulewicz — "Samo życie", Andrzej Pukstos — kultura, Julitta Tryk — gospodarka, Anna Bartoszewicz — "Na luzie" (tel. 60 84 46, 60 84 47, e-mail: redaktor@kurierwileński.lt).
Jadwiga Podmostko — korespondent na rej. wileński, Piotr Ryngiewicz — korespondent na rej. sołecznički, tel. 8 - 250 - 52780, Zenon Samulewicz — korespondent na rej. święciański, Allina Sobolewska — korespondent na rej. trocki, Krzysztof Szczepaniak — korespondent na obwód kaliningradzki, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter (tel. 60 84 48).
Wanda Zajączkowska — sekretarz redakcji, Marian Sipowicz — zastępca sekretarza redakcji (tel. 60 84 48, e-mail: sekret@kurierwileński.lt). Walerian Butkiewicz, Roman Ostouch, Lucja Stankevičiūtė — łamanie komputerowe (tel. 60 84 48), Zbigniew Markowicz — promocja (tel. 60 84 44), Dariusz Guszczka — reklama (tel. 60 84 44, e-mail: reklama@kurierwileński.lt).
Roland Juchniewicz — kolportaż — prenumerata (tel. 60 84 44, e-mail: kolport@kurierwileński.lt).
Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiustacji tekstów nie zamówionych. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbliżone z opinią redakcji.

Kalendarium

* Sobota (13.X) jest 286 dniem
2001 roku. Do końca roku pozosta-
ło 79 dni.

* Znak Zodiaku — Waga.

* Imieniny: Edwarda, Gerarda,
Teofila.

* Wschód Słońca — 6.44, za-
chód — 17.25. Długość dnia 10 go-
dzin 41 min.

* Księżyc. Ostatnia kwadra —
od 10 października.

***
* Niedziela (14.X) jest 287
dniem 2001 roku. Do końca roku
pozostało 78 dni.

* Znak Zodiaku — Waga.

* Imieniny: Bernarda, Kalik-
sta.

* Wschód Słońca — 6.46, za-
chód — 17.23. Długość dnia 10 go-
dzin 37 min.

* Księżyc. Ostatnia kwadra —
od 10 października.

***
* Poniedziałek (15.X) jest 288
dniem 2001 roku. Do końca roku
pozostało 77 dni.

* Znak Zodiaku — Waga.

* Imieniny: Aurelii, Brunona,
Jadwigi, Teresy.

* Wschód Słońca — 6.48, za-
chód — 17.21. Długość dnia 10 go-
dzin 33 min.

* Księżyc. Ostatnia kwadra —
od 10 października.

DROBNE

Doświadczona główna księgo-
wa poszukuje pracy. Może być do-
rywczą. Vilnius, tel. 46 03 82.

Kupię stare książki, pocztówki,
monety i banknoty (papierowe pie-
niądze). Tel. 32 80 93.

Mężczyzna (45 lat), kierowca
kategorii B, C, D, poszukuje pracy.
Tel. 67 09 20, po godz. 18.

Kupię pianino. Tel. 77 58 41.

Szukam dowolnej pracy.
Tel. 67 18 59, po godz. 18.

Szybko i niedrogo produkujemy
meble z laminatu. Naprawiamy
miękkie meble. Tel. 31 21 85, 22 07
89 (wieczorem), kom. 8 284 74826.

Sprzedajemy:
żyto — nasienne, paszowe;
jęczmień — nasienny, paszowy;
ziemniaki — spożywcze, nasien-
ne, paszowe;
groch, lubin.
Możemy dostarczyć na miejsce.
Tel. (8-22) 645 354
Tel. kom. 8 299 25413, 8 299
25372

Mężczyzna (27 lat) — absolwent
Głównej Szkoły Handlowej w War-
szawie, dyplom magistra, zarzą-
danie i marketing — poszukuje
pracy. Tel. 67 57 91.

Drogo skupujemy złom metali
kolorowych.
Vilnius, tel. 77 86 43 (od godz.
9.00 do godz. 17.00 w dniach pra-
cy), 8 298 41237 (wieczorem w dni
wolne).

Naprawiamy pralki automa-
tyczne oraz zmywarki do naczyń,
lodówki, pęknięte płyty szklano-ce-
ramiczne.
Vilnius, tel. 70 07 10, 8 298
15307, 8 286 99588.

Sprzedajemy deski podłogowe
(800 Lt/m²), szalówkę wewnętrzną
oraz zewnętrzną (15 – 16 Lt/m²).
Vilnius, tel. 31 94 26.

GABINET STOMATOLOGICZNY

Lekarze stomatolodzy:
Lilia Olenkovicz
Dariusz Żybert

Godziny pracy: I-V 9-20; VI 9-13
(Zam. 281)

Dom kultury polskiej
Naugarduko 76, Vilnius. tel. 33 24 67

Specjalista kolegium międzyna-
rodowego za pomocą magii pomaga
w rozwiązywaniu różnych proble-
mów życiowych i pozbyciu się szko-
dliwych nawyków. 100-procentowa
metoda regulowania podświadomo-
ści. Vilnius, tel. 49 69 32, 8 283
89403.

Sprzedam działkę (20 arów)
w Nowej Wilejce przy ul. Palydovo.
Tel. 39 55 63.

Sprzedaje się kaktus o wysoko-
ści 2,5 metra. Tel. 22 34 35.

Uczciwy i pracowity Polak (33
lat) poszukuje pracy w kraju lub za
granicą. (Wykształcenie tech., obr-
bka metalu).
Tel. 8 299 10481.

Korepetycje z matematyki.
Tel. 60 75 14, 8 284 84337.

Firma zatrudni młodego czło-
wieka do spraw handlowych z wy-
kształceniem technicznym (spa-
walnictwo i obróbka metali).
Tel. 73 75 92.

Sprzedam działkę (6 arów) nie-
opodal Niemieża. Tel. 35 55 00.

Wykonujemy prace w małym za-
kresie: stolarza, elektryka, hydrau-
lika (bez spawania).
Tel. 41 93 85.

Perspektywiczna praca dla osób
o niskim uposażeniu. Możliwość
zmiany kwalifikacji.
Tel. 8 283 11319, (8-22) 61 72 67,
prosić Roberta.

Zdrowie i uroda — sanatorium
w domu. Szkolimy konsultantów.
Dobry zarobek.
Vilnius, tel. 77 98 89.

Zamożni mężczyźni z Niemiec
chcą poznać zgrabne i piękne panie
z Litwy (do lat 40).
Vilnius, tel. 23 20 28.

Niedrogo sprzedajemy różnego
rodzaju drewno na opał. Dostarczamy.
Tel. 8 288 29369.

Skuteczne leczenie kręgosłu-
pa, chorób na tle nerwowym
i chorób wewnętrznych u lekarza
W. Rupasowa. Komputerowa dia-
gnostyka, echoskopia narządów
wewnętrznych, tarczycy z konsul-
tacją i leczeniem laserowym.
„Brolijos centras”, licencja nr
1888. Tel. 65 09 56 (od godz. 11 do
17), 8-288 19286. (Zam. 105)

Stale sprzedajemy

**opałowe
prasowane
BRYKIETY TORFOWE**

w opakowaniu po 50 kg,
lub bez opakowania

tel. (22) 49 52 01,
(22) 49 53 86.

KURS WALUT

Bank Litewski

Oficjalny kurs
na 13 października 2001 r.

Relacja lita do walut obcych

Nazwa waluty Lt/za jedn.walut.

Dolar USD	4,0000
UE euro	3,6124
Dolar australijski	2,0016
1000 rubli białoruskich	2,6882
Korona czeska	0,1076
Korona duńska	0,4858
Funt brytyjski	5,7864
Korona estońska	0,2308
100 jenów japońskich	3,2961
Dolar kanadyjski	2,5577
Łat lotewski	6,4495
Złoty polski	0,9670
Korona norweska	0,4544
Rubel rosyjski	0,1355
Korona szwedzka	0,3788
Frank szwajcarski	2,4366
100 tys. lir tureckich	2,5421
Griwna ukraińska	0,7518
100 forintów węgierskich	1,4192
10 tys. lei rumuńskich	1,2995

Ustalony kurs przeliczania
euro i walut narodowych państw
strefy euro

jednostki waluty narodowej
za 1 euro

0,7875664 funta irlandzkiego
13,7603 szylinga austriackiego
40,3399 franka belgijskiego
166,386 pesety hiszpańskiej
1936,27 lira włoskiego
40,3399 franka luksemburskiego
2,20371 guldena holenderskiego
200,482 eskudo portugalskiego
6,55957 franka francuskiego
5,94573 marki fińskiej
1,95583 marki niemieckiej